

Årsredovisning 2024

Linköpings kommun

Årsredovisningens innehåll

Syfte och målgrupp

Årsredovisningen ska redogöra för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid årets slut. Målgruppen för årsredovisningen är framförallt kommunfullmäktige. Årsredovisningen har ett viktigt syfte att ge kommunfullmäktige en rättvisande bild över kommunens finansiella ställning och utveckling. Årsredovisningen ska tillsammans med nämndernas verksamhetsberättelser och revisionsberättelser ligga till grund för kommunfullmäktiges prövning av nämndernas ansvarsfrihet för det gångna årets förvaltning. Andra målgrupper för årsredovisningen är kommuninvånare, kreditinstitut och andra intressenter.

Förvaltningsberättelse

I förvaltningsberättelsen redovisas året som gått i enlighet med 11 kapitlet i Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning. Förvaltningsberättelsen ska ge en övergripande bild av verksamhetsåret avseende verksamhet, ekonomi och personal. Här görs bedömning av måluppfyllelse för kommunövergripande mål.

Ekonomiska sammanställningar, drift- och investeringsredovisning samt revisionsberättelse

I avsnittet ekonomiska sammanställningar redovisas resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys och noter för kommunkoncernen och kommunen.

I drift- och investeringsredovisningen redovisas nämndernas ekonomiska resultat och investeringsredovisning tillsammans med kommentarer.

Revisionsberättelsen är en sammanfattning av revisorernas granskning av årsbokslutet. Revisorerna bedömer huruvida styrelse, nämnder och beredningar i Linköpings kommun har bedrivit verksamhet på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt, om den interna kontrollen varit tillräcklig, om räkenskaperna i all väsentlighet ger en rättvisande bild och måluppfyllelse av kommunövergripande mål.

Årsredovisningens framsida fångar stämningen från konferensen "Future Now" som hölls i Linköping under hösten 2024, en av de många aktiviteter som finansierats genom prispengarna för utmärkelsen "Framtidens stad".

Innehållsförteckning

Kommunstyrelsens ordförande har ordet	4
Sammanfattning av ekonomi, verksamhet och personal	5
<i>Ekonomi</i>	5
<i>Verksamhet</i>	6
<i>Personal</i>	6
Förvaltningsberättelse	8
<i>Den kommunala koncernen</i>	8
<i>Översikt över verksamhetens utveckling</i>	9
<i>Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning</i>	10
Befolkning	10
Arbetsmarknad	12
Bostäder	13
Jämförelser med andra kommuner	14
Finansiella risker	16
Pensionsförpliktelser	17
<i>Händelser av väsentlig betydelse</i>	19
Demografi	19
Säkerhetsläget	19
Trygghet	19
Linköping är Europas mest innovativa stad	20
Klimatneutrala städer 2030	20
Kommunens finansverksamhet	20
<i>Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten</i>	21
Politisk viljeinriktning	21
Planering och uppföljning	21
Internkontroll	21
<i>God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning</i>	22
God ekonomisk hushållning	22
Finansiella mål för god ekonomisk hushållning	22
Modell för finansiell analys	22
Uppföljning av finansiella mål och finansiell analys	23
Resultat och kapacitet	24
Risk och kontroll	32
<i>Uppföljning av mål och inriktning</i>	39
Uppföljning av strategiska utvecklingsuppdrag	49
Kommunstyrelsens indikatorer	54
Uppföljning av planer och program	55
<i>Balanskravsresultat</i>	57
Resultatutjämningsreserv ersätts av resultatreserv	57
<i>Väsentliga personalförhållanden</i>	58
Kommunens medarbetare	58
<i>Förväntad utveckling</i>	61
Ekonomiska utmaningar och investeringsbehov	61
Demografiska förändringar	61
Kompetensförsörjning	61
Trygghet	62
Civil beredskap	62
Finansiell utveckling	62
Ekonomiska sammanställningar	64
<i>Resultaträkning</i>	64
<i>Balansräkning</i>	65
<i>Kassaflödesanalys</i>	66
<i>Noter</i>	67
Not 1 Redovisningsprinciper	67
Not 2 Uppskattningar och bedömningar	70
Noter till resultaträkning kommunen	71
Noter till balansräkning	72
Övriga tilläggsupplysningar	78
Drift- och investeringsredovisning	79
<i>Drift- och investeringsredovisningens samband med årsredovisningens övriga delar</i>	80
<i>Driftredovisningen</i>	81
Förändrade budgetramar under 2024	81
Nämndernas budgetavvikelser för 2024	82
<i>Investeringsredovisning</i>	87
De kommunala koncernföretagens investeringar	87
Kommunens fem största investeringar	89
Kommunens exploateringsverksamhet	91
Revisionsberättelse för Linköpings kommun år 2024	92

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

Vi lever i en orolig tid och de utmaningar vi nu möter är större än på många decennier. Vår grundläggande trygghet påverkas av krig i vår närhet, ett osäkert säkerhetsläge och gängvåld som påverkar vår stad och vårt land. Klimatförändringar blir mer påtagliga och ekonomin är ansträngd. Det märks i vår välfärd som gått igenom några ekonomiskt tuffa år. Att läget är bättre i Linköping än i många andra kommuner är ett faktum, men det förminskar inte de utmaningar som vi har i vår kommun.

Den organiserade brottsligheten är fortsatt ett allvarligt problem i vår kommun. Under våren drabbades Linköping åter igen av en sprängning. Kampen mot den organiserade brottsligheten fortsätter och det är glädjande att se fällande domar mot de som hotat tryggheten i vår kommun. Den organiserade brottsligheten bekämpas på flera sätt. Linköpings kommun har under 2024 fortsatt förstärka arbetet mot välfärdsbrottslighet och bidragsfusk. Det är nödvändigt att vi alla gör vad vi kan för att stoppa de kriminellas ekonomi.

Under 2024 tog Linköpings kommun och Polisen gemensamt fram ett medborgarlöfte för Skäggetorp. Medborgarlöftet inkluderar flera aktörer i Skäggetorp och målet är att Skäggetorp ska bort från polisens lista över särskilt utsatta områden. Mycket arbete återstår, men den platssamverkan som nu finns på plats är viktig. Nära socialtjänst invigdes under året i Skäggetorp vilket är både glädjande och efterlängtat. Att arbeta nära medborgarna är en nyckel till att stärka förtroendet för socialtjänsten.

Linköpings kommun påbörjade under 2024 ett aktivt arbete gällande att stärka språkkunskaperna hos personal och säkerställa att nyanställda har tillräckliga språkkunskaper inom förskola och äldreomsorg. I förskolan läggs grunden för en god språkutveckling hos barnen och inom äldreomsorgen är det av största vikt att information inte går förlorad mellan personal och den äldre. Arbetet har varit framgångsrikt och kommer breddinföras under 2025.

Klimat- och miljöfrågan är en av de mest prioriterade frågorna för styret. Under 2024 inrättades ett oberoende externt klimatråd. Deras arbete blir ett värdefullt bidrag i kommunens fortsatta arbete. Även näringslivsfrågor har varit prioriterade under 2024. Att försvarsindustrin är viktig för Linköping är knappast en överdrift. Men Linköpings näringsliv är diversifierat och betyder mycket för Linköpings framgång och tillväxt. Att Linköpings kommun har en god dialog med företagare och en bra service är viktigt! Samtidigt närmar sig byggnationen av Ostlänken. Förberedelserna är i full gång och Linköpings kommun jobbar intensivt med att säkerställa att ny mark finns för de företag som påverkas när nya tågspår ska genom vår stad.

Vi fortsätter förstärka idrottsanläggningar runt om i kommunen. 2024 fick Lingham och Lambohov äntligen nya konstgräsplaner och med Vasa arena och Racketsportcenter har Linköping fått välkomna lokalförstärkningar. Under året har Fenomenmagasinet börjat byggas och 2025 ser vi fram emot nyinvigningen! 2024 var också året då vi fick välkomna vår astronaut Marcus Wandt tillbaka till Linköping efter hans rymdfärd. Sällan har vi sett så många Linköpingsbor på Stora torget. Det var en fantastisk dag och jag hoppas att många barn och unga i Linköping inspireras och vågar drömma stort och jobba hårt för att nå sina drömmar.

2024 landar kommunens överskott på 233 mnkr. Det väcker såklart reaktioner hos invånare och verksamheter som fortsatt upplever en ansträngd ekonomisk situation. Jag vill därför åter igen påminna om att överskottet till största del beror på tillfälliga intäkter som inte kan användas till långsiktig finansiering av välfärd och övrig kommunal verksamhet.

Avslutningsvis vill jag rikta ett varmt tack till alla medarbetare för era insatser under 2024! Ni bidrar varje dag till att få Linköpings kommun att fungera. Jag ser med tillförsikt fram emot 2025. Tillsammans gör vi Linköping till en ännu bättre plats att bo och leva på!

Kristina Edlund (S)

Kommunstyrelsens ordförande

Sammanfattning av ekonomi, verksamhet och personal

Ekonomi

Nyckeltal för Linköpings kommunkoncern 2024

	Kommunkoncernen*	Kommunen
Resultat efter finansiella poster, mnkr	843	233
Investeringar, mnkr	3 962	711
Soliditet, %	41	61

*Koncernelimineringar har gjorts.

Årets resultat

Linköpings kommunkoncerns resultat uppgick år 2024 till 843 mnkr, efter att koncerninterna mellanhavanden har räknats bort. Kommunens resultat för 2024 uppgår till plus 233 mnkr, vilket motsvarar 2,2 procent av kommunens skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Omsättningen under 2024 för Linköpings kommun är 12,6 mdkr. Det lagreglerade resultatet efter balanskravsjusteringar som är rensat för effekten av realiserade vinster och förluster är plus 3 mnkr.

Årets resultat, belopp i mnkr

	2023	2024
Kommunen	370	233
Stadshuskoncernen*	874	742
Kommunkoncernen*	1 194	843

*Koncernelimineringar har gjorts.

Kommunens överskott kommer till största delen från finansnettot där uppgången på de finansiella marknaderna under 2024 innebär en positiv budgetavvikelse på plus 219 mnkr.

Nämnderna redovisar ett överskott på 38 mnkr jämfört med budget där social- och omsorgsnämnden, överförmyndarnämnden samt Verksamhetsstöd och service har ett sämre resultat än budget. Övriga nämnder visar ett bättre resultat än budget. Nämndernas överskott motsvarar närmare 0,3 procent av deras samlade budget. Till målet för *En hållbar ekonomi* finns en indikator som säger att nämndernas sammantagna avvikelse mot budget bör vara mindre än 1 procent.

För 2024 uppgick verksamhetens nettokostnader exklusive jämförelsestörande poster till 104,3 procent av skatteintäkterna. För att ha en hållbar utveckling bör inte verksamhetens nettokostnader öka mer än skatteintäkterna. Jämfört med förra året har verksamhetens nettokostnader exklusive jämförelsestörande poster ökat med 2,7 procent (291 mnkr) och skatteintäkterna har ökat med 3,5 procent (357 mnkr).

Investeringar

Kommunkoncernens nettoinvesteringar uppgick till 3 962 mnkr år 2024. Stadshuskoncernens investeringar uppgick till 3 304 mnkr. Kommunens nettoinvesteringar uppgick år 2024 till 711 mnkr, vilket är 488 mnkr lägre än budget. Orsaken till att investeringsvolymen blev så mycket lägre än budget beror framförallt på försenade och framskjutna projekt.

Kommunkoncernens investeringar, belopp i mnkr

Investeringar	2023	2024
Kommunen	488	711
Stadshuskoncernen*	3 325	3 304
Kommunkoncernen*	3 527	3 962

*Koncernelimineringar har gjorts.

Soliditet

Linköpings kommunkoncerns soliditet inklusive pensionsåtaganden uppgick till 41 procent år 2024 vilket visar på en god långsiktig finansiell handlingsberedskap. Kommunens soliditet inklusive pensionsåtaganden, exklusive internbank, uppgick till 61 procent. Detta innebär att både kommunens och kommunkoncernens finansiella mål år 2024 avseende soliditet uppfylldes.

Sammanfattning av ekonomi, verksamhet och personal

Verksamhet

Kommunens och nämndernas verksamhet har utvecklats i linje med uppdrag och prioriteringar i budget. Bedömningen av utvecklingen inom verksamhetens mål för god ekonomisk hushållning har baserats på utfallet för de finansiella målen och hur kommunen arbetat för att nå utveckling inom de fastställda kommunövergripande målen. Utvecklingen har gått framåt inom samtliga mål. Av de 10 kommunövergripande målen bedöms fem som uppnådda och fem som delvis uppnådda.

Kommunens måluppfyllelse för året

Kommunövergripande mål		Bedömning
Samhälle	Ett tryggt och säkert Linköping	Uppfyllt
	Ett Linköping med minskad segregation	Delvis uppfyllt
	Ett Linköping i framkant inom miljö och klimat	Delvis uppfyllt
	Ett växande Linköping med ett starkt näringsliv	Uppfyllt
Medborgare	Lättillgänglig, god och jämlik välfärd	Delvis uppfyllt
	Skolor med fokus på kunskap och studiero	Delvis uppfyllt
	Fler i jobb och egenförsörjning	Uppfyllt
Ekonomi	En hållbar ekonomi	Uppfyllt
Verksamhet	En organisation med hög produktivitet och effektivitet	Uppfyllt
Medarbetare	Linköpings kommun är en attraktiv arbetsgivare med en hållbar kompetensförsörjning	Delvis uppfyllt

Kommunfullmäktiges strategiska utvecklingsuppdrag från budget 2024 med plan för 2025–2029 har omhändertagits i nämndernas internbudgetar och förvaltningarnas verksamhetsplaner. Totalt har det funnits 72 strategiska utvecklingsuppdrag till nämnderna varav 59 har varit nämndspecifika. Av de 13 kommungemensamma strategiska utvecklingsuppdragen bedöms 7 som genomfört och 6 som pågående. Av de 59 nämndspecifika strategiska utvecklingsuppdrag i budgeten har 44 genomförts, 13 pågår och 2 kvarstår.

Nämndernas verksamhet utvecklas sammantaget i linje med uppdrag och prioriteringar i internbudgetar. Nämnderna har tillsammans 107 nämndmål som de arbetar med i syfte att nå de kommunövergripande målen. Av dessa 107 nämndmål bedömer nämnderna att 62 har uppnåtts, att 42 har uppnåtts delvis och att 3 ej uppnåtts. Av nämndernas verksamhetsberättelser framgår hur nämnderna arbetat med de kommunövergripande målen. Under avsnittet KS-indikatorer redovisas utfall för de indikatorer som fastställdes i Budget 2024 med plan för 2025-2029.

Den samlade bedömningen är att kommunen bedriver en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet samt att de verksamhetsmässiga målen bidrar till en god ekonomisk hushållning.

Personal

Under 2024 har antalet medarbetare med månadslön minskat med 126 personer till 10 133. Omräknat till årsarbetare¹ motsvarar det 9 044 årsarbeten. Utöver detta tillkommer 1 642 personer med timlön. Minskningen av antalet medarbetare har till största del skett på Utbildningsförvaltningen och inom barn- och ungdomsnämndens verksamheter och beror på anpassning till minskat barn- och elevantal.

Andelen externa personalavgångar under 2024 var 8,1 procent och har därmed minskat med 1,0 procentenheter sedan föregående år och ligger nu på ungefär samma nivå som före pandemin. Genomsnittsåldern för pension har under 2024 ökat med 0,2 år jämfört med föregående år till 65,4. Den direkta personalkostnaden uppgick till 4 289 mnkr, en ökning med 53 mnkr jämfört med 2023. Sjuklönekostnaden² uppgick till 121,4 mnkr, en minskning med 4,3 mnkr jämfört med föregående år.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron för år 2024 var 8,1 procent, en marginell ökning med 0,1 procentenheter jämfört med 2023. Sjukfrånvaron är fortsatt hög i jämförelse med åren före pandemin.

¹ Ett årsarbete är som regel en heltidstjänst på fyrtio timmar per vecka

² Exklusive sociala avgifter, pensioner och övriga personalkringkostnader

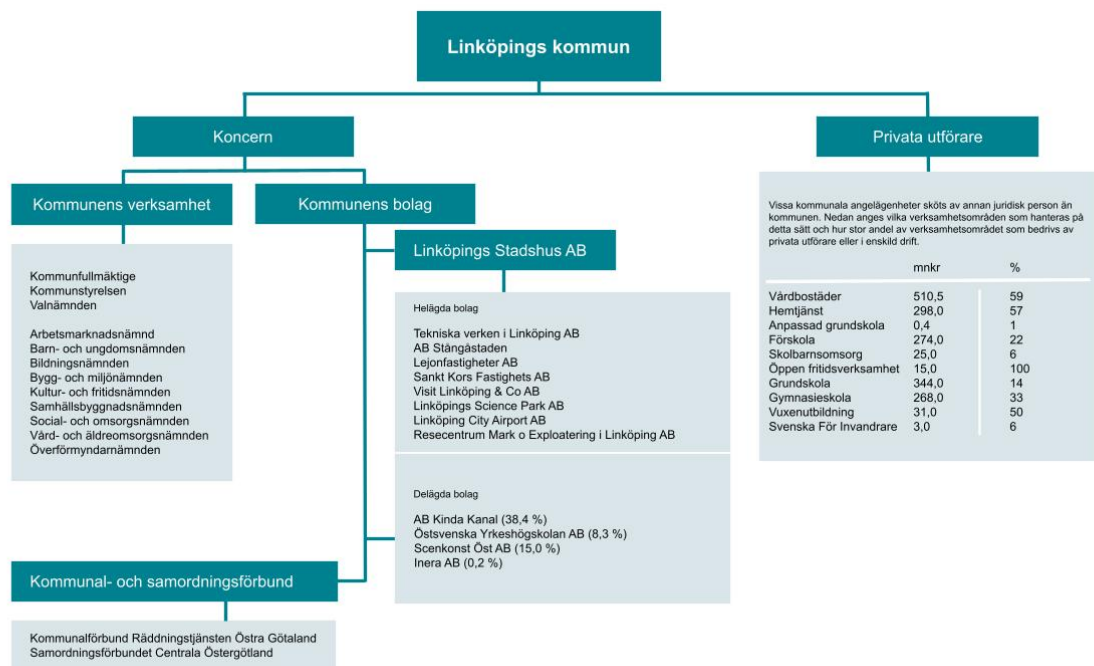
Förvaltningsberättelse

I förvaltningsberättelsen redovisas året som gått i enlighet med 11 kapitlet i Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning. Förvaltningsberättelsen ska ge en övergripande bild av Linköpings kommunkoncerns verksamhet det gångna året.

Den kommunala koncernen

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs i kommunens nämnd- och förvaltningsorganisation samt genom bolag. Vissa kommunala angelägenheter sköts av externa utförare. Räddningstjänsten Östra Götaland ansvarar för den kommunala räddningstjänsten i Linköpings, Norrköpings, Söderköpings, Valdemarsviks och Åtvidabergs kommuner.

I bilden nedan beskrivs den kommunala koncernens organisation.

Översikt över verksamhetens utveckling

Här presenteras ett antal nyckeltal som tillsammans ger en översikt över utvecklingen av den kommunala koncernens och kommunens verksamhet de senaste fem åren.

Fem år i sammandrag

Nyckeltal fem år i sammandrag	2020	2021	2022	2023	2024
Folkmängd 31/12	164 616	165 527	166 673	167 404	168 035
Skattesats					
Kommunen, %	20,20	20,20	20,20	20,20	20,20
Regionen, %	11,55	11,55	11,55	11,55	11,55
Total skattesats	31,75	31,75	31,75	31,75	31,75
Personal					
Antal anställda koncernen	11 554	11 756	11 925	11 851	11 611
Antal anställda kommunen	10 154	10 368	10 520	10 259	10 133
Sjukfrånvaro kommunen, i procent	8,6	8,0	8,4	8,0	8,1
Årets resultat					
Koncernen, mnkr	1 112	3 480	341	1 194	843
Kommunen, mnkr	565	995	-434	370	233
Investeringar (exkl. finansiella investeringar)					
Nettoinvesteringar, koncernen, mnkr	4 151	3 591	3 712	3 526	3 962
Nettoinvesteringar, kommunen, mnkr	859	704	819	488	711
Balansräkning					
Balansomslutning koncernen, mnkr	44 597	48 162	51 785	46 360	48 443
Balansomslutning kommunen, mnkr	18 739	20 316	21 367	21 096	36 680
Soliditet inkl. pensioner före 1998, % koncernen	33	38	36	42	41
Soliditet inkl. pensioner före 1998, % kommunen (exkl. internbank)	66	65	60	62	61
Låneskuld koncernen, tkr per invånare	126	120	116	91	97
Låneskuld kommunen (exkl. internbank), tkr per invånare	2	5	5	7	6
Volymmått					
Antal barn i förskolan	8 414	8 344	8 202	8 169	9 023
Antal elever i förskoleklass/grundskolan	18 790	18 997	19 137	19 155	18 796
Antal barn i fritidshem	7 103	7 109	7 408	7 589	7 627
Antal barn i öppen fritidsverksamhet	403	511	554	690	750
Antal elever i kommunala gymnasieskolor	4 410	4 572	4 651	4 856	4 847
Antal folkbokförda Linköpingselever i gymnasieskolan (både kommunala och fristående)	5 400	5 505	5 432	5 673	5 573
Antal feriearbeten	472	589	594	619	684
Antal elever i vuxenutbildning, grundläggande och gymnasial nivå	i.u.	i.u.	1 850	1 750	1 450
Antal hushåll med ekonomiskt bistånd, utfall per senaste månad	i.u.	i.u.	2 917	2 535	2 306
Antal deltagare inskrivna på arbetsmarknadsinsats inom ramen för Arena arbetsmarknad	i.u.	i.u.	i.u.	687	819
Antal aktualiseringar 0-20 år inom socialtjänst, ackumulerat	4 581	5 455	5 653	6 170	7 676
Personer med hemtjänst, antal	4 199	4 258	4 489	4 734	4 849
Särskilda vårdboendeplatser	1 397	1 397	1 397	1 397	1 396
Medlemmar 7-25 år i föreningar med kommunalt stöd	39 282	34 798	35 498	37 893	39 538
Antal bidragsberättigade kulturföreningar	i.u.	i.u.	i.u.	90	79

Väsentliga förändringar kommenteras och analyseras längre fram i förvaltningsberättelsen. Kommentarer till förändring av folkmängd finns under rubriken Befolkning. Personalrelaterade nyckeltal finns att läsa om i avsnittet Väsentliga personalförhållanden. Kommentar och analys till årets resultat och balansräkning finns i avsnittet God kommunal hushållning och ekonomisk ställning. Eventuella kommentarer till volymmåtten finns i respektive nämnds verksamhetsberättelse.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

I avsnittet presenteras information om sådana förhållanden som inte redovisas i resultat- och balansräkningen men som är viktiga för bedömningen av kommunens resultat och ekonomiska ställning. Avsnittet omfattar en beskrivning av omvärldsfaktorer såsom befolkningsutveckling, arbetsmarknad och bostadsbyggande. I avsnittet redovisas även jämförelser med andra kommuner samt information om kommunens finansiella risker och pensionsförpliktelser.

Befolkning

Riket

Folkmängden fortsatte att öka i riket under 2024. Ökningen var dock fortsatt modest och uppgick till 36 003 personer (0,3 procent), vilket var 5 852 personer fler än 2023. Folkmängden i Sverige ökade för att det föddes fler än vad det avled, men mest för att fler invandrade än utvandrade. Den totala befolkningsökningen reducerades av Skatteverkets granskning. Folkökningen 2024 var större än 2023, men är ändå ett av de åren med lägst procentuell folkökning under 2000-talet.

Invandringen till Sverige uppgick under året till 116 197 personer vilket kan jämföras med 94 514 personer 2023. Födelseöverskottet uppgick till endast 7 183 personer och invandringsöverskottet uppgick till 29 748 personer. Både födelseöverskottet och invandringsöverskottet ökade dock jämfört med 2023, ökningen uppgick till 1 517 respektive 8 668 personer.

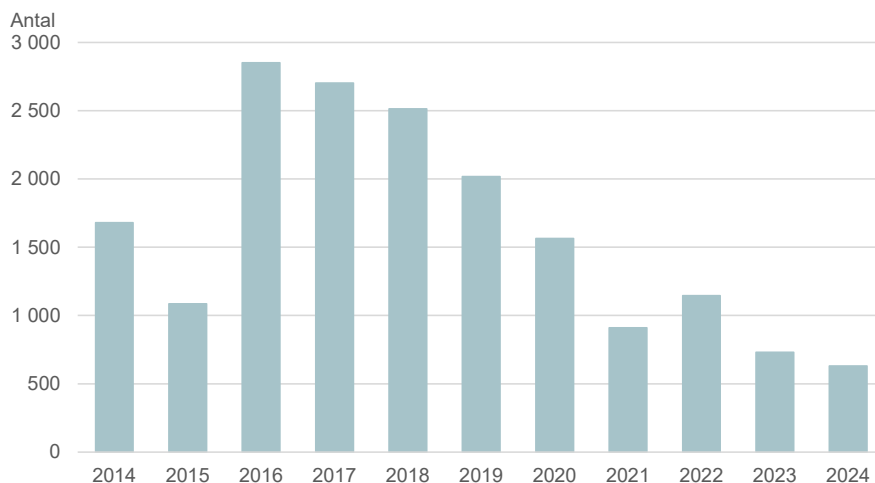
Östergötland

Folkmängden ökade med 148 personer i Östergötlands län under 2024. Det var 238 personer färre än 2023. Folkmängden ökade i fyra av länets 13 kommuner och mest i länets största kommun. Ökningen uppgick till 631 personer i Linköping och till 199 personer i Mjölby, medan folkmängden minskade med 183 personer i Norrköping. Vid årsskiftet uppgick folkmängden i länet till 472 446 personer.

Linköping

Linköpings kommun ökade sin befolkning med 631 personer till 168 035 invånare under 2024. Födelseöverskottet uppgick till 417 personer under året och det summerade flyttningsöverskottet till 234 personer. Under 2024 hade Linköping den 22:a största befolkningstillväxten i landet.

Årlig befolkningstillväxt i Linköpings kommun för åren 2014-2024

Även om Linköping har en befolkningstillväxt har ökningstakten varit den lägsta sedan år 1999. Under både 2023 och 2024 växte Linköpings kommun mindre än prognostiserat. Befolkningsökningen om 631 personer innebar en prognosavvikelse på ungefär 300 personer. En orsak till den modesta ökningen har varit Skatteverkets arbete med att rätta till fel i folkbokföringen genom utökade kontroller av invånare som misstänkts varit felaktigt folkbokförda. Detta ledde bland annat till att antalet registrerade utvandringar ökade, även om det i många fall handlade om personer som i praktiken varit utvandrade tidigare år. Detta fick stor påverkan på Linköping liksom flera andra Universitetsstäder - med ett stort intag av utländska studenter. Dessutom påverkades in- och utflyttningen av universitetsstudenter under pandemin. Under flera år var nettoinflödet av studenter lägre än brukligt.

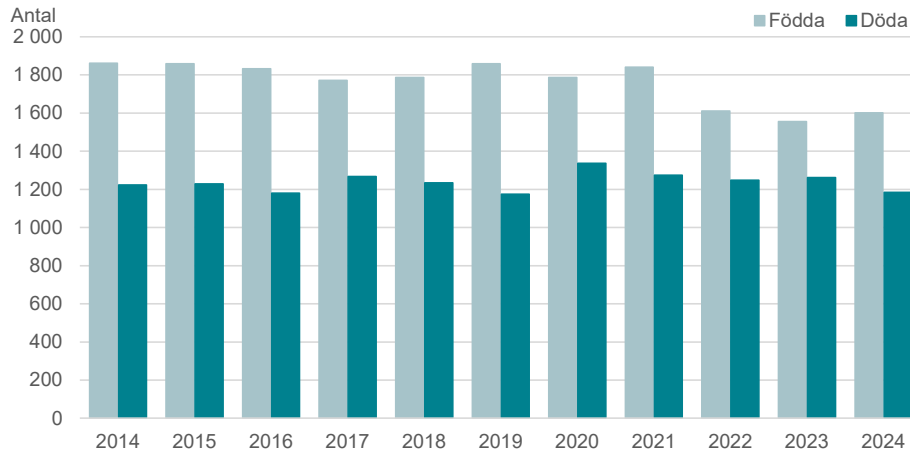
Förvaltningsberättelse

Utvecklingen betyder sammantaget att Linköping över tid växer i snabbare takt än riket, men i något långsammare takt än större kommuner i genomsnitt.

Antal födda och döda i Linköping

Födelseöverskottet ökade under 2024 till 417 personer. Antalet födda uppgick till 1 601 barn (1 566) och antalet döda till 1 184 personer (1 262). Ett betydande födelseöverskott är kännetecknande för Linköpings kommun. Antalet födda barn var det näst lägsta i kommunen sedan 2004.

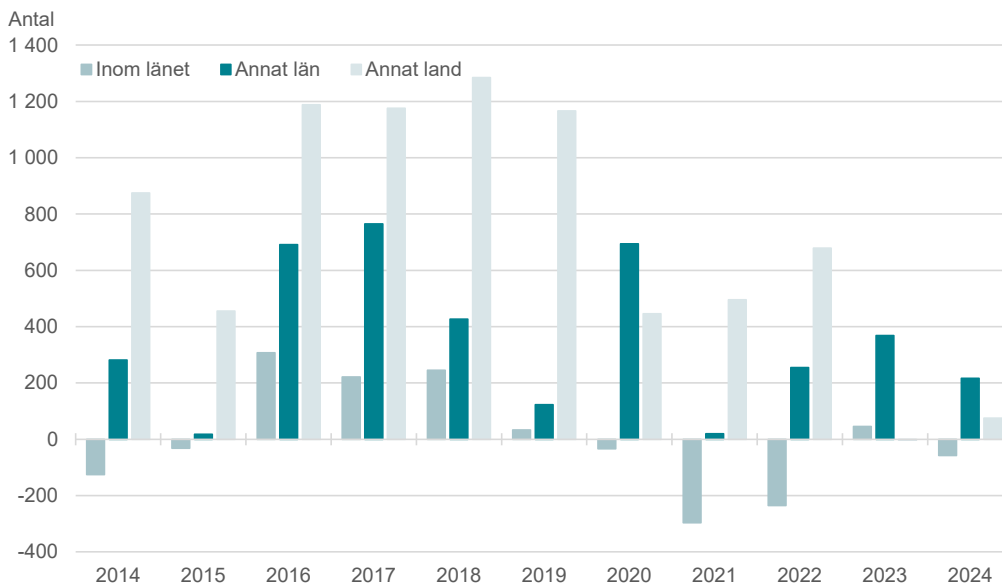
Antal födda och döda i Linköpings kommun för åren 2014-2024

Flyttnetto

Flyttnettot för Linköping minskade till 234 personer (412). Flyttnettot var negativt i förhållande till andra kommuner i Östergötlands län, respektive positivt i förhållande till andra länder och i relation till kommuner i andra län. Totalt inom landet uppgick flyttnettot till 159 personer (415). I relation till andra länder uppgick flyttnettot till 75 personer (-3).

Nettoflyttning efter flyttningsregion för Linköpings kommun för åren 2014-2024

Utflyttningen under 2024 var större än väntat - både i relation till länet och riket.

I relation till det egna länet blir negativa flyttnetton allt vanligare. För stora städer som Stockholm och Göteborg är negativa flyttnetton inom eget län en stabil trend. I likhet med Linköping har sysselsättningstillväxten överträffat befolkningstillväxten och omlandet vuxit.

Nivån för den registrerade utflyttningen till andra länder beror till stor del på att Skatteverket, på uppdrag av Regeringen, har genomfört en granskning av kvaliteten i befolkningsregistret under 2023

Förvaltningsberättelse

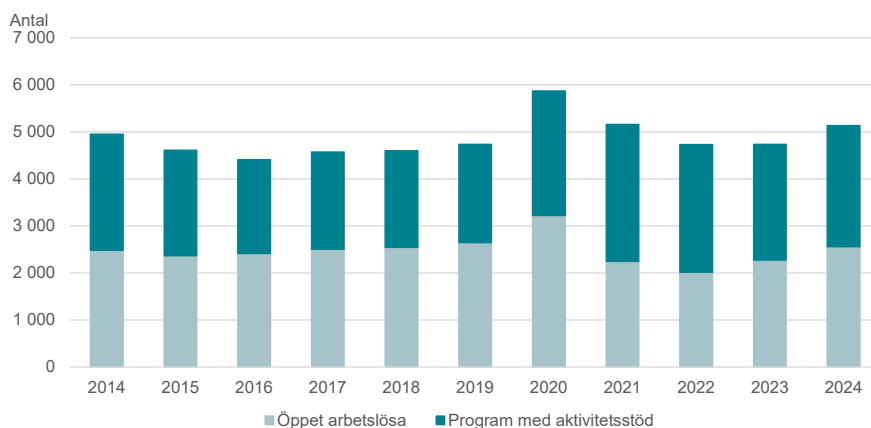
och 2024. För Linköpings del har det medfört att ungefär 400 personer såväl 2023 som 2024 har avregistrerats respektive år från folkbokföringen, då de inte längre bedöms vara bosatta i landet. De avregistrerade personerna har registermässigt noterats som utflyttade till annat land. Det visades för kommunen, trots pågående avregistrering, åter ett litet överskott i relation till andra länder 2024.

I jämförelse har universitetsstäder som Lund, Uppsala och Umeå bättre kompenserat för skatteverkets rensning än Linköping.

Arbetsmarknad

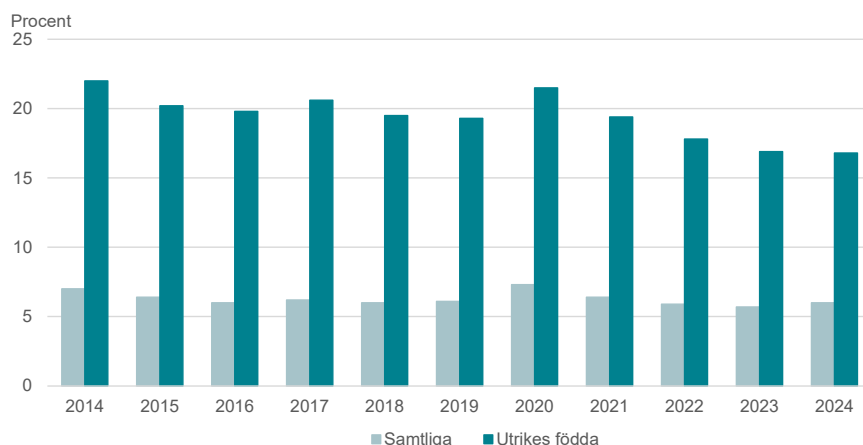
Arbetslösheten ökade något i Linköping under det andra halvåret 2024. Antalet öppet arbetslösa samt personer i program med aktivitetsstöd uppgick i oktober 2024 till 5 134 personer, vilket var 399 personer fler än vid motsvarande tidpunkt ett år tidigare.

Antal inskrivna arbetslösa 16-65 år i Linköping i oktober för åren 2014-2024

Andelen öppet arbetslösa uppgick i oktober till 3,0 procent av arbetskraften och andelen personer i program med aktivitetsstöd till 3,0 procent. Summerat innebär det med andra ord att 6,0 procent av arbetskraften i åldern 16-65 år var arbetslösa, inklusive program med aktivitetsstöd i oktober 2024. Det var 0,3 procentenheter högre än ett år tidigare. Notera att uppgifterna för 2014-2022 avser åldern 16-64 år.

Andel inskrivna arbetslösa 16-65 år av arbetskraften i Linköping i oktober 2014-2024

I oktober var 16,8 procent av de utrikes födda i arbetskraften arbetslösa, inklusive program med aktivitetsstöd, vilket var 0,1 procentenheter lägre än ett år tidigare. Linköping har en fortsatt polariserad arbetsmarknad. Skillnaden i arbetslöshet mellan inrikes- och utrikes födda är större i Linköping än i övriga större kommuner och riket. Detta beror främst på att arbetslösheten bland inrikes födda är mycket låg.

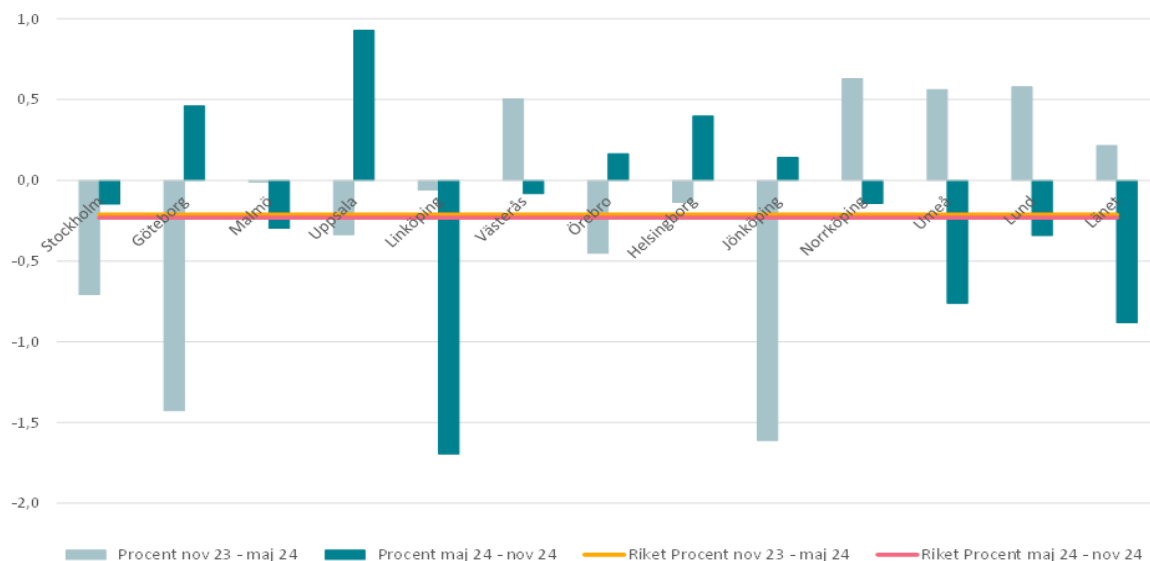
Sysselsättning

Antalet sysselsatta med arbetsplats i Linköping i åldern 15-74 år minskade preliminärt med 1 833 personer mellan december 2023 och december 2024. Samtidigt ökade antalet arbetslösa med 393

Förvaltningsberättelse

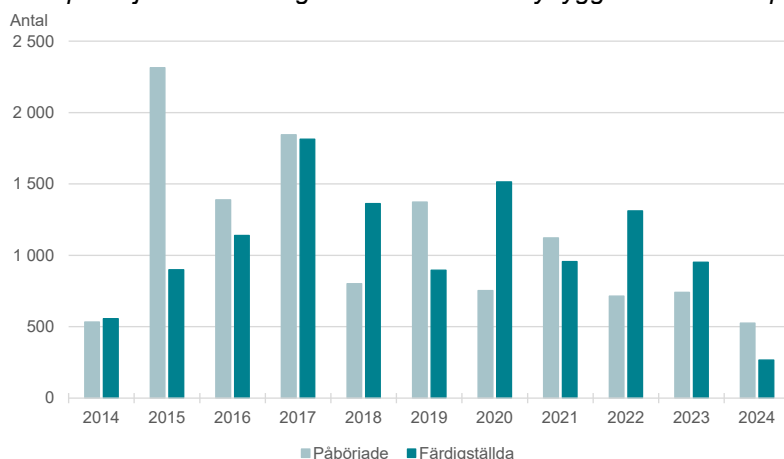
personer under samma period. Sysselsättningen i Linköping minskade tydligt under andra halvåret av 2024, vilket avviker från utvecklingen i större städer och riket. I Linköping kom minskningen dels kraftigt och senare.

Procentuell utveckling av antalet sysselsatta mellan november 2023 maj 2024 och november 2024

Bostäder

Antal påbörjade och färdigställda bostäder i nybyggda hus i Linköpings kommun för åren 2014-2024

Antalet påbörjade bostäder minskade under 2024. 525 bostäder påbörjades under året, vilket var 216 färre än under föregående år, samt det lägsta antalet påbörjade bostäder sedan 2011. Sedan 2014 har ungefär 12 100 bostäder påbörjats i Linköping, drygt 80 procent av dem har varit i flerbostadshus.

Under 2024 färdigställdes i nybyggda hus 267 bostäder i Linköpings kommun, vilket var 685 färre än 2023 och det lägsta antalet färdigställda bostäder sedan år 2000. 37 procent av de färdigställda bostäderna 2024 var i småhus. Utöver de färdigställda lägenheterna i nybyggda hus färdigställdes dessutom under året 30 lägenheter i ombyggda hus.

Även i förhållande till Sveriges tolv största städer och riket har Linköping ett lågt antal färdigställda bostäder per 100 000 invånare. Antalet påbörjade bostäder (525) indikerar att förutsättningarna kan vara på väg att ändras till det bättre. Jämförs takten 2024 med Sveriges tolv största kommuner ligger Linköping tillsammans med Uppsala näst högst efter Lund. Detta är tydligt över genomsnittet för riket. Här svarar allmännyttan genom Stångåstaden för 57 procent.

Jämförelser med andra kommuner

Skattesats

För 2024 var Linköpings skattesats 20,20 procent och i budgeten beräknas den vara oförändrad även för åren 2025–2030. I tabellen nedan redovisas jämförelser av skattesatserna för några av Sveriges större kommuner. Linköping har lägst skattesats i Östergötland. En av anledningarna till att Linköping kan ha en låg skattesats är att kommunen har stora finansiella intäkter med bland annat utdelningar från kommunens bolag. Att Linköping har en låg skattesats skapar en långsiktig handlingsberedskap i förhållande till övriga kommuner eftersom en låg skattesats innebär en potential att stärka intäktssidan genom ökat skatteuttag.

Skattesats för kommun och region i några jämförbara kommuner, procent

Kommun	Skattesats kommun 2024	Skattesats region 2024	Skattesats totalt 2024
Eskilstuna	22,02	10,83	32,85
Gävle	22,26	11,51	33,77
Helsingborg	20,21	11,18	31,39
Jönköping	21,64	11,76	33,40
Linköping	20,20	11,55	31,75
Lund	21,24	11,18	32,42
Norrköping	21,75	11,55	33,30
Umeå	22,80	11,35	34,15
Uppsala	21,14	11,71	32,85
Västerås	20,36	10,88	31,24
Örebro	21,35	12,30	33,65

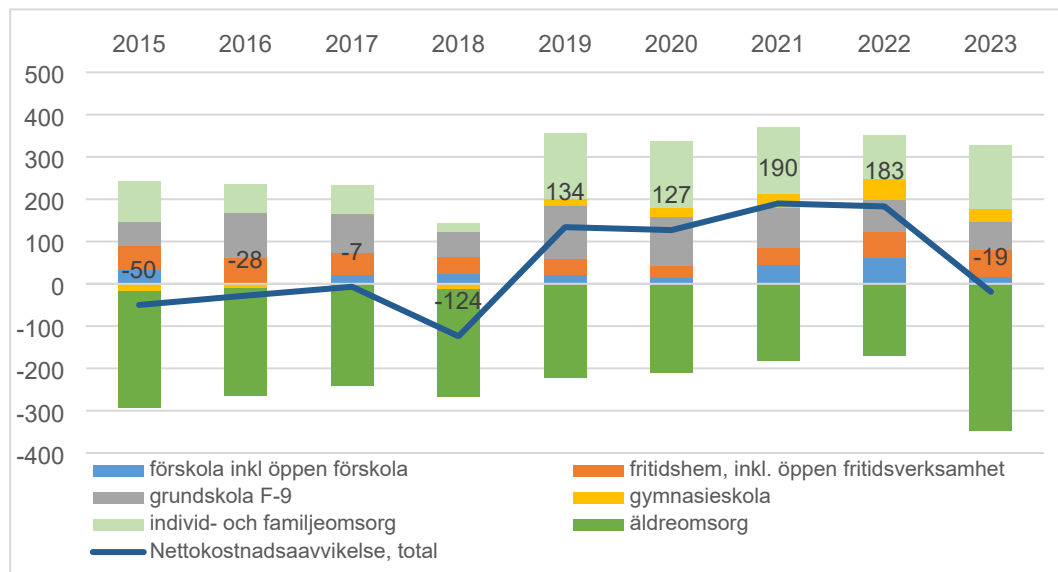
Verksamhetens kostnader

För vissa kommunala verksamheter varierar kostnaden väsentligt utifrån strukturella olikheter. Sådana olikheter är exempelvis demografi, brukarens behov och produktionsvillkor. Det finns en kostnadsutjämning som ska utjämna för strukturella kostnadsskillnader mellan Sveriges kommuner. I kostnadsutjämningen har varje område en standardkostnad som ska korrigera för strukturella skillnader. Standardkostnaden för äldreomsorg baseras exempelvis till stor del på antalet äldre i befolkningen och standardkostnaden för grundskola på antalet individer i skolålder. Referenskostnaden är en justering av standardkostnaden där hänsyn även tas till kommunövergripande delar i kostnadsutjämningen som löner, bebyggelsestruktur och befolkningsutveckling. Referenskostnaden är alltså den beräknade teoretiska kostnaden som motiveras av kommunens struktur. Den kan också beskrivas som den kostnad som Linköping skulle ha haft om kommunen bedrev verksamheten till en genomsnittlig avgifts-, ambitions- och effektivitetsnivå med hänsyn till de egna strukturella faktorerna enligt kostnadsutjämningsystemet.

Vid jämförelser mellan kommuner är det lämpligt att jämföra avvikelse mellan kommunens verkliga kostnad (nettokostnad) och den beräknade referenskostnaden för verksamheten. Referenskostnad beräknas för verksamheterna förskola, grundskola, gymnasieskola, äldreomsorg, individ- och familjeomsorg samt LSS. En negativ avvikelse innebär att kommunen har en kostnadsnivå som är lägre än referenskostnaden och en positiv avvikelse innebär en högre kostnad än referenskostnaden, vilket kan bero på ambitionsnivå och/eller effektivitet.

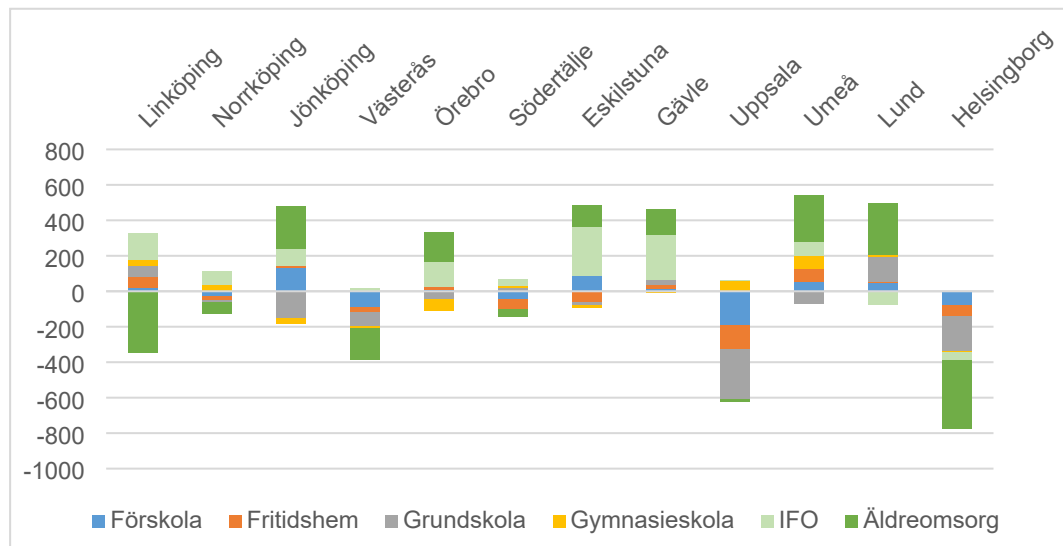
Förvaltningsberättelse

Linköpings avvikelse mellan nettokostnad och referenskostnad 2015–2023, belopp i mnkr

Linköping hade år 2023 sammantaget 19 mnkr lägre kostnader än vad kostnadsutjämnings parametrar beräknar för dessa verksamheter. Det är helt och hållet äldreomsorgen som håller nere den totala siffran. Den stora skillnaden mot 2022 ligger i att Linköpings kommun har haft en relativt låg kostnadsutveckling inom äldreomsorg, medan övriga Sverige haft en kraftig kostnadsutveckling under 2022. Inom samtliga delar av utbildning så ligger Linköpings kommun högt i nettokostnadsavvikelse, men har under 2023 minskat inom samtliga områden. Störst är förändringen inom förskolan. En möjlig påverkande faktor till detta är att Linköpings kommun relativt tidigt hunnit agera på de förändrade befolkningsprognoserna och minskade barnkullarna.

Avvikelse mellan nettokostnad och referenskostnad år 2023 för några jämförbara kommuner, mnkr

I jämförelse med jämnstora kommuner avviker Linköping i nettokostnadsavvikelsen för skolan, där övriga likvärdiga kommuner oftast har en fördelaktig nettokostnadsavvikelse. Individ- och familjeomsorgen som avviker mest i kronor mot rikssnittet, avviker dock mindre i jämförelse mot likvärdiga kommuner.

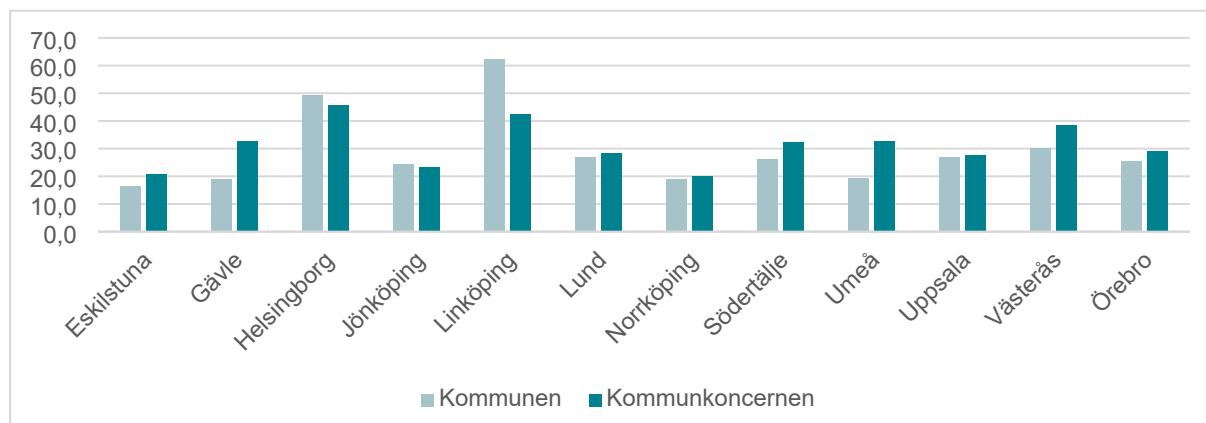
Soliditet

Soliditet mäter långsiktig betalningsförmåga, det vill säga hur stor del av tillgångarna som har finansierats med eget kapital. Det är viktigt att ha en stabil soliditet för det ger en god betalningsförmåga på lång sikt och därmed en stark finansiell handlingsberedskap för framtiden. Linköpings kommun har en hög soliditet jämfört med andra större kommuner, vilket bland annat beror på att kommunen inte äger sina verksamhetsfastigheter. Dessa ägs av det kommunala bolaget

Förvaltningsberättelse

Lejonfastigheter AB. Kommunkoncernens soliditet avviker inte nämnvärt från de andra större kommunkoncernernas, se diagram nedan.

Jämförelse soliditet år 2023, procent inklusive samtliga pensionsåtaganden

Finansiella risker

Kommunkoncernens gemensamma finanspolicy beslutas av kommunfullmäktige och reglerar såväl koncernbolagens finansförvaltning som kommunens egen finansförvaltning. Den koncerngemensamma finanspolicyen kompletteras med en koncerngemensam riskinstruktion och borgenspolicy.

Kommunen och de kommunala bolagen kan välja att, inom ramen för den gemensamma finanspolicyen, att ha egna finansregler, vilket kommunen och tre av de kommunala bolagen också har tagit fram.

Kommunens egna finansregler kompletteras med kommunens placeringsriktlinjer och kommunens egen riskinstruktion som anger begränsningar och detaljanvisningar avseende riskmandat.

Finansiella risker kan delas upp i:

- Finansierings- och likviditetsrisk
- Ränterisk
- Valutarisk
- Kredit- och motpartsrisk

Finansierings- och likviditetsrisk begränsas genom att kommunen lånar pengar från olika motparter och att skulderna förfaller vid olika tillfällen. Kommunen har även lånelöften från Nordea på sju miljarder som säkrar möjligheten till likviditet. Ränterisken minskas genom att ränteflödet på både kommunens ränteplaceringar och skulder sprids över en längre tid.

Kommunen har normalt inga betydande valutapositioner och därmed ingen valutarisk. Placeringsportföljerna placerar en del av kapitalet i kategorin globala aktiefonder. Det är fonder som köper aktier noterade på en börs utanför Sverige och där priset sätts i annan valuta än SEK. Gällande kommunens lån så säkras lån i utländsk valuta (NOK) med en valutasäkring.

Vad gäller kredit- och motpartsrisk begränsas riskerna genom att samarbeta med motparter och banker med ramavtal och en hög rating samt att sprida både placeringar och skulder till flera motparter.

Kommunens samlade placeringar (exklusive koncernkontots placeringar) uppgår per den 31 december 2024 till 4 904 mnkr. Placeringarna följer kommunstyrelsens beslutade max- och miniminivåer. Kommunen följer den av kommunfullmäktige beslutade finanspolicyen.

Marknadsrisken för kommunens placeringar

Kommunens placeringar	Värdet förändring	Värdet förändring
Aktiemarknaden	-20 %	20 %
Värdet förändring	-155 mnkr	+155 mnkr
Marknadsräntorna	-1 %	1 %
Värdet förändring	+20 mnkr	-20 mnkr

Förvaltningsberättelse

Tabellen ovan visar marknadsrisken i portföljen. Vid en förändring om 20 procent ökar/minskar portföljens aktiefonder i värde med cirka 155 mnkr. Hedgefondernas och blandfondernas risk är inte inräknat i ovan då kursen på dessa inte följer börsens- eller marknadsräntornas utveckling.

Vid en ränteförändring om 1 procent minskar/ökar den räntebärande obligationsportföljen, inklusive räntefonder, med cirka 20 mnkr.

Marknadsvärden och avstämning mot placeringsriktlinjerna, KS 2024-05-21 §139

Tillgångsslag	Marknadsvärde 2024-12-31, mnkr	Procent av totalportföljen, 2024-12-31	Min % enl. riktlinje	Normal % enl. riktlinje	Max % enl. riktlinje
Räntebärande inklusive kassa	1 481	58,7 %	40 %	55 %	100 %
Svenska aktiefonder	189	7,5 %	0 %	20 %	40 %
Globala aktiefonder	587	23,2 %	0 %	25 %	50 %
Hedgefonder	268	10,6 %	0 %	0 %	10 %
Totalt	2 525	100 %		100 %	

Pensionsförpliktelser

Linköpings kommun redovisar sina pensionsåtaganden enligt fullfonderingsmodellen, vilket innebär att samtliga pensionsförpliktelser redovisas som en avsättning i kommunens balansräkning. Det innebär att merparten av kostnaden för de anställdas pensioner har belastat det år då de intjänades.

Pensionsförpliktelserna för pensioner intjänade före 1998 (ansvarsförbindelsen) är 2,4 miljarder och har successivt minskat mellan åren, vilket beror på att den utgjordes av förmånsbestämd pension som nu minskar vartefter pensionsutbetalningar sker. Under 2023 och 2024 har dock dessa pensionsförpliktelser istället ökat vilket beror på den uppräknings som inflationen bidrar till.

Pensioner som är intjänade från och med 1998 utgörs till största delen av avgiftsbestämd pension vilket inte leder till att pensionsavsättningen ackumuleras utan utbetalas varje år till den pensionsförvaltare som den anställda valt. För att täcka årets intjänande av pensionskostnader görs ett påslag på lönekostnaden för respektive verksamhet, vilket innebär att den nyintjänade pensionen finansieras inom respektive nämnds budgetramar. Detta ger en intern intäkt i form av kalkylerad pensionskostnad hos den centrala pensionsenheten som för år 2024 beräknas till 360 mnkr. Totalt sett har pensionsenheten nettokostnader för år 2024 på 525 mnkr och har i resultatet för helår 2024 sammanvägt verksamhetens nettokostnader och finansiella kostnader som är 80 mnkr högre än budget.

Kommunen har från år 1997 gjort externa placeringar för att minska de framtida pensionsutbetalningarnas påverkan på likviditeten. Marknadsvärdet uppgick den 31 december 2024 till 2,4 mdkr vilket är en ökning jämfört med årsskiftet då de uppgick till 2,2 mdkr. Placeringarna motsvarade den 31 december 100 procent av pensionsavsättningen som är intjänad från och med 1998. Konsolideringsgraden (det vill säga så stor andel av utbetalningarna som kan finansieras med externa placeringar) för pensioner intjänade före 1998 har minskat från 41 procent i bokslut 2023 till 30 procent den 31 december 2024 då pensionsförpliktelserna ökat betydligt mer än marknadsvärdet för placeringarna.

En ny överenskommelse om pension tecknades mellan parterna i december 2021.

Överenskommelsen gäller från den 1 januari 2023 och innebär högre kostnader för pensioner då premienivåerna höjts. Syftet med överenskommelsen är att sektorn ska kunna möta behovet av ett förlängt och förändrat arbetsliv, att behålla och rekrytera medarbetare samt att genom en övergång till ett avgiftsbestämt pensionssystem göra det möjligt att förutse kostnaderna och över tid minska de snabbt ökande pensionsavsättningarna.

Förvaltningsberättelse

Kommunens pensionsförpliktelser inkl. löneskatt gentemot anställda, och politiker, belopp i mnkr

	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2024
Pensioner intjänade före 1998	2 325	2 247	2 288	2 367
Pensioner intjänade fr.o.m. 1998	977	1 024	1 272	1 665
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring eller pensionsstiftelse	0	0	0	0
Total pensionsförpliktelse i balansräkningen	3 302	3 271	3 560	4 032
Förvaltade pensionsmedel - marknadsvärde finansiella placeringar	2 219	2 013	2 220	2 379
Återlånade medel	1 083	1 244	1 340	1 653
Konsolideringsgrad pensioner intjänade fr.o.m. 1998	100%	100%	100%	100%
Konsolideringsgrad pensioner intjänade före 1998	53%	44%	41%	30%

Marknadsvärden och avstämning mot placeringsriktlinjerna för pension, KS 2024-05-21, §139

Tillgångsslag	Marknadsvärde 2024-12-31, mnkr	Procent av totalportföljen, 2024-12-31	Min % enl. riktlinje	Normal % enl. riktlinje	Max % enl. riktlinje
Räntebärande inklusive kassa	1 052	44,2 %	40 %	55 %	100 %
Svenska aktiefonder	707	29,7 %	0 %	20 %	40 %
Globala aktiefonder	554	23,3 %	0 %	25 %	50 %
Hedgefonder	67	2,8 %	0 %	0 %	10 %
Totalt	2 379	100 %		100 %	

Händelser av väsentlig betydelse

Nedan presenteras ett antal väsentliga händelser. Händelserna påverkar kommunkoncernens ekonomi på flera olika sätt. Händelserna är sådana som var av betydelse för 2024 men omfattar även sådana händelser som skett under 2025 innan årsredovisningen upprättats.

Demografi

Både i Sverige och Linköping har befolkningsökningen saktat in. Linköpings folkmängd ökade med 631 invånare under 2024, det är den lägsta ökningen sedan 1999. Jämfört med kommunens befolkningsprognos ökade kommunens befolkning med ungefär 300 färre personer än förväntat under året. Den svagare utvecklingen jämfört med prognosen beror till stor del på högre utflyttning från kommunen än förväntat.

Över tid växer Linköping i snabbare takt än riket, men i något långsammare takt än större kommuner i genomsnitt. Utflyttningen från Linköping har varit större under 2024 än väntat. Linköping hade också ett lägre flyttnetto än andra universitetsstäderna vilket förklaras av att Linköping under 2024 haft en högre utflyttning än övriga universitetsstäder.

Under de senaste åren har befolkningsprognosen visat på en minskning av antalet förskolebarn och skolbarn, jämfört med tidigare års prognoser, vilket påverkar behovet av lokaler för kommunens pedagogiska verksamheter. Linköpings kommun står liksom hela Sverige inför en förändrad åldersstruktur med en minskad andel i arbetsför ålder samtidigt som andelen äldre ökar.

Säkerhetsläget

Sveriges terrorhotnivå ligger sedan augusti 2023 på en fyra på en femgradig skala. Sverige befinner sig i ett allvarligt säkerhetsläge, där händelser i omvärlden får konsekvenser även i Sverige. Läget i Sveriges närområde påverkas av den ryska invasionen av Ukraina. Risken för ett väpnat angrepp mot Sverige bedöms just nu som låg. Samtidigt finns det en ökad risk för påverkansoperationer och andra fientliga aktioner. Sabotage mot infrastruktur under havsytan har skett, cyberangrepp sker återkommande och politiska påverkanskampanjer riktade mot Sverige pågår. Den snabba försämringen av flera samverkande inre och yttre hot har påverkat den kommunala verksamheten brett och utvecklingen följs noggrant.

Desinformation och påverkanskampanjer

Under året, när omvärlden präglas av oroligheter i form av krig och kris, har främmande makt och vissa personer försökt att påverka bilden av verkligheten. Detta genom att vilseleda med felaktig information eller vrida på sanningen, lite i taget för att förvillan och missleda. Det vill säga genom så kallade desinformation och påverkanskampanjer.

Att kunna beskriva och skapa förståelse för kommunens verksamhet och utveckling för alla som berörs har blivit alltmer utmanande. Målgrupperna finns i olika digitala plattformar och nås inte av redan etablerade kanaler på samma sätt som tidigare. Dessutom påverkas de av rykesspridning, desinformation och påverkanskampanjer på olika sätt.

Det kommunikativa landskapet förändras och kommer att kräva utökade insatser för kommunen, bland annat på grund av det försämrade säkerhetsläget och kommunens omställning inom många områden. Det kommer att bli viktigt att prioritera framtida insatser för att behålla och förstärka förtroendet för kommunen.

Trygghet

Under året har problemen med gängkriminalitet legat på en hög nivå. Utvecklingen visar att unga involveras i kriminalitet i allt yngre åldrar, både som förövare och offer. Rekryteringen till kriminella nätverk ökar och sprider sig geografiskt samt genom sociala medier till att innefatta fler målgrupper.

Otryggheten varierar inom Linköpings geografi men också inom befolkningsgrupper. Otryggheten sprider sig över en större geografi. Händelser på både nationell och internationell nivå under året har påverkat och påverkar den individuella upplevelsen av säkerhet. På mindre orter i kommunen upplevs problem med skadegörelse, ungdomsgång som stör och buskörning med A-traktorer och bilar. I vissa stadsdelar finns oro för att bli överfallen och oro att vistas ute sen kväll. Händelser och brott kopplade till organiserad brottslighet, såsom våldsbrott och narkotikahandling, skapar otrygghet.

Välfärdsbrottsligheten har ökat och utvecklats till ett systematiskt samhällsproblem. Polisen uppskattar att välfärdsbrottsligheten i Sverige omsätter uppemot 75 mdkr årligen. Linköping arbetar kontinuerligt

Förvaltningsberättelse

med att utveckla sitt arbete mot välfärdsbrott, eftersom den organiserade brottsligheten ständigt utarbetar nya strategier. Samtliga förvaltningar har genomfört riskanalyser som grund för en uppdaterad kommunövergripande åtgärdsplan som förväntas vara klar under våren 2025.

Linköping är Europas mest innovativa stad

Linköping har blivit utsedd till Europas mest innovativa stad och arbetet har pågått under hela 2024 med att ta tillvara på vinsten och stärka Linköpings position. Bland annat genomfördes den internationella konferensen Future Now Forum i Linköping i september med deltagare från hela Europa.

Näringslivets utveckling

Lågkonjunktur, handelshinder och en fortsatt geopolitisk oro skapar osäkerheter i ekonomin som påverkar Linköpings företagare på olika sätt. Försvarssektorn går väldigt bra, likaså Tech och tjänstesektorerna, medan andra branscher som bygg- och fastighet har det fortsatt tufft, likaså delar av hotell- och restaurangnäringen samt delar av handels- och transportsektorn. Inflationen och räntor har gått ned under 2024 men marknaden släpar efter. Konkurserna ökar, även i Linköping även om det är från låga nivåer i jämförelse med länet och riket.

Klimatneutrala städer 2030

Linköpings kommun är en del av det nationella innovationsprogrammet Viable Cities satsning Klimatneutrala städer 2030, där 48 städer och 6 myndigheter samverkar för att öka takten i klimatomställningen. Som en av 48 städer har Linköping återigen blivit beviljade medel för fortsatt arbete med den övergripande missionen "Ett gott liv för alla inom planetens gränser". Den nya programperioden sträcker sig mellan 1 december 2024 och 31 oktober 2027 och ställer höga krav på samverkan mellan civilsamhälle, medborgare, näringsliv, politiker och tjänstepersoner.

EU-finansiering som stärker kvaliteten i kommunens verksamheter

Linköpings kommun, tillsammans med Örebro, ansökte och har under 2024 fått beviljat en territoriell strategi inom det nationella programmet för Hållbar Urban Utveckling för den Europeiska Regionala utvecklingsfonden. Strategin är en av tolv stycken som godkänts av Tillväxtverket, och är nödvändig för att kunna söka medfinansiering till prioriterade utvecklingsprojekt för hållbar urban utveckling inom nuvarande programperiod, fram till 2028. Redan under året har ett projekt beviljats och fler ansökningar initierats.

Investeringsbeslut

Den övergripande planeringen med Ostlänken har fortsatt under 2024. Tre nya projekt har startats inom ramen för projektet: en fastighetsstrategi, en utredning om medfinansieringsersättning, samt förarbete inför detaljplanen för Linköpings Central. Planering av ny verksamhetsmark i Distorp pågår, ny verksamhetsmark behövs att möta efterfrågan på verksamhetsmark samt för att möjliggöra omlokaliseringar till följd av Ostlänken.

Arbetet med Tinnis har påbörjats längs Tinnerbäcken och med bygge av ett utomhusbad. Detaljplaner pågår även för fortsatt bostadsutveckling i Folkungavallsområdet längs Hamngatan.

Byggnationen av Ullevileden pågår och beräknas vara färdig under 2026.

Kommunens finansverksamhet

2024 var ett händelserikt år för kommunens finansverksamhet. Med uppdaterade policys och riktlinjer (KF 2024-05-28 §190) förändrades flera delar av det finansiella arbetet. Med finansverksamhet avses skuld- och tillgångsförvaltning, likviditetsförvaltning, valutahantering samt utlåning till helägda dotterbolag. En större förändring påverkade kommunens placeringar där direktägande i aktier och obligationer ersattes av fondinnehav, till förmån mot indexnära fonder, och där avkastningsmål och fördelning mellan tillgångsslagen uppdaterats. En enkelhet mot ett färre antal innehav förespråkas.

Den andra delen handlade om förändring av upplåning och införandet av internbank. Förfarandet bygger på att Linköpings kommun upptar alla lån och vidareförmedlar dem till de kommunala bolagen via interna reverser. Kommunen som har högre kreditvärdighet och rating än bolagen när fler investerar, som har möjlighet att låna ut större volymer till lägre marginaler än vad bolagen tidigare hade möjlighet till, vilket totalt kommer minska koncernens räntekostnader. Internbanksupplägget minskar de finansiella riskerna genom både lägre finansierings- och likviditetsrisk och begränsade

Förvaltningsberättelse

kredit- och motpartsrisiker. Den totala låneskulden för Linköpings kommun uppgick per 31 december till 16 071 miljoner kronor, varav 15 071 miljoner är vidareutlånat till de kommunala bolagen.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Här lämnas upplysningar om väsentliga delar kring styrning, uppföljning och intern kontroll för den kommunala koncernen och kommunen. Reglementen, ägardirektiv, budget, och andra styrdokument är några av de verktyg som används för att styra nämnder och kommunala bolag.

Kommunallagen reglerar formerna för den kommunala demokratin. Olika verksamheter i kommuner som skola, äldreomsorg och socialtjänst, regleras genom olika speciallagar. Den kommunala självstyrelsen är inskriven i grundlagen (regeringsformen). Kommunal självstyrelse innebär att det ska finnas en självständig och, inom vissa ramar, fri bestämmanderätt för kommuner. Kommunernas högsta beslutande organ är kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska organ med uppdrag att samordna planeringen och uppföljningen av hela den kommunala verksamheten. Kommunstyrelsen leder, samordnar och har uppsikt över kommunkoncernen.

För att styra verksamheten och genomföra sin politik beslutar kommunfullmäktige om prioriteringar för nämnder och bolag. Nämnderna och bolagen ansvarar i sin tur för att driva en effektiv verksamhet inom sina respektive uppdrag utifrån lagstiftning, kommunövergripande mål, bolagsordningar, ägardirektiv, reglemente, styrdokument och ekonomiska förutsättningar. Kommunkoncernens styrning finns beskriven i kommunens reglemente.

Politisk viljeinriktning

Kommunfullmäktiges styrning tar sin utgångspunkt i kommunens uppdrag, styrdokument och majoritetens politiska program. I kommunens budget uttrycks den politiska viljeinriktningen genom kommunövergripande mål, strategiska utvecklingsuppdrag och prioriterade styrdokument samt genom nämndmål och nämndindikatorer från respektive nämnd. Mål- och verksamhetsstyrningen ska stödja verksamheternas arbete med att nyttja resurserna effektivt och att tillhandahålla tjänster med god kvalitet.

Planering och uppföljning

Kommunen följer upp och analyserar ekonomi, verksamhet och personal löpande under året. Syftet med uppföljning är att säkerställa att verksamhetens resurser används till det som avsetts, få god ekonomisk kontroll och att säkerställa att verksamheten bedrivs inom tilldelade ramar. Årsredovisningen är en lagreglerad rapport som är viktig för bedömning och beslut samt ansvarsutkrävande. I lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning finns reglerat vad årsredovisningen ska innehålla.

Nämnder ansvarar för att följa upp och analysera sin verksamhet i förhållande till beslutad budget. Nämnderna rapporterar utvecklingen av internbudgetarna med fokus på ekonomi, verksamhet och personal till kommunstyrelsen. Årsredovisningen utgör en del av kommunstyrelsens uppsikt över nämnderna. Uppföljning, och därigenom uppsikten, genomförs även i form av månadsrapporter, delårsrapporter och verksamhetsberättelser, men kan även komma att ske i annan form.

Internkontroll

Linköpings kommun arbetar strukturerat och med en tydlig ansvarsfördelning för att säkra att nämnderna och bolagen upprätthåller en tillfredsställande internkontroll. Det innebär att nämnderna och bolagen bedriver en ändamålsenlig och effektiv verksamhet, har en tillförlitlig ekonomisk rapportering och information om verksamheten samt följer tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer med mera.

Respektive bolagsstyrelse ansvarar enligt Aktiebolagslagen för bolagets interna kontroll vilket bland annat syftar till att säkerställa att den finansiella rapporteringen är tillförlitlig, att verksamheten bedrivs ändamålsenligt och effektivt samt att lagar, förordningar och interna regelverk efterlevs. Med interna regelverk avses främst ägardirektiv och bolagsordning. Bolagen rapporterar årligen organisering av intern kontroll i sina bolagsstyrningsrapporter som därefter skickas till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för behandling.

Linköpings kommuns reglemente tydliggör att nämnderna ska se till att den interna kontrollen är ändamålsenlig. Nämnderna ansvarar för årlig tillsyn inom sina verksamheter och ska varje år besluta om en internkontrollplan. Nämndernas internkontrollarbete följs upp löpande under året och redogörs i delårsrapporten per den 31 augusti samt bedöms slutligen i respektive nämnds internkontrollrapport som biläggs nämndens verksamhetsberättelse för året. Internkontrollrapporten ska fokusera på uppnådda resultat av kontrollerna, kortfattat beskriva om arbetet i övrigt följer beslutad plan samt

Förvaltningsberättelse

övrigt väsentligt internkontrollarbete som genomförts och eventuella avvikelser. Som stöd i internkontrollarbetet finns kommungemensamma mallar och handböcker.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Enligt kommunallagen ska kommunerna ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. I budgeten ska finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning anges. Lagen innefattar även krav på att resurserna utnyttjas effektivt. Därför ska det även för verksamheten anges mål och riktlinjer som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. I det här avsnittet följs finansiella och verksamhetsmässiga mål upp.

God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige fastställer årligen i samband med budgeten vilka finansiella och verksamhetsmässiga mål av betydelse för god ekonomisk hushållning som kommunen har över planperioden. Dessa följs upp i delårsrapporten per 31 augusti och i årsredovisningen vid årets slut. Redovisningen i årsredovisningen för 2024 utgår ifrån budgetbesluten i kommunfullmäktige *Budget 2024 för Linköpings kommun med plan för 2025-2029, KF 2023-06-13 § 222 samt Tilläggsbudget 2024 för Linköpings kommun, KF 2023-11-21 § 379.*

För att uppnå de finansiella och verksamhetsmässiga målen krävs en ändamålsenlig styrning, till exempel genom att sätta upp mål, upprätta planer och program samt kontinuerligt följa upp utvecklingen för såväl verksamhet som ekonomi. Som underlag för denna styrning bör nämnderna göra kostnads- och kvalitetsjämförelser med andra organisationer samt inom den egna organisationen. Vid konflikt mellan mål och medel gäller medel. Nämnderna ska genomföra intern kontroll för att säkerställa styrsystemet och att rätt saker görs på rätt sätt.

Varje generation ska själva bära kostnaderna för den service de konsumerar. En god ekonomisk hushållning innebär inte enbart att räkenskaperna går ihop, utan innefattar även ett krav på att medlen används till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt.

Finansiella mål för god ekonomisk hushållning

Linköpings kommun har definierat det finansiella målet för god ekonomisk hushållning som "En hållbar ekonomi".

Till målet finns indikatorer som redovisas i tabeller på nästkommande sidor.

En hållbar ekonomi

Linköpings kommun har en stark och hållbar ekonomi. Det förs en ansvarsfull ekonomisk politik i såväl goda som sämre tider. Den kommunala kärnverksamheten är prioriterad, kostnadseffektiv och möter Linköpingsbornas behov. Lokalerna är ändamålsenliga och används effektivt. Kommunens bolag har en kostnadseffektiv verksamhet på affärsmässig grund. Bolagen har en ekonomisk ställning som medger utveckling och investeringar utan ägartillskott. En ordnad ekonomi möjliggör satsningar för att klara välfärdsuppdraget. Linköpingsborna ska kunna räkna med god kvalitet på kommunal verksamhet, service och anläggningar.

Modell för finansiell analys

För att beskriva och analysera kommunens ekonomiska resultat, utveckling och läge görs en finansiell analys med hjälp av RK-modellen (resultat och kapacitet, risk och kontroll). Modellen utgår från fyra finansiella perspektiv; finansiellt resultat, kapacitetsutveckling, riskförhållande samt kontroll över den finansiella utvecklingen. Varje perspektiv analyseras i sin tur med hjälp av ett antal nyckeltal. Avslutningsvis sammanfattas avsnittet om god ekonomisk hushållning utifrån ett finansiellt perspektiv med att besvara frågeställningarna:

- Vilken balans har kommunen över sina intäkter och kostnader under året och över tid?
- Vilken kapacitet har kommunen att möta finansiella svårigheter på lång sikt?
- Finns det några risker som påverkar kommunens resultat och betalningsförmåga på kort och lång sikt?
- Vilken kontroll har kommunen över den ekonomiska utvecklingen?

Uppföljning av finansiella mål och finansiell analys

I det här avsnittet varvas måluppföljning med finansiell analys för kommunkoncernen och kommunen utifrån perspektiven resultat och kapacitet samt risk och kontroll. Avsnittet inleds med en sammanfattning av måluppfyllelse.

En hållbar ekonomi – Uppnått

Det kommunövergripande målet bedöms uppnått. Den samlade bedömningen baseras på utfallet av indikatorerna där hänsyn är tagen till jämförelsestörande poster. I bedömningen tas även hänsyn till omvärldsfaktorer och jämförelser med andra kommuner.

Indikatorer

	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Målvärde 2024
Kommunens resultat	Minus 434 mnkr	Plus 370 mnkr	Plus 233 mnkr	Minst 20 mnkr
Kommunkoncernens resultat	Plus 341 mnkr	Plus 1 194 mnkr	Plus 843 mnkr	Minst 500 mnkr
Kommunens soliditet (inklusive samtliga pensionsåtaganden exklusive internbank)	60 %	62 %	61 %	Större än 60 %
Kommunkoncernens soliditet	35 %	42 %	41 %	Större än 30 %
Procentuell avvikelse budget och utfall, nämnderna sammantaget	-0,2 %	-0,6 %	0,3 %	Mindre än 1 %
Verksamhetens nettokostnad/skatt och finansnetto	98 %	97 %	98 %	Mindre än 100 %

Uppföljning av Stadshuskoncernens ekonomiska mål

Kommunens bolag styrs främst genom bolagsordning och ägardirektiv. I ägardirektiv beskriver ägaren vad de långsiktigt vill med bolaget. Bland annat redovisas de mål som ägaren ställer på bolaget. Det kan röra sig om alltifrån finansiella mål till hållbarhetsmål. Linköpings kommuns bolag har individuella mål utifrån vilken slags verksamhet de bedriver.

De kommunala bolagen avrapporterar måluppfyllelse direkt till kommunfullmäktige.

Förvaltningsberättelse

Resultat och kapacitet

Årets resultat

Årets resultat för den kommunala koncernen uppgick till 843 mnkr år 2024, jämfört med 1 194 mnkr föregående år. Kommunens resultat efter finansiella poster blev 233 mnkr (370 mnkr). Både kommunkoncernen och kommunen når således målvärdet att resultatet ska vara "minst 500 mnkr" för kommunkoncernen och "minst 20 mnkr" för kommunen.

Stadshuskoncernens resultat efter koncernelimineringar och efter finansiella poster uppgick till 877 mnkr år 2024 (1 135 mnkr).

En budget för den kommunala koncernen är inte upprättad. Budgetavvikelser anges per kommunalt bolag.

Årets resultat, belopp i mnkr

	2023	2024
Kommunen	370	233
Stadshuskoncernen*	874	742
Kommunkoncernen*	1 194	843

*elimineringar har gjorts

Resultat efter finansiella poster per bolag, belopp i mnkr

Bolag	2022	2023	2024	Budget 2024	Budgetavvikelse 2024
Tekniska Verken i Linköping AB	1 000	1 128	611	870	-259
AB Stångåstaden	264	258	241	225	16
Lejonfastigheter AB	99	63	137	53	84
Sankt Kors Fastighets AB	11	58	119	92	27
Visit Linköping & Co AB	14	-1	0	0	0
Linköping Science Park AB	1	0	0	0	0
Linköping City Airport AB	-12	-5	0	0	0
Resecentrum Mark o Exploatering i Linköping AB	2	4	16	9	7
Summa	1 379	1 505	1 124	1 249	-125

Budgetavvikelser kommunala bolag

Tekniska Verken AB redovisar ett lägre resultat än budgeterat, vilket delvis kan förklaras av de lägre marknadspriserna på el. Inom vattenkraften kompenseras de lägre priserna delvis av ökade volymer, medan samma mönster inte återfinns inom övriga produktionsslag. Elanvändningen har ökat, vilket har lett till högre intäkter från bolagets elnätsverksamhet. På kostnadssidan har insatsvaror i produktionen samt övriga driftskostnader överstigit budgeterade nivåer.

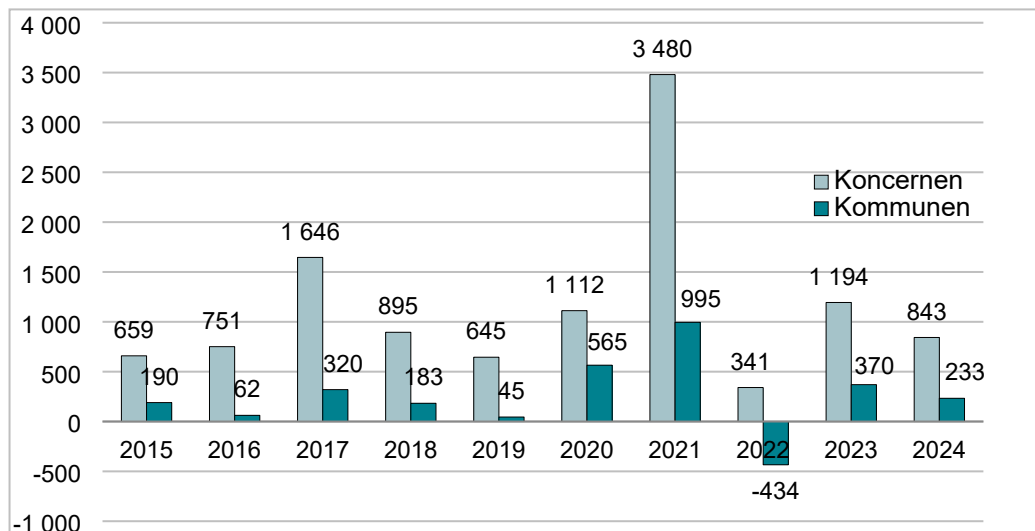
Stångåstaden redovisar en positiv budgetavvikelse under ett år som präglats av den globala kostnadskrisen, vilken har påverkat drift, underhåll och investeringar. Bolaget har en lägre belåningsgrad än genomsnittet för bostadsbolag i landet, vilket har gett bättre förutsättningar att hantera de kraftigt höjda räntorna.

Lejonfastigheter redovisar ett resultat som överstiger budgeten, vilket förklaras av hyresförändringar till följd av färdigställda om-, till- och nybyggnationer samt hyresjusteringar enligt avtal. Företaget har även uppnått högre intäkter från förvaltningsavtal och genomfört försäljning av åtta fastigheter under året, vilket har bidragit till ett positivt resultat.

De ökade intäkterna från parkeringsfriköp och parkeringsverksamheten, tillsammans med lägre kostnader för mobilitet, kapitalkostnader och koncernövergripande utgifter, har bidragit till den positiva avvikelser för Sankt Kors Fastighets AB. Resecentrum Mark och Exploatering i Linköping AB redovisar ett högre resultat än budgeterat, vilket förklaras av lägre räntekostnader och förvaltningskostnader samt att uthyrningen har gått bättre än förväntat.

Förvaltningsberättelse

Resultat för åren 2015-2024, belopp i mnkr

Linköpings kommuns resultat har varit positivt i samtliga bokslut sedan 2004 med undantag för år 2022. Balanskravsresultatet har dock under samtliga dessa år, inklusive 2022, varit positivt varpå Linköpings kommun inte behövt återställa något negativt resultat.

Linköpings kommuns budgeterade resultat har under många år varit noll, vilket är ovanligt för Sveriges kommuner där ett resultat på 2–3 procent av verksamhetens kostnader brukar betraktas som god ekonomisk hushållning för att kommunerna ska klara av att finansiera en stor del av investeringarna utan att låna och därmed inte öka skulderna för kommande generationer. Då Linköpings kommun har sina verksamhetsfastigheter i bolag eller förhyr från externa fastighetsägare har inte kommunen behov av ett lika stort resultat som de kommuner som har fastigheterna i egen regi då kostnaden för att finansiera verksamhetsfastigheterna ingår i hyran som ingår i resultatet. Kommunen har även stora och välskötta bolag med bra resultat och som även har övervärden på sina tillgångar.

Linköping redovisar sedan 1998 pensionerna enligt fullfundsmodellen, vilket innebär att samtliga pensionsförpliktelser redovisas som en avsättning i kommunens balansräkning. Det innebär att merparten av kostnaden för de anställdas pensioner har belastat det år då de intjänades. Kommunen har externa placeringar för att likvidmässigt finansiera stora delar av utbetalningarna.

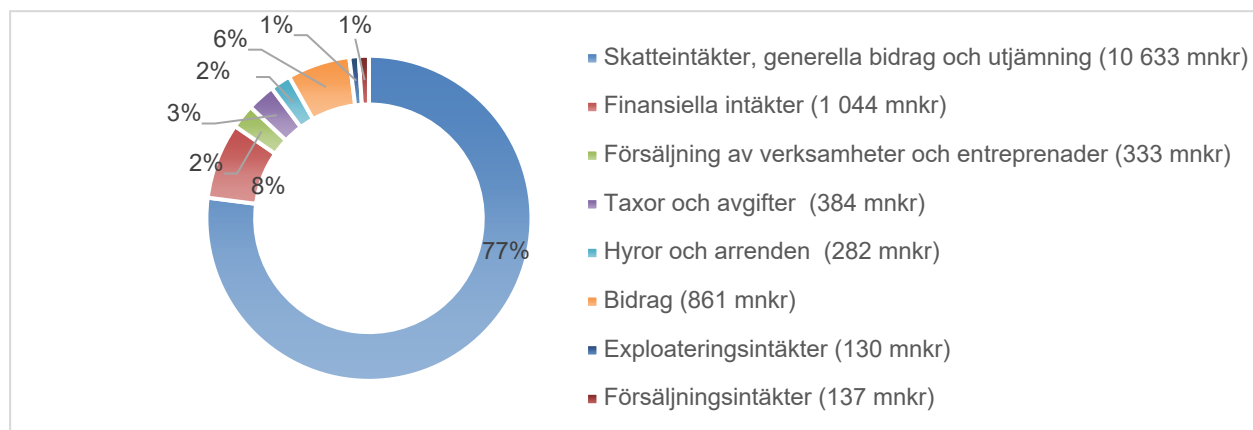
Verksamhetens omsättning

Kommunkoncernens intäkter exklusive jämförelsestörande och finansiella intäkter år 2024 uppgick till 24,4 mdkr efter att koncernelimineringar gjorts. Kommunens omsättning uppgick till 12,6 mdkr varav 10,6 mdkr bestod av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Omsättningen i Linköpings Stadshuskoncern uppgick till 12 mdkr år 2024, vilket är 1 mdkr lägre än föregående år. Minskningen är till största delen en följd av lägre marknadspriser på el.

Förvaltningsberättelse

Kommunens intäkter och kostnader

Kommunens intäkter år 2024 i procent

Kommunens intäkter för år 2024 i jämförelse med år 2023, belopp i mkr

Kommunens intäkter	Kommunen 2023	Kommunen 2024	Förändring
Skatteintäkter, generella bidrag och utjämning	10 276	10 633	357
Finansiella intäkter	844	1 044	200
Försäljning av verksamheter och entreprenader	292	333	41
Taxor och avgifter	357	384	27
Hyror och arrenden	269	282	13
Bidrag	853	861	8
Exploateringsintäkter	202	130	-72
Försäljningsintäkter	182	137	-45
Summa	13 275	13 804	529

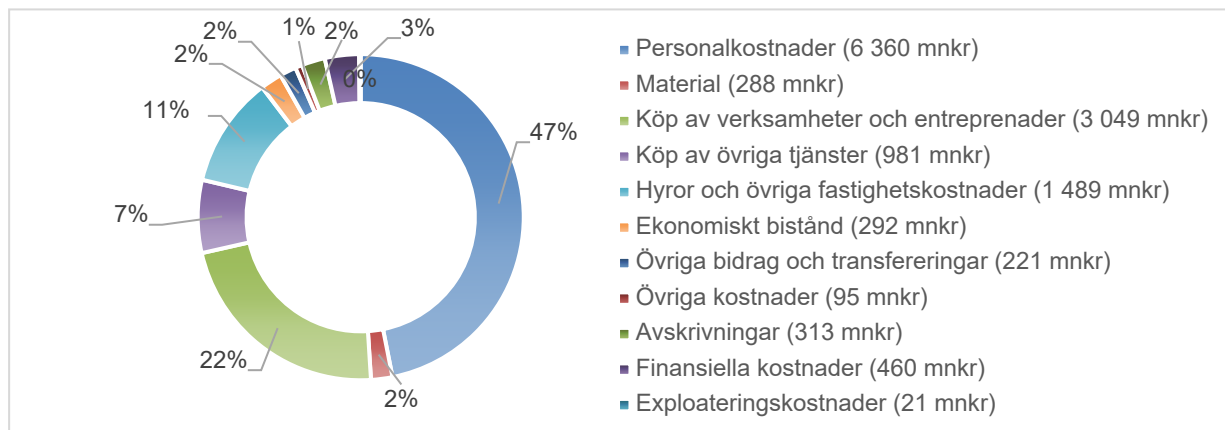
Den största förändringen av kommunens intäkter mellan år 2023 och år 2024 är ökningen av skatteintäkter, generella bidrag och utjämning som mellan åren har ökat med 357 mkr, vilket motsvarar en ökning på 3,5 procent. Finansiella intäkter har också ökat mellan åren och beror främst på införandet av internbank under 2024. Kommunen har tagit över dotterbolagens lån och har därmed haft högre finansiella kostnader, men samtidigt har de finansiella intäkterna ökat eftersom dotterbolagen har fakturerats för räntekostnader.

Exploateringsintäkterna minskade under 2024, vilket beror på att färre marköverlåtelse har genomförts under året. 2023 sålde kommunen tomträtter för 53 mkr som förklarar avvikelserna för försäljningsintäkter mellan åren.

Kommunens största intäkter är skatteintäkter inklusive generella statsbidrag och utjämning mellan Sveriges kommuner som för 2024 är drygt 10,6 mkr. Det motsvarar närmare 80 procent av kommunens samlade intäkter. Linköping har även en stor andel finansiella intäkter jämfört med andra kommuner. Kommunens övriga intäkter består bland annat av taxor och avgifter samt hyresintäkter och arrenden.

Förvaltningsberättelse

Kommunens kostnader år 2024 i procent

Kommunens kostnader för år 2024 i jämförelse med år 2023, belopp i mkr

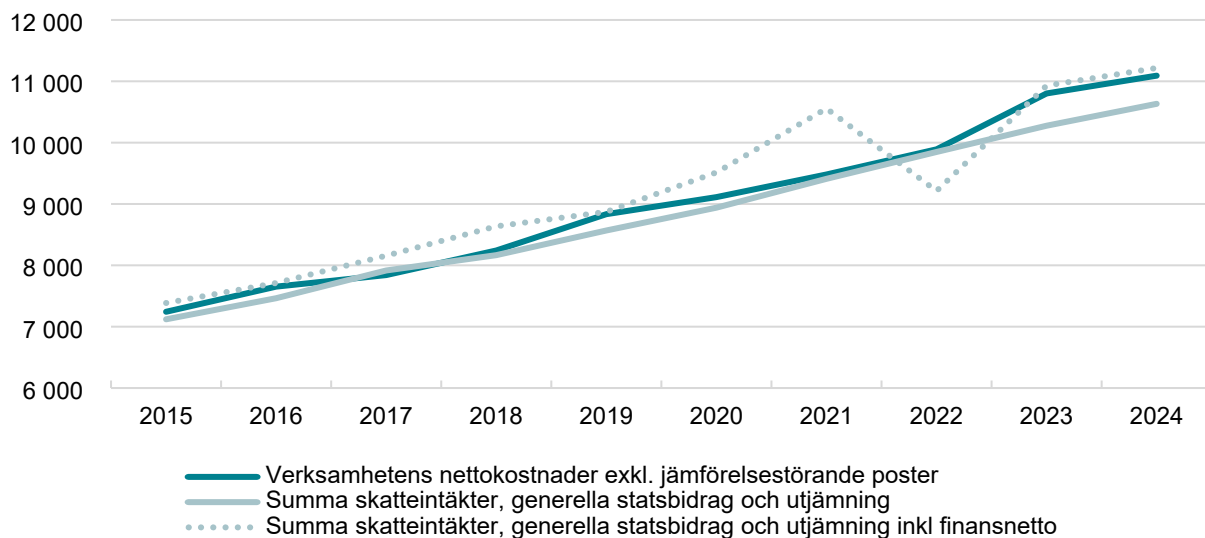
Kommunens kostnader	Kommunen 2023	Kommunen 2024	Förändring
Personalkostnader	6 110	6 360	250
Material	288	288	0
Köp av verksamheter och entreprenader	2 916	3 049	133
Köp av övriga tjänster	950	981	31
Hyror och övriga fastighetskostnader	1 436	1 489	53
Avskrivningar	277	313	36
Ekonomiskt bistånd	291	292	1
Övriga bidrag och transfereringar	325	221	-104
Exploateringskostnader	13	21	8
Övriga kostnader	109	95	-14
Finansiella kostnader	191	460	269
Summa	12 906	13 571	665

Kommunens största kostnad är personalkostnader som har ökat med 250 mnkr mellan åren 2023 och 2024. Ökningen består av de tillfälligt ökade kostnaderna för uppräkningskostnader för pensionsförpliktelser och av löneökningar som tillkommer vid den årliga löneöversynen. Den största förändringen av kommunens kostnader mellan åren är finansiella kostnader. Kommunen har tagit över dotterbolagens lån och har därmed haft högre finansiella kostnader, men samtidigt har de finansiella intäkterna ökat eftersom dotterbolagen har fakturerats för räntekostnader. Detta innebär att de ökade intäkterna och kostnaderna balanserar varandra vilket gör att utfallet för kommunen är neutralt.

En av kommunens indikatorer för målet *En hållbar ekonomi*, säger att verksamhetens nettokostnad ska vara mindre än 100 procent av skatteintäkter och finansnetto för att skapa utrymme till att finansiera investeringarna med egna medel. För 2024 är andelen 97,9 procent. Finansnettot varierar stort mellan åren med anledning av att de finansiella placeringarna marknadsvärderas och att det därför ingår realiserade vinster och förluster i resultatet. Därför är det intressant att följa även verksamhetens nettokostnaders andel av skatteintäkterna som är kommunens huvudsakliga finansiering. För 2024 är verksamhetens nettokostnader exklusive jämförelsestörande poster 104,3 procent av skatteintäkterna.

Förvaltningsberättelse

Utveckling av nettokostnader och skatteintäkter, belopp i mnkr

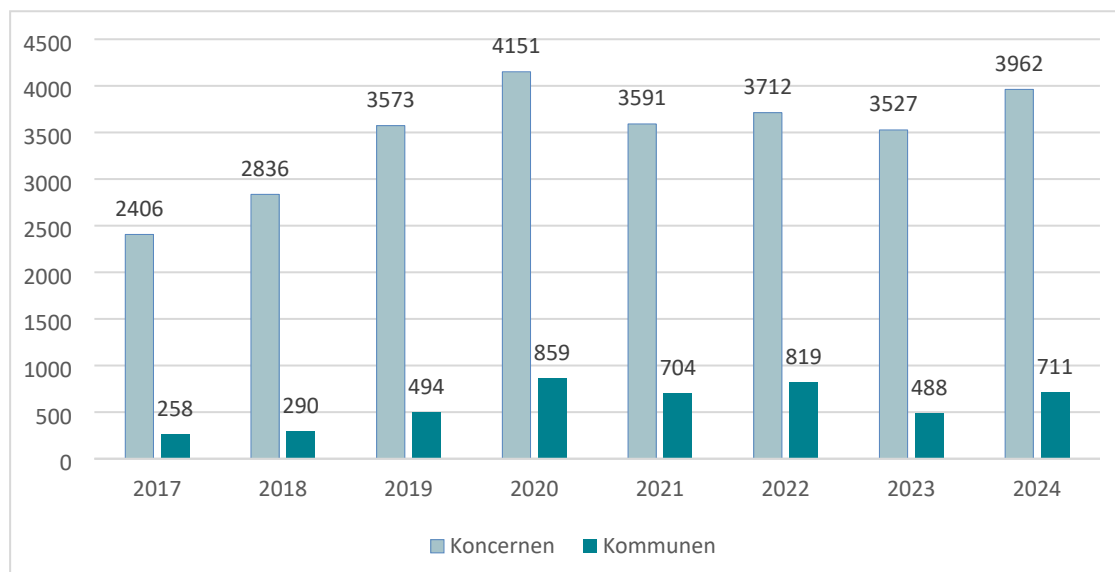
I och med att kommunen växer, samt med den inflation som varit, ökar både verksamhetens nettokostnader och skatteintäkterna. För att ha en hållbar utveckling bör inte verksamhetens nettokostnader öka mer än skatteintäkterna. Nettokostnaderna exklusive jämförelsestörande poster har ökat med 2,7 procent jämfört med föregående år och skatteintäkterna har ökat med 3,5 procent.

Investeringar

Den kommunala koncernens nettoinvesteringar exklusive finansiella investeringar uppgick till 3 962 mnkr år 2024, jämfört med 3 527 mnkr föregående år. Stadshuskoncernens nettoinvesteringar uppgick till 3 304 mnkr år 2024. De kommunala bolagen står för cirka 80-90 procent av kommunkoncernens investeringar.

Investeringarna består huvudsakligen av förnyelsebar energiproduktion, nyproduktion av bostäder, investeringar i verksamhetslokaler och exploateringsinvesteringar. Bolagen finansierar främst sina investeringar med avskrivning, lånade medel, egna medel samt taxor. Taxefinansierade investeringar omfattar VA- samt avfallsverksamhet. Det kommunala bolaget Lejonfastigheter AB äger och förvaltar kommunens verksamhetslokaler.

Koncernens nettoinvesteringar år 2017-2024, belopp i mnkr

Förvaltningsberättelse

Nettoinvestering per bolag, belopp i mnkr

Bolag	2022	2023	2024	Budget 2024	Budgetavvikelse 2024
Tekniska Verken i Linköping AB	1 213	1 379	1 539	1 828	-289
AB Stångåstaden	848	1 136	1 026	1 300	-274
Lejonfastigheter AB	416	874	536	626	-90
Sankt Kors Fastighets AB	239	81	61	72	-11
Visit Linköping & Co AB	1	0	0	0	0
Linköping Science Park AB	0	0	0	0	0
Linköping City Airport AB	1	1	1	4	-3
Resecentrum Mark o Exploatering i Linköping AB	175	120	2	44	-42
Summa	2 893	3 591	3 165	3 874	-709

Budgetavvikelsen för Tekniska Verken AB förklaras av periodiseringar mellan åren och av att ett större fjärrvärmeprojekt inte har genomförts under 2024.

Stångåstaden AB:s budgetavvikelse beror på ett par större nybyggnadsprojekt som kom igång senare än beräknat. Vid årsskiftet var de dock igång och antal lägenheter i nyproduktion har aldrig varit så högt som nu.

Budgetavvikelsen för Lejonfastigheter förklaras av framflyttade eller avbeställda/nedlagda projekt.

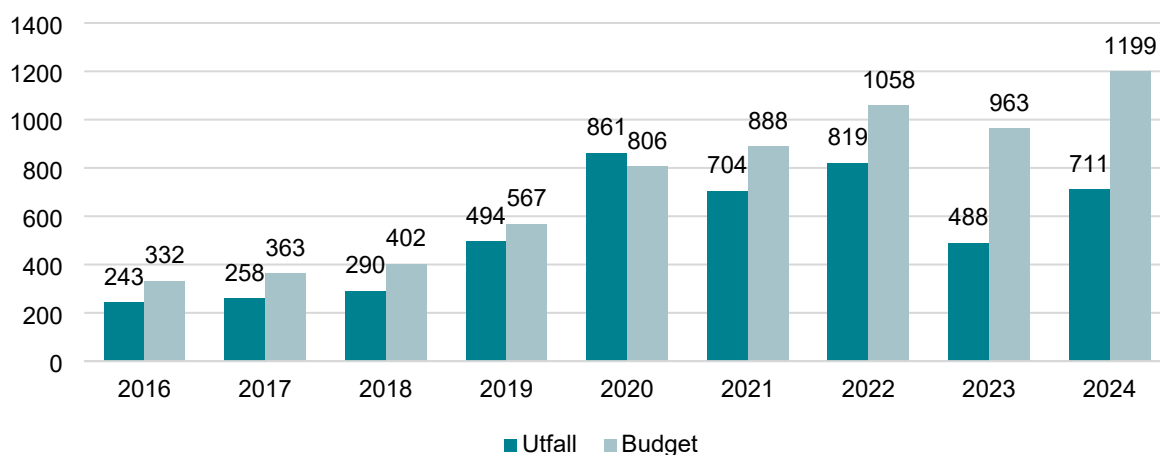
Resecentrum Mark o Exploatering i Linköping AB:s budgetavvikelse består av att planerade förvärv dragit ut på tiden och ett förvärv genomfördes istället under januari 2025.

Kommunens investeringar och finansiering

En kommun ska enligt lag tillhandahålla bland annat renhållning, vattenförsörjning och avlopp (VA) samt bostadsförsörjning. Dessa delar bedrivs i bolagsform i Linköpings kommun. Även tillhandahållande av kommunens verksamhetslokaler bedrivs i bolag därför är kommunens investeringar lägre än de flesta andra jämförbara kommuners investeringar. Linköpings kommuns investeringar består bland annat av nya gator, parker, inventarier och IT.

Av diagrammet nedan framgår att genomförda investeringar ofta är lägre än respektive års investeringsram, vilket oftast beror på förseningar jämfört med planerat.

Nettoinvesteringar per år, belopp i mnkr

Kommunens nettoinvesteringar uppgick år 2024 till 711 mnkr, vilket är 488 mnkr lägre än budget. Det innebär att kommunen har haft en genomförandegrad för investeringar på 59 procent. Genomsnittet för genomförandegrad under tidsperioden 2016 till 2024 är 75 procent.

Orsaken till att investeringsvolymen blev så mycket lägre än budget beror framförallt på att kommunstyrelsen, samhällsbyggnadsnämnden och kultur- och fritidsnämnden inte har använt de medel som de har fått i sina respektive investeringsramar.

Investeringen i simhallen är slutredovisad och av den totala investeringsramen för simhallen på 990 mnkr har knappt 940 mnkr nyttjats, en positiv avvikelse med 50 mnkr jämfört med budget. För

Förvaltningsberättelse

investeringar i civil beredskap var investeringsramen för 2024 totalt 109 mnkr. Av dessa har 10 mnkr nyttjats till livsmedelsförsörjning och trygghetspunkter.

En annan stor avvikelse är att samhällsbyggnadsnämnden under året genomfört investeringar till ett belopp på 316 mnkr, vilket är 250 mnkr lägre än budgeterat. Avvikelsen mot budget beror mestadels på att samhällsbyggnadsnämndens exploateringsinvesteringar var lägre än budgeterat. På exploateringssidan har förutsättningarna för 2024 ändrats på grund av rådande marknadssituation där utbyggnadstakten har minskat och större projekt har förskjutits framåt i tiden.

Kultur- och fritidsnämnden har under året haft investeringsutgifter på 40 mnkr jämfört med nämndens budget på drygt 85 mnkr. Det utrymme som inte har använts beror på försenade och framskjutna projekt.

I samband med månadsrapport per sista november uppmanades Verksamhetsstöd och service att återkomma till fullmäktige med begäran om utökad investeringsram för 2024 eftersom investeringar i IT-utrustning prognostiserades överstiga beslutad investeringsram.

Självfinansieringsgrad är ett nyckeltal som visar i vilken utsträckning en organisation kunnat finansiera årets investeringar med pengar som uppstått i verksamheten. Självfinansieringsgrad beräknas: Årets resultat plus avskrivningar, i procent av kommunens nettoinvesteringar. Vid beräkningen av självfinansieringsgraden används balanskravsresultatet eftersom årets resultat så kraftigt påverkas av icke realiserade marknadsvärderingar. En självfinansieringsgrad under 100 procent skapar ett nyupplåningsbehov alternativt behov av finansiering med egen likviditet. På grund av att balanskravsresultatet var så lågt för 2024 (plus 3 mnkr) har kommunen fått använda sin likviditet för att finansiera årets investeringar.

Självfinansieringsgrad, i procent

	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2024
Nettoinvesteringar	494	861	703	819	488	711
Finansiering						
Balanskravsresultat	39	180	721	429	499	3
Avskrivningar	211	216	218	238	277	313
Nya externa lån	0	400	500	0	200	-90
Egen likviditet	244	65	0	152	0	509
Självfinansieringsgrad	51%	46%	134%	81%	159%	44%

Låneskuld

Kommunkoncernens nettolåningsskuld uppgick vid årsskiftet till cirka 16 270 mnkr vilket är en ökning med 1 434 mnkr jämfört mot föregående år. Anledningen till ökningen beror främst på nyinvesteringar i flera kommunala bolag. I och med införandet av internbank har de kommunala bolagen interna lån till Linköpings kommun. Tabellen nedan visar bolagens totala skuld, de vill säga den interna skulden till Linköpings kommun samt extern skuld. Den aktuella låneskulden är inom ramen för kommunfullmäktiges beslutande låneram för kommunkoncernen på 19 000 mnkr.

Låneramen för kommunen 2024 uppgick till 1 300 mnkr. I bokslutet per den 31 december 2024 hade kommunen 1 000 mnkr i lån. Lånen syftar huvudsakligen till att finansiera uppförandet av simhallen.

Kommunens externa lån löper med en kostnad på 1,54 procent inklusive kostnader för räntesäkringar. Aktuell kapitalbindningstid är 1,57 år och räntebindningstid 2,97 år.

Kommunen har även tillgångar i form av finansiella placeringar som uppgår till 5 107 mnkr.

Förvaltningsberättelse

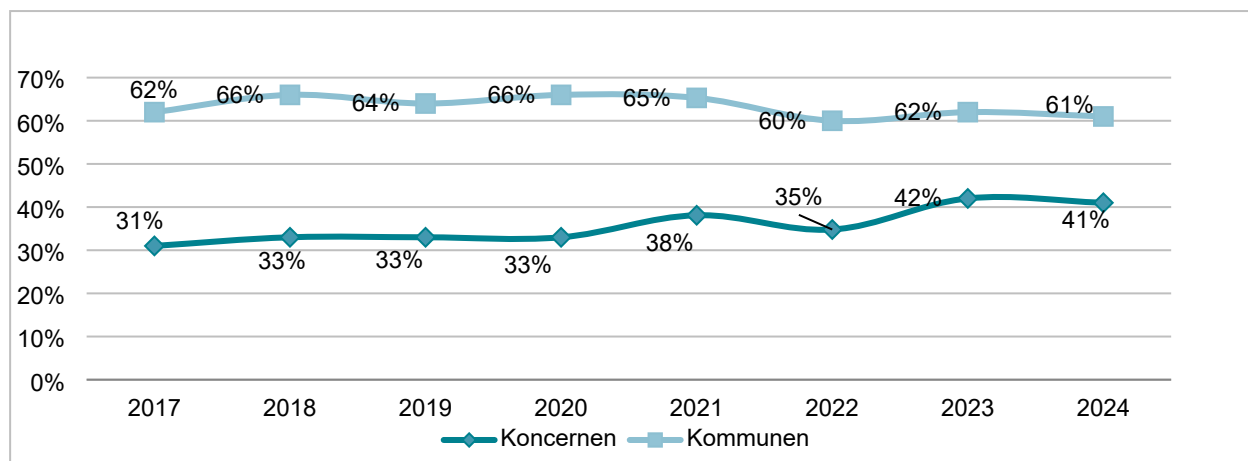
Kommunkoncernens låneskuld per 2024-12-31, belopp i mnkr

	Låneskuld 2023	Låneskuld 2024	Förändring låneskuld	Upplåning i Kommuninvest
Linköpings kommun	1 090	1 000	-90	100
Tekniska Verken inkl. MSE	2 066	3 088	1 022	1 165 ³
Lejonfastigheter	4 289	4 540	251	1 250
Stångåstaden	4 268	4 919	651	1 300
Sankt Kors	2 199	1 849	-350	0
ResMex	392	392	0	0
Stadshus AB	847	797	-50	2 000 ⁴
Summa	15 151	16 585	1 434	5 815

Soliditet

Soliditet mäter långsiktig betalningsförmåga, det vill säga, hur stor del av tillgångarna som har finansierats med eget kapital. Det är viktigt att koncernen har en stabil soliditet då det ger en god betalningsförmåga på lång sikt och därmed en stark finansiell handlingsberedskap för framtiden. Till kommunens mål *En hållbar ekonomi* finns indikatorer som anger att kommunkoncernens soliditet inte ska vara mindre än 30 procent och kommunens soliditet inte ska vara mindre än 60 procent, vilket uppfylldes för 2024.

Soliditet för koncernen och kommunen för åren 2017-2024

År 2024 uppgick kommunkoncernens soliditet (inklusive samtliga pensionsåtaganden) till 41 procent. Trenden tyder på att kommunkoncernens soliditet inte minskar över tid, vilket visar på en god långsiktig finansiell handlingsfrihet att i framtiden kunna hantera fluktuationer i resultatutvecklingen. Bolagen som ingår i den kommunala koncernen har en god soliditet vilket är viktigt då kommunen som ägare annars riskerar att få skjuta till medel om bolagen drabbas av finansiella svårigheter.

Kommunens soliditet, inkl. pensioner intjänade före 1998, exklusive internbank, uppgick till 61 procent år 2024, vilket anses vara en god soliditet. Linköpings kommun har en hög soliditet jämfört med andra större kommuner, vilket bland annat beror på att kommunen inte äger sina verksamhetsfastigheter. Dessa ägs av det kommunala bolaget Lejonfastigheter AB som ingår i kommunkoncernen.

Balansomslutning

Balansomslutningen i kommunkoncernen uppgick till 48 443 mnkr, varav kommunen stod för 36 684 mnkr. I och med införandet av internbank ökade kommunens skulder från cirka 1 000 mnkr till cirka 16 000 mnkr vilket förklarar den stora ökningen av kommunens balansomslutning. Därtill har nya investeringar gjorts under 2024, vilket ökar balansomslutningen ytterligare för både kommunen och kommunkoncernen.

³ Tekniska Verken 850 mnkr

⁴ Total låneskuld lägre pga. interna lån till Sankt Kors och ResMex

Förvaltningsberättelse

Balansomslutning kommunkoncernen, belopp i mnkr

	2023	2024
Balansomslutning kommunkoncernen*	46 360	48 443
varav kommun	21 096	36 684
varav Stadshuskoncernen*	37 924	39 321
Årets resultat i procent av eget kapital för kommunkoncernen	6	4

*Koncernelimineringar har gjorts.

Risk och kontroll

Pensionsåtaganden

Linköpings kommun redovisar sina pensionsåtaganden enligt fullfonderingsmodellen, vilket innebär att samtliga pensionsförpliktelser redovisas som en avsättning i kommunens balansräkning. Linköpings kommun har externa placeringar för att säkerställa utbetalningarna av framtida pensioner som i bokslutet för 2024 uppgick till cirka 2,4 mdkr. Den totala pensionsförpliktelsen uppgick till cirka 4,0 mdkr.

Till skillnad mot många andra kommuner har Linköping sedan 90-talet gjort avsättningar i balansräkningen och externa placeringar för att kunna finansiera utbetalningar av tidigare års intjänade förmånsbestämda pensioner så att dessa inte behöver finansieras med resultat det år det betalas ut utan det år de tjänades in. Per den 31 december 2024 motsvarade placeringarna 100 procent av pensioner intjänade från och med 1998 och 30 procent av pensioner intjänade före 1998.

Avgift till bolagen

I och med införandet av internbank försvinner begreppet borgen för bolagens upplåning. På varje intern revers från kommunen till bolagen läggs ett påslag, som baseras på vilken löptid reversen har och vilket dotterbolag det gäller. Avgiften är på samma nivå som det tidigare borgenspåslaget och är beräknad utifrån vilken ränta bolagen skulle få om de lånade själva på marknaden utan säkerheter. Borgen från kommunen finns kvar på räntederivat för de bolag som självständigt hanterar ränterisken samt på vissa bankgarantier.

Finansiella tillgångar

Kommunfullmäktige beslutar om att avsätta medel i olika placeringsportföljer, kommunstyrelsen beslutar om hur placeringarna ska fördelas i olika tillgångsslag. Kommunstyrelsen beslutar också om en riskinstruktion där begränsningar i finansiella risker som motpartsrisker och derivatrisker anges.

Portföljkonceptet innebär att avsätta medel inte ingår i kommunens likviditet, undantag är koncernkontots likviditetsplaceringar vilka räknas i koncernlikviditeten. Portföljernas bokförda resultat, intäkter och kostnader, ingår i kommunens samlade resultat och redovisas under finansnettoposten.

Placeringarnas huvudsakliga syfte är att bidra till finansieringen av kommunens verksamhet.

Den långsiktiga placeringsportföljen skapades för att möta 2009 års nya regler avseende avdragsbegränsningar i koncerninterna lån. Vid det tillfället hade kommunen en utlåning till Stadshuskoncernen på 5 450 mnkr. Dessa medel återbetalades och utgör insatskapitalet i den långsiktiga portföljen. Kommunen har under 2023 avyttrat stor del av placeringsportföljen enligt KF beslut 2022-11-22. Kommunfullmäktige beslutade att 5 450 mnkr av kommunens långsiktiga placeringar ska avyttras för att överföras till Linköpings stadshus i form av aktieägartillskott för att amortera ner Linköpings stadshus låne-skuld.

Kommunens samlade placeringar (exklusive koncernkontots placeringar) uppgick per den 31 december 2024 till 4 904 mnkr inklusive upplupen ränta och kassa. Placeringarna följer kommunstyrelsens beslutade max- och miniminivåer.

Marknadsvärden i placeringsportföljerna, belopp i mnkr

	2023-12-31	2024-12-31	Förändring
Långsiktiga placeringar	2 366	2 525	159
Pensionsmedelsplaceringar	2 221	2 379	158
Övriga obligationsplaceringar	0	0	0

Förvaltningsberättelse

Likviditet

Per den 31 december 2024 uppgår kommunens bankkontolikviditet till minus 727 mnkr. Koncernkontot som helhet har däremot ett positivt netto på 330 mnkr, vilket gör att den totala checkkrediten på 2 100 mnkr (inklusive kommunens kredit) är outnyttjad. Koncernkontot har dessutom likvida placeringar med ett marknadsvärde på 203 mnkr. Kommunen har valt en koncernkontostruktur där kommunen och bolagen har möjlighet att ha ett varierande saldo under året så länge som koncernkontot har positivt värde. Bankkontosaldot varierar stort under året beroende på den kortfristiga likviditeten hos kommunen och respektive bolag. Sammantaget anses kommunkoncernens betalningsberedskap och likviditet vara god.

Kommentar till kommunens kassaflödesanalys

Totalt har kommunens likvida medel minskat under året.

Kommunens löpande verksamhet visar ett positivt kassaflöde på 685 mnkr. Den stora förändringen av kortfristiga fordringar, kortfristiga skulder, amortering av långfristiga skulder och nyupptagna lån beror på att kommunens internbank har lånat upp pengar för utlåning till kommunens koncernbolag. Kassaflödet från investeringsverksamheten är -807 mnkr.

Budgetavvikelser

Årets resultat för 2024 är plus 233 mnkr, vilket också är samma som budgetavvikelsen då budgeterat helårsresultat är 0 mnkr. Verksamhetens nettokostnader är 10 983 mnkr, vilket är 12 mnkr lägre än budgeterat. Verksamhetens resultat innan finansiella poster är minus 351 mnkr vilket är 14 mnkr bättre än budgeterat. Således kan konstateras att både verksamhetskostnader och intäkter i form av skatter och bidrag ligger mycket nära plan. Verksamhetens resultat före finansiella poster jämfört mot Linköpings kommuns totala omsättning avviker endast med 0,08 procent. Det är inom finansnettot i stort sett hela överskottet finns.

I resultatet ingår några noterbara budgetavvikelser:

- Uppgången på de finansiella marknaderna innebär en positiv budgetavvikelse inom finansnettot med plus 219 mnkr.
- Pensionskostnaderna visar på minus 80 mnkr jämfört mot budget, med ett underskott inom pensionsenheten med 111 mnkr och ett överskott på finansiella poster med 31 mnkr.
- Utfallet för intern finansiering är plus 74 mnkr.
- Nämnderna har en samlad budgetavvikelse med plus 38 mnkr.
- Exploateringsverksamheten visar ett resultat på 25 mnkr högre än budget.
- Skatteintäkter och bidrag är 6 mnkr lägre än budget, exkluderat ett överskott om 8 mnkr för statsbidrag som redovisas på nämndernas resultat.

Kommunens resultaträkning och budgetavvikelse, mnkr

	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse bokslut 2024	Avvikelse prognos augusti	Avvikelse prognos mars
Nämndernas nettorammar	-10 791	-10 829	38	-31	14
Exploateringsverksamheten	103	78	25	0	0
Pensionsenheten exkl. finansiella poster	-377	-266	-111	-90	-80
Finansenheten exkl. finansiella poster	-4	0	-4	-6	0
Intern finansiering	95	22	74	51	49
Skatteintäkter och bidrag	10 624	10 630	-6	21	-23
Finansnetto	584	365	219	248	164
Årets resultat	233	0	233	193	124

Inget tecken innebär en positiv budgetavvikelse (överskott) och ett minustecken en negativ budgetavvikelse (underskott).

Budgetavvikelser för nämnderna

Budgeten är det viktigaste instrumentet för styrning av kommunens verksamheter. Kommunfullmäktige har i budgetbeslutet gjort en prioritering av hur kommunens intäkter som främst består av skatteintäkter ska användas. En förutsättning för att uppnå god ekonomisk hushållning är därför att nämnderna klarar att bedriva verksamheten inom ramarna för den tilldelade budgeten.

Förvaltningsberättelse

Nämnderna har en budgetavvikelse med plus 38 mnkr jämfört med budget vilket motsvarar 0,3 procent av deras samlade budget. Till målet *En hållbar ekonomi* finns en indikator som säger att nämndernas sammantagna avvikelse mot budget bör vara mindre än 1 procent.

Nämndernas budgetavvikelse, mnkr

	Avvikelse bokslut 2024	Avvikelse prognos augusti 2024	Avvikelse prognos mars 2024	Avvikelse bokslut 2023
Kommunfullmäktige	1	0	0	1
Kommunens revisorer	0	0	0	0
Kommunstyrelsen	22	8	11	92
Verksamhetsstöd och service (KS)	-10	-11	-6	-2
Valnämnden	0	0	0	0
Vård- och äldreomsorgsnämnden*	31	13	0	-39
Social- och omsorgsnämnden*	-71	-75	0	-80
Arbetsmarknadsnämnden	27	12	0	10
Överförmyndarnämnden	0	0	0	-1
Barn- och ungdomsnämnden	14	0	0	-56
Bildningsnämnden	14	20	8	17
Kultur- och fritidsnämnden	6	0	0	3
Bygg- och miljönämnden	3	2	0	-2
Samhällsbyggnadsnämnden	0	0	0	-1
	38	-31	14	-58

*Inklusive tidigare verksamhet Leanlink som under 2023 tillhörde kommunstyrelsen

Enligt ekonomistyrningsreglerna ska nämnder vars underskott beräknas bli större än 1 procent och uppgår till mer än minus 1 mnkr redovisa en åtgärdsplan till kommunstyrelsen, eller att det finns annat beslut om hur detta ska hanteras. Nämnder med ett underskott under 1 procent behöver inte redovisa en åtgärdsplan, men uppmanas att vidta åtgärder för att minska underskottet och vara i ekonomisk balans till kommande år.

Under året har kommunstyrelsen i samband med delårsrapport per sista mars uppmanat Verksamhetsstöd och service att vidta åtgärder för att komma i balans, samt i samband med delårsrapport per sista augusti gett dem i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att vara i ekonomisk balans till 2025.

Social- och omsorgsnämnden samt samhällsbyggnadsnämnden hade inför delårsrapport per sista mars redan tagit fram handlingsplaner, där social- och omsorgsnämnden hade åtgärder på 122 mnkr och samhällsbyggnadsnämnden hade åtgärder på 20 mnkr. Efter delårsrapporten per sista augusti godkände kommunstyrelsen att medge social- och omsorgsnämnden att redovisa ett underskott om högst 75 mnkr för 2024, samt uppmanade nämnden att vara i ekonomisk balans till 2025.

I utfallet för 2024 ingår att kommunstyrelsen samt vård- och äldreomsorgsnämnden har reviderat ned sina budgetramar med hänvisning till justering för försenad nytillkommen verksamhet. Detta överskott redovisas istället inom intern finansiering. Det totala överskottet för dessa medel är 72 mnkr.

Nedan redovisas korta kommentarer till större avvikelser jämfört med budget för nämnderna. Ytterligare kommentarer till nämndernas resultat finns att läsa i respektive nämnds verksamhetsberättelse som behandlas av kommunfullmäktige den 29 april.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 22 mnkr där de flesta staberna redovisar en positiv avvikelse mot budget. Störst överskott på 10 mnkr sker inom områdena civilt försvar och säkerhet, bland annat då det årliga statsbidraget från MSB blev högre och att ett antal investeringar inom framförallt trygghetspunkter skjutits till kommande år. I övrigt kommer överskottet från ett antal vakanser inom förvaltningen samt att reglering av sociala avgifter gentemot Skatteverket ger ett överskott med drygt 3 mnkr.

Under året har ofinansierade poster på motsvarande 11 mnkr kunnat hanteras. Det handlar bland annat om kostnader kopplade till arbetet med informationssäkerhet, vissa tillfälliga kostnader i samband med

Förvaltningsberättelse

flytten av Fenomenmagasinet, samt ökade kapitalkostnader på grund av räntehöjningar avseende tidigare ombyggnation av Östergötlands Länsmuseum.

Verksamhetsstöd och service

Verksamhetsstöd och service redovisar ett underskott på minus 10 mnkr. Av detta avser 8 mnkr LKDATA, som inte lyckats med de kostnadsreducerande åtgärderna på 10 mnkr som fanns i budget för 2024. Underskottet kan framförallt härledas till ökade kostnader för licenser. Utöver licenser har det också varit höga prisökningar på både externa tjänster och utrustning.

Vård- och äldreomsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden redovisar ett överskott på 31 mnkr som främst beror på en lägre volym inom hemsjukvård/hemrehab, lägre beläggning inom vårdboende samt att utfallet av de fyra upphandlade vårdboendena innebar lägre priser än budgeterat. Även ett antal aktiviteter inom bland annat digitalisering och ej nyttjade kompetensmedel bidrar också till överskottet.

Social- och omsorgsnämnden

Social- och omsorgsnämndens budget för 2024 inkluderade en åtgärdsplan på 122 mnkr som beslutades av social- och omsorgsnämnden den 28 mars 2024. Resultatet för 2024 visar ett underskott på minus 71 mnkr. Avvikelsen från budget ligger framförallt inom LSS och inom IFO Barn och unga. Underskotten beror på att de åtgärdsplaner som fanns inte kunnat realiseras fullt ut under året, utan vissa delar fortsätter under 2025. De flesta åtgärder har ändå visat effekt under framförallt senare delen av 2024.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämndens resultat för helår 2024 innebär en positiv avvikelse jämfört med budget på 27 mnkr. Avvikelsen beror framför allt på ett stort överskott kopplat till ekonomiskt bistånd på 19 mnkr. I genomsnitt under året har 142 färre hushåll varit aktuella för ekonomiskt bistånd jämfört med 2023. Arbetsmarknaden har varit oväntat stark under hela 2024, trots en konstaterad lågkonjunktur. Förvaltningens enheter redovisar plus 4 mnkr och vuxenutbildningen har en total avvikelse mot budget om plus 5 mnkr.

Barn- och ungdomsnämnden

Barn- och ungdomsnämndens ansvarsområde visar sammantaget för 2024 ett överskott på 14 mnkr, varav de kommunala enheterna står för hela beloppet. Förskoleverksamheten står för 8 mnkr av överskottet och det kan främst kopplas till högre intäkter från extraordinärt stöd och statsbidrag samt lägre kostnader för personal. Grundskoleverksamheten redovisar ett överskott om 5 mnkr. Överskottet förklaras främst i ökade intäkter från statsbidraget för att mildra effekterna av inflation 2024 som fördelades under höstterminen.

Bildningsnämnden

Bildningsnämnden visar sammantaget för 2024 ett överskott på 14 mnkr. Det största överskottet finns inom gymnasieskolan på drygt 10 mnkr. Budgeten för 2024 baserades på en förväntad elevtillströmning på mer resurskrävande yrkesprogram, men tillströmningen uteblev. Detta har medfört lägre kostnader för nämnden än budgeterat. Samtidigt har antalet inpendlande elever ökat jämfört med budget vilket har gett högre intäkter från andra kommuner. Under hösten när prognosen visade på ett stort överskott, gjordes en omfördelning till de kommunala enheterna på 15 mnkr. De kommunala enheternas samlade årsresultat slutade på plus 3 mnkr för helåret.

Budgetavvikelser för exploateringsverksamhet

Resultatet från kommunens exploatering är bättre än föregående år, vilket främst beror på att exploateringsresultat 2023 belastades av engångskostnader för medfinansiering av statlig infrastruktur. Avvikelsen från budget är plus 25 mnkr.

Budgetavvikelser för pensionsenheten

Budgetavvikelsen för pensionsenheten är minus 89 mnkr. Av dessa avser 9 mnkr kostnader för uppräknings av pension före 1998, vilket enligt beslut i kommunfullmäktige i samband med budget 2024 ska belasta det egna kapitalet. Resterande 80 mnkr blir en ökad kostnad i resultatet för 2024 där lägre kostnader jämfört med budget på 31 mnkr redovisas på finansnettot och ökade kostnader på 111 mnkr på pensionsenheten. Avvikelsen mot budget kan till största del förklaras av ökade kostnader

Förvaltningsberättelse

för pensionsavsättningar. Främsta orsaken är att fler anställda är kvar i avtalet KAP-KR än vad som tidigare antogs samt att förändrad samordning med allmän pension för bruttopensioner ger högre ansvarsförbindelse och pensionsutbetalning.

Budgetavvikelser för intern finansiering

Intern finansiering, mnkr

	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse bokslut 2024	Bokslut 2023
Kommunstyrelsens resursmedel	0	0	0	0
Reserv pris och lön	0	0	0	0
Försenad nytillkommen verksamhet	0	-72	72	0
Intern ränta	96	94	2	43
Summa intern finansiering	96	22	74	43

Kommunen hade i budget för 2024 resursmedel på 10 mnkr att fördela till nämnderna som tilläggsanslag efter beslut i kommunstyrelsen. Resursmedel har under året fördelats till Social- och omsorgsnämnden på 5 mnkr (KS 2024–103) och Kost och restaurang om 5 mnkr (KS 2024–233). Således är kommunstyrelsens budget för resursmedel sänkt till 0 mnkr, då samtliga medel är fördelade.

Under 2024 har vård- och äldreomsorgsnämnden justerat för ej ännu nystartad verksamhet kopplat till demografiersättningen med 54 mnkr. Detta utgör hela nämndens utökade demografiersättning för 2024 jämfört med ramen 2023. Medlen återfinns igen i nämndens ram för 2025. Tillsammans med övriga återlämnade medel från kommunstyrelsen för simhallen på 16 mnkr och Göta kanal besökscenter på 1,5 mnkr genererar försenad nytillkommen verksamhet ett samlat överskott på 72 mnkr för 2024.

Intäkterna för den interna räntan har ökat under 2024 jämfört med 2023, främst för att räntesatsen ökat från 1 procent till 2 procent. Viss del av ökningen är också för helårseffekt på aktiveringen av simhallen, men även vissa andra nya anläggningar. Överskottet för intern ränta 2024 blev 2 mnkr.

Budgetavvikelser för skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Utfallet för 2024 visar på att skatteintäkter och bidrag blev 6 mnkr lägre jämfört mot skatteunderlagsprognos från 5 oktober 2023 som budgeten bygger på. Skatteintäkterna för 2024 blev 28 mnkr högre än budget, vilket beror på ökade lönesummor främst gällande första halvåret. Fastighetsavgiften genererade 9 mnkr mer än budget. För 2023 blev istället slutavräkningen av skatteintäkterna 42 mnkr lägre än budgeterat, efter Skatteverkets slutliga beslut. Justeringar inom utjämningsystemet går jämnt upp med budget. Utöver skatteintäkter och bidrag så finns det generella statsbidrag som ingår i nämndernas resultat som slutade på totalt 23 mnkr, vilket är 8 mnkr mer än budget. Den totala budgetavvikelsen inom skatter och bidrag blev således plus 2 mnkr.

Budgetavvikelser för finansnettot

Avvikelsen i finansnettot beror till stor del på att placeringarna har haft ett högre utfall än den budgeterade värdetillväxten. Av det faktiska utfallet för placeringar på 296 mnkr utgörs en betydande del av realiserade vinster (marknadsvärderingar) i kommunens tre placeringsportföljer, vilka vid årets slut hade ökat till 230 mnkr. Utöver detta har utfallet påverkats positivt av ränteintäkter och utdelningar i kommunens placeringar. Stockholmsbörsen (OMXS30) steg med 8,4 procent fram till slutet av augusti men sjönk därefter och avslutade året med en total uppgång på 3,7 procent. Utvecklingen i portföljerna kan kopplas till börsens positiva trend under året. Trots viss volatilitet har portföljerna visat motståndskraft och presterat bättre än budgeterat, vilket bidragit till ett stärkt finansnetto.

Kommunens finansnetto, mnkr

	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse bokslut 2024
Utdelning	415	410	5
Placeringar	296	159	137
Övriga finansiella intäkter	315	102	213
Finansiella intäkter	1026	671	355

Förvaltningsberättelse

Finansiell kostnad för kommunens pensionsförpliktelse (inkl. räntekostnad och basbeloppsuppräknings)	-148	-180	31
Övriga finansiella kostnader (inkl. räntekostnader)	-294	-126	-168
Finansiella kostnader	-442	-306	-136
Summa finansnetto	584	365	219

Utfallet för övriga finansiella intäkter och övriga finansiella kostnader avviker från budget till följd av förändrade förutsättningar i samband med införandet av internbank. Kommunen har tagit över dotterbolagens lån och har därmed haft högre finansiella kostnader, men samtidigt har de finansiella intäkterna ökat eftersom dotterbolagen har fakturerats för räntekostnader. Detta innebär att de ökade intäkterna och kostnaderna balanserar varandra vilket gör att utfallet för kommunen är neutralt. Avvikelsen för finansiell kostnad för kommunens pensionsförpliktelse finns beskrivet under stycket budgetavvikelser för pensionsenheten.

Utfallet för utdelning avviker mot budget och avser ökad utdelning med 5 mnkr från Linköpings stadshus till kommunen. Dessa kommer från en hyresrabatt från Lejonfastigheter som har fördelats ut till kommunens förvaltningar.

Sammanfattande bedömning för Linköpings kommun

Sammanfattningsvis bedöms att Linköpings kommun har en god ekonomisk hushållning där målet för god ekonomisk hushållning uppfylls. Nedan görs en bedömning för de olika delarna i RK-modellen.

Vilken balans har kommunen över sina intäkter och kostnader under året och över tid?

En grundläggande förutsättning för att uppnå och behålla en god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv är att balansen mellan kommunens intäkter och kostnader är god. Ett mått på balans mellan kommunens kostnader och intäkter är det ekonomiska resultatet och resultatnivån. De ekonomiska resultaten i Linköpings kommun har varit starka under många år med undantag av 2022 då kommunen redovisade ett underskott för första gången sedan 2004. Underskottet berodde på marknadsvärderingen av kommunens finansiella tillgångar. Balanskravsresultatet var dock positivt även år 2022, plus 429 mnkr. Kommunens resultat för 2024 är plus 233 mnkr.

För att finansiera verksamheten och få ett tillräckligt resultat är det viktigt att inte verksamhetens nettokostnader ökar snabbare än intäkterna. Nettokostnaderna exklusive jämförelsestörande poster har ökat med 2,7 procent mellan åren 2023 och 2024 och skatteintäkterna har ökat med 3,5 procent. Således har intäkterna ökat mer än nettokostnaderna.

En av indikatorerna till målet *En hållbar ekonomi* säger att verksamhetens nettokostnad ska vara mindre än 100 procent av skatteintäkter och finansnetto för att skapa utrymme till att finansiera investeringarna med egna medel. För 2024 är andelen 98 procent.

Självfinansieringsgraden av investeringarna, som beskriver hur stor del av investeringarna som kan finansieras med skatteintäkter när den löpande driften är finansierad, har under 2024 minskat till 44 procent. Minskningen beror på att kommunens balanskravsresultat, plus 3 mnkr, är lågt men också på en högre investeringsnivå på 711 mnkr för 2024 jämfört med 488 mnkr år 2023. Med en självfinansieringsgrad under 100 procent behöver kommunen låna till investeringarna alternativt finansiera med egna medel. Skattefinansieringen behöver inte alltid ligga över 100 procent, utan en lämplig nivå beror på vilket finansiellt handlingsutrymme kommunen har.

Vilken kapacitet har kommunen att möta finansiella svårigheter på lång sikt?

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella utrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med skatteintäkter. Det finansiella målet att soliditeten ska vara större än 60 procent uppnås för 2024. Soliditeten har de senaste åren legat på 60-65 procent.

Kommunen har till och med år 2019 kunnat finansiera investeringarna med egna medel. I januari 2020 började kommunen att ta upp lån för byggandet av nya simhallen. Skuldsättning per invånare har således ökat de senaste åren.

För att behålla kommunens långsiktiga ekonomiska förutsättningar med bland annat bibehållen soliditet bör kommunen ha ett positivt resultat kommande år för att kunna finansiera delar av investeringarna med egna medel/årets resultat.

Att Linköping har en låg skattesats skapar en långsiktig handlingsberedskap i förhållande till övriga kommuner eftersom en låg skattesats innebär en potential att stärka intäktssidan genom ökat

Förvaltningsberättelse

skatteuttag. En av anledningarna till att Linköping kan ha en låg skattesats är att kommunen har stora finansiella intäkter med bland annat utdelningar från kommunens bolag.

Finns det några risker som påverkar kommunens resultat och betalningsförmåga på kort och lång sikt?

Kassalikviditet är ett mått på kommunens kortsiktiga handlingsberedskap och bör ses tillsammans med soliditeten. Om man ser kassalikviditeten tillsammans med soliditeten bedöms kommunen ha en stabil betalningsberedskap på både kort och lång sikt.

Kommunen har från år 1997 gjort externa placeringar för att minska de framtida pensionsutbetalningarnas påverkan på likviditeten. Placeringarna motsvarade 100 procent av pensionsavsättningen som är intjänad från och med 1998. Konsolideringsgraden (det vill säga så stor andel av de prognostiserade utbetalningarna som kan finansieras med externa placeringar) för pensioner intjänade före 1998 har minskat de senaste åren beroende på att värdet på de finansiella placeringarna minskat.

I och med införandet av internbank under 2024 (KF2023-12-05 § 409) kommer kommunkoncernens finansiella situation stärkas. Förfarandet bygger på att Linköpings kommun upptar alla lån och vidareförmedlar dem till de kommunala bolagen via interna reverser. Kommunen som har högre kreditvärdighet och rating än bolagen når fler investerare som har möjlighet att låna ut större volymer till lägre marginaler än vad bolagen tidigare hade möjlighet till, vilket totalt kommer minska koncernens räntekostnader. Internbanksupplägget minskar de finansiella riskerna genom både lägre finansierings- och likviditetsrisk och begränsade kredit- och motpartsrisiker.

Vilken kontroll har kommunen över den ekonomiska utvecklingen?

Budgetföljsamheten är ett mått på kommunens finansiella kontroll. Budgetföljsamheten mäts genom nämndernas avvikelse i förhållande till budget. Budgetavvikelsen bör ligga så nära noll som möjligt. En avvikelse på +/- 1 procent utgör normalt inga större problem, utan det är stora negativa budgetavvikelser på nämndnivå som bör undvikas.

Nämndernas sammantagna avvikelse jämfört med budget uppgår till 0,3 procent för 2024 jämfört med målvärdet "mindre än 1 procent". Budgetföljsamheten för nämnderna totalt får ses som god under senaste åren. Budgetavvikelsen för 2020 var 2,4 procent och kan förklaras av pandemins effekter.

Ekonomi följs upp fortlöpande under året med rapporter till kommunstyrelsen. Vid befarat underskott under året ska berörd nämnd besluta om en åtgärdsplan. Vid större avvikelser krävs också återrapportering till kommunstyrelsen. Under året har Verksamhetsstöd och service fått i uppdrag att ta fram åtgärdsplaner för 2024 för att vara i ekonomisk balans till 2025. Social- och omsorgsnämnden samt samhällsbyggnadsnämnden hade inför delårsrapport per sista mars redan tagit fram handlingsplaner, där social- och omsorgsnämnden hade åtgärder på 122 mnkr och samhällsbyggnadsnämnden hade åtgärder på 20 mnkr. Efter delårsrapport per sista augusti godkände kommunstyrelsen att medge social- och omsorgsnämnden att redovisa ett underskott om högst 75 mnkr för 2024, samt uppmanade nämnden att vara i ekonomisk balans till 2025.

Sammantaget gör nämnderna ett överskott på 38 mnkr för 2024, vilket är 96 mnkr bättre jämfört med år 2023 då nämnderna redovisade ett underskott på 58 mnkr.

Sammanfattande bedömning för kommunkoncernen

Sammanfattningsvis visar resultatet för år 2024 på plus 843 mnkr att ekonomin är fortsatt stark inom kommunkoncernen. Målet *En hållbar ekonomi* uppfylls för såväl kommunkoncernen som kommunen.

Investeringsvolymen beräknas fortsatt ligga på en hög nivå för kommande år, vilket ställer stora krav på fortsatta goda resultat för att upprätthålla självfinansieringsgraden.

För år 2024 uppgick kommunkoncernens soliditet (inklusive samtliga pensionsåtaganden) till 41 procent. Trenden tyder på att kommunkoncernens soliditet inte minskar över tid, vilket visar på en god långsiktig finansiell handlingsfrihet att i framtiden kunna hantera fluktuationer i resultatutvecklingen. Bolagen som ingår i den kommunala koncernen har en god soliditet och bostads- och fastighetsbolagen har stora övervärden i sina fastigheter. Dessutom har Tekniska Verken AB övervärden i sina verksamheter.

Uppföljning av mål och inriktning

Kommunfullmäktige har beslutat om 10 kommunövergripande mål för verksamheten. De kommunövergripande målen beskriver önskad utveckling och inriktning för kommunens verksamhet. Nämnderna arbetar genom sina nämndmål och förvaltningarnas verksamhetsplan mot de kommunövergripande målen.

I närmast efterföljande avsnitt redovisas måluppfyllelse för helår 2024 samt ett urval av resultat, effekter och aktiviteter som speglar utvecklingen inom de kommunövergripande målen utifrån nämndernas verksamhetsberättelser. Målbedömningen per den 31 december ska ses som en bedömning av om kommunen är på rätt väg och i vilken grad det aktuella målet uppnås under året snarare än om det långsiktiga kommunövergripande målet faktiskt har uppnåtts. I det här avsnittet sammanfattas också status för de strategiska utvecklingsuppdragen som kommunfullmäktige beslutat i budget. Varje nämnd redovisar i sina respektive delårsrapporter en uppföljning av nämndens mål och inriktning.

Uppföljning av kommunövergripande mål

Målområde Samhälle

Ett tryggt och säkert Linköping – Uppnått

Det kommunövergripande målet bedöms uppnått med anledning av nedan. Av nämndernas tio nämndmål inom området bedöms nio som uppfyllda och ett som delvis uppfyllt. I bedömningen tas även hänsyn till omvärldsfaktorer och jämförelser med andra kommuner.

Linköpings kommun arbetar brett för att motverka kriminalitet och öka tryggheten. Resultat från Nationella Trygghetsundersökningen (NTU) visar att andelen invånare (16–84 år) i Linköping som upplever otrygghet vid utevistelse har minskat från 31 procent år 2022 till 24 procent år 2024. Trots detta visar brottsstatistik och trygghetsmätningar att otryggheten varierar mellan olika kommundelar. Vissa platser är mer otrygga och brottsutsatta än andra. På mindre orter upplevs problem med skadegörelse, ungdomsgång och buskörning. I vissa stadsdelar finns oro för överfall och att vistas ute sent. Upplevelsen av säkerhet och trygghet påverkas också av allvarliga våldsbrott i den offentliga miljön samt händelser och brott kopplade till organiserad brottslighet.

Trygghetsrådet, som Linköpings kommun inrättade 2024 som en del i ledningsmodellen för det brottsförebyggande arbetet, fungerar som en styrgrupp för det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet. Det består av politiska representanter, lokalpolisområdeschef, räddningstjänsten, kommundirektör och säkerhetschef. Kopplat till rådet finns även ett samverkansråd bestående av relevanta samhällsaktörer som delar lägesbild och information för att arbeta strategiskt med brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Kommunen samarbetar även med polisen genom medborgarlöften för att öka tryggheten i den offentliga miljön, med fokus på brottsutsatta platser. Prioriterade områden inkluderar organiserad brottslighet, ANDTS-arbete (alkohol, narkotika, dopning, tobaks- och nikotinprodukter), otrygghet och brott i offentlig miljö samt ungdomsbrottslighet. En av aktiviteterna under året har varit att tillsammans med polisen och flera andra aktörer bedriva platssamverkan i Skäggetorp. Inom ramen för detta har en gemensam lägesbild tagits fram och trygghetsvandringar har genomförts. Ett lokalt medborgarlöfte för Skäggetorp antogs och följs upp tertialvis. En handlingsplan för området tas för närvarande fram inom ramen för platssamverkan. Inom ramen för platssamverkan i Ekholmen har en handlingsplan tagits fram som ska godkännas av samtliga aktörer. Åtgärderna rör bland annat åtgärder i den fysiska miljön för att öka tryggheten samt sociala åtgärder. Det nya lokala medborgarlöftet är ett komplement till det medborgarlöfte som redan finns mellan Linköpings kommun och polisen.

Det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet baseras på kontinuerliga lägesbilder och analyser av brott och otrygghet, vilket möjliggör riktade åtgärder mot specifika platser, individer eller grupper som riskerar att utsättas för eller utöva brott. Linköpings kommun arbetar främst med förebyggande åtgärder genom situationell och social brottsprevention. Det innebär att Linköpings kommun arbetar med att förhindra brott, dels genom att vidta åtgärder som försvårar brott i den offentliga miljön och dels genom att arbeta med människors benägenhet att begå brott.

Rätt Kurva är ett exempel på det förebyggande arbete som pågår. Rätt Kurva är ett brottspreventivt pilotprojekt riktat mot barn 8-15 år, och deras familjer, där det finns en förhöjd risk att barnen ska hamna i organiserad kriminalitet. Rätt Kurva innebär ett nära samarbete mellan främst socialtjänst och polis men såväl skola, fritids- och arbetsmarknadssektorn inom kommunen, som näringsliv och civilsamhälle är delaktiga. De insatser som görs inom Rätt Kurva riktar sig till hela familjens behov och

Förvaltningsberättelse

kan handla om allt från fritidsaktiviteter för barnet i fråga och syskon, jobbomöjligheter för föräldrarna till stöd och hjälp med skolan. Det är ett långsiktigt arbete för att förändra förutsättningarna för barn som riskerar att hamna i en kriminell livsstil. Projektet ska pågå i totalt tre år, där forskare från Göteborgs universitet kommer att utvärdera arbetet. Förutom Linköping så deltar även Södertälje och nordvästra Göteborg i projektet.

I det förebyggande arbetet med barn och unga har även arbetssättet SSPF implementerats, det står för samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritidssektor. Arbetssättet går kortfattat ut på att flera av samhällets instanser, som på ett eller annat sätt brukar bli inblandade när ett barn eller en ungdom riskerar att hamna i problem. Inom SSPF är fokus på barn och ungdomar i mellan- och högstadiet, som inte rör sig i kretsar av grov kriminalitet, men som kanske riskerar att hamna där om inget görs. Under 2024 har arbetet riktats till barn och unga i årskurs 4-9 som bor i områdena Berga, Ryd och Skäggetorp.

Under året har det även gjorts riktade sociala resurser, genom så kallade områdesteam, som arbetat för att öka tryggheten med fokus på Berga, Skäggetorp och Ryd. Uppdraget till områdesteamen har varit att öka tryggheten och göra Linköping som helhet till en bättre plats att växa upp på och leva i. Teamen har bestått av fältsekreterare, fältarbetare, brottsförebyggande brobyggare och samordnare.

Arbetet inom EST-Effektiv samordning för trygghet har utvecklats positivt. Mellan 2022 och 2024 konstateras emellertid att en högre andel av befolkningen (16–84 år) uppger att de är mycket/ganska otrygga eller som avstår från att gå ut på grund av otrygghet i den nationella trygghetsundersökningen (NTU) - Otrygghet vid utevistelse). Åtgärder vidtas för att möta utvecklingen och för att öka tryggheten. Bland annat har Linköping Science Park fått i uppdrag att undersöka hur tekniska lösningar kan användas i trygghetsskapande syfte. Uppdraget har resulterat i forsknings- och utvecklingsprojektet Testarena Trygghetsskapande Teknologier för att utforska hur teknologi kan stärka tryggheten i stadsmiljö, med hjälp av system som radar, sensorer och ljuddetektering. Projektet syftar till att identifiera och testa innovativa lösningar som kan komplettera traditionell kameraövervakning och bidra till ökad upplevd trygghet. Under 2025 kommer projektets resultat att presenteras på Brottsförebyggande rådets konferens "Råd För Framtiden".

I Linköping finns sedan flera år en form av medborgarbudget, det som kallas för Linköpingsförslaget. I Budget för 2024 med plan för 2025-2029 tillfördes samhällsbyggnadsnämnden 1 500 tkr för att ytterligare stärka lokaldemokratien genom införande av medborgarbudget kopplat till de geografiska utskottens arbete. Mot bakgrund av detta pågår under 2024-2025 ett pilotprojekt med medborgarbudget i Linköping där boende på landsbygden har möjlighet att föreslå åtgärder som bidrar till ökad trygghet på platsen. Pilotprojektet omfattar hela kommunen men har under 2024 haft extra fokus på Vreta Kloster och Valkebo där invånarna har haft möjlighet att föreslå större åtgärder utifrån det arbete som be-drivs inom ramen för de geografiska utskotten för medborgardialog. Under 2025 kommer fokus ligga på Vårdnäs och Åkerbo som då har möjlighet att föreslå större åtgärder för ökad trygghet. Den totala budgeten för projektet under 2024 var 1 290 tkr. Av de har cirka 907 tkr beviljats till trygghetsskapande åtgärder. Medel har getts till allt från upprustning av stig- och gångvägar till trygghetsbodrar där det bland annat ska finnas hjärtstartare, brandfiltar och brandsläckare.

Inom arbetet med attraktiva och trygga livsmiljöer pågår insatser för att öka ungas intresse för kommunens ungdomsverksamhet och för föreningslivet. I syfte att bidra till ett aktivt föreningsliv delar därför kommunen varje år ut föreningsbidrag i olika former. Ett exempel är bidraget Ungt Initiativ. Genom Ungt Initiativ kan linköpingsbor mellan 13-25 år anordna något för sig och andra unga i Linköping. Ungt Initiativ ska vara en möjlighet för att utveckla sina kunskaper inom arrangemang och ledarskap. Ett annat exempel är kommunens bidrag till ungdomsarrangemang i syfte att uppmuntra arrangörer att anordna attraktiva arrangemang för åldersgruppen 13–25 år med prioritet på fredag- och lördagskvällar. Ambitionen är att barn och unga ska uppleva delaktighet i att det finns ett attraktivt utbud av mötesplatser för upplevelser, uttryck och skapande. Det ökade utbudet av arrangemang ska leda till en meningsfull fritid för Linköpings unga.

Linköpings kommun har ökat takten i arbetet mot välfärdsbrottslighet och gör en storsatsning på att bekämpa och motverka detta genom en rad insatser. Olika system har utvecklats för att upptäcka och förhindra felaktiga utbetalningar inom försörjningsstödet. Kontroller genomförs även för att motverka fusk med föreningsbidrag, korrupktion och avtalsbrott vid upphandlingar. Kommunen har en aktiv samverkan med myndigheter som Polismyndigheten, Skatteverket, Försäkringskassan och Ekobrottsmyndigheten med syfte att minimera risken för missbruk av kommunala resurser.

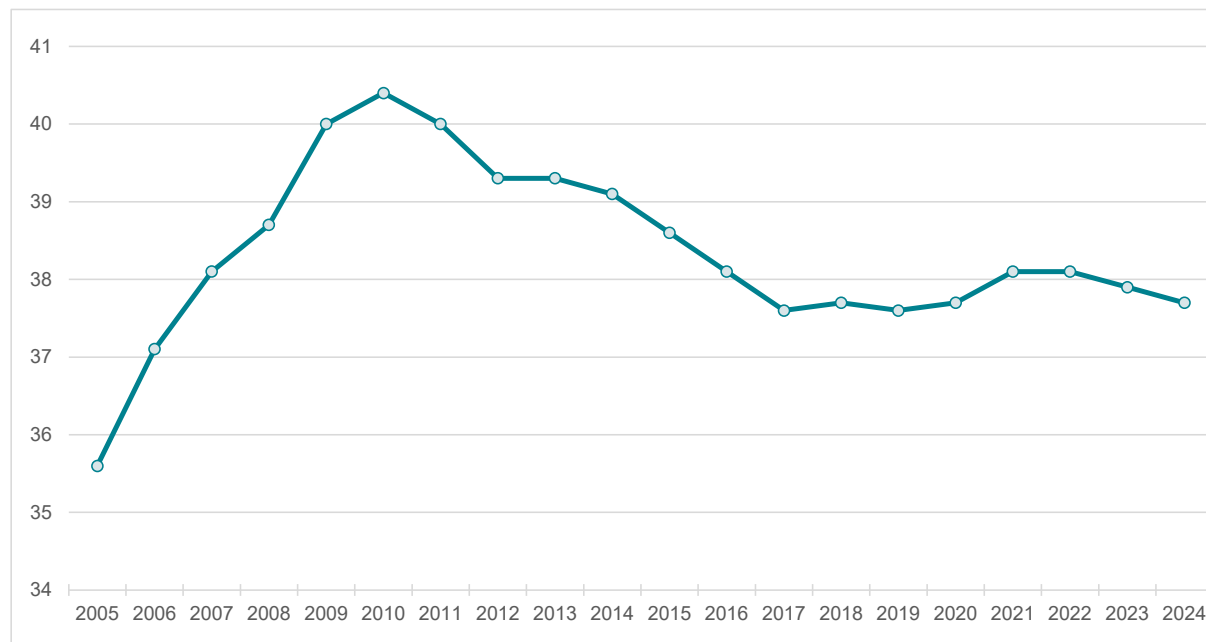
Ett Linköping med minskad segregation – *Delvis uppnått*

Det kommunövergripande målet bedöms delvis uppnått med anledning av nedan. Av nämndernas fem underliggande nämndmål inom området bedöms tre som uppfyllda och två som delvis uppfyllt. I bedömningen tas även hänsyn till omvärldsfaktorer och jämförelser med andra kommuner.

Det finns olika metoder för att försöka mäta segregationens utveckling över tid. Delegationen mot segregation (Delmos) har tagit fram ett ojämlikhetsindex som kan följas över tid. Ojämlikhetsindex är ett mått på skillnader i bosättningsmönster mellan olika socioekonomiska grupper och mäter graden av segregation. Indexet löper på en skala från 0–100 där värdet 0 innebär ingen segregation och värdet 100 innebär total segregation. Värdet på ojämlikhetsindexet förblir oförändrat över tid om andelen av alla låginkomsttagare och andelen av alla höginkomsttagare i varje DeSO-område förblir oförändrat. På motsvarande vis minskar ojämlikhetsindexet om fördelningen av låg- och höginkomsttagarna blir jämnare, det vill säga om grupperna blandas i områdena i större utsträckning. År 2012, första året då denna statistik kunde hämtas, var Linköpings ojämlikhetsindex 48. Värdet var som högst under 2013-2014 då det uppgick till 49. Därefter sjönk det som mest till 46 (2018) för att sedan öka igen. 2022 är det senaste aktuella året som statistik finns och då var Linköpings ojämlikhetsindex 47 vilket är oförändrat från föregående år. I jämförelse har Norrköping ett ojämlikhetsindex på 47, Jönköping 38 och Uppsala 45. En betydelsefull förutsättning för en framgångsrik integration är att utlandsfödda barn och unga lyckas bra i skolan. Att klara skolan är även en mycket viktig skyddsfaktor för att inte hamna snett och att göra en bra övergång till vuxenlivet. Oavsett elevernas kön eller migrationsbakgrund så har föräldrars utbildningsnivå stor betydelse för betygsresultaten. Elevernas socioekonomiska bakgrund har en stor – och ökande – betydelse för betygen. Boendesegregationen är fortsatt en stor orsak till skolsegregationen som i sin tur ger skolorna mycket olika förutsättningar. Barn och unga bosatta i områden med socioekonomiska utmaningar är behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram i betydligt lägre grad. En betydelsefull förutsättning för en framgångsrik integration är att alla barn har samma möjlighet att lyckas i skolan.

Segregationsindex är en annan typ av mått, det försöker beskriva hur homogent eller inte ett område är, till exempel en kommun. Om utvecklingen över tid är snarlik i kommunens olika delar medför det att segregationsindex är oförändrat, om en företeelse ökar mycket i ett fåtal stadsdelar men inte övriga kommunen ökar värdet för segregationsindex. Om någonting tidigare har avvikit mycket i ett fåtal stadsdelar jämfört med kommunens genomsnitt och sedan har en utveckling där situationen börjar påminna allt mer om det läge som råder i övriga kommunen minskar segregationsindex.

Segregationsindex för utrikes födda

Boendesegregationen för de utrikes födda ökade kraftigt i Linköpings kommun mellan 2005 och 2010. Därefter minskade boendesegregationsindex i stort sett kontinuerligt fram till 2017, även om nivån var ungefär oförändrad mellan 2012 och 2013. Under åren 2017 till 2020 stabiliserades boendesegregationsindex på en nivå strax under den nivå som gällde för kommunen 2007, efter ett

Förvaltningsberättelse

par år strax över den nivån gick segregationsindexet åter ned till samma nivå 2024 som den var på 2020.

Boendesegregationen för dem med utländsk bakgrund ökade också kraftigt under perioden 2005 till 2010. Nivån stabiliserades därefter, för att sedan minska mellan 2013 och 2017. Därefter har nivån varierat något upp och ned kring en tämligen stabil nivå, med en ganska tydlig minskning 2023 och 2024. Segregationsindex för utländsk bakgrund har sedan uppgången för ungefär 15 år sedan inte alls minskat i samma utsträckning som för utrikes födda. En förklaring till det är att barn födda i Sverige av två utrikes födda föräldrar, beroende på var de bor, samtidigt kan bidra till att höja boendesegregationen för dem med utländsk bakgrund som de bidrar till att sänka den för de utrikes födda.

Sammantaget kan det konstateras att Linköping, liksom andra kommuner, utmanas av segregation med konsekvenser på trygghet, stigmatisering av vissa stadsdelar och grupper, barns uppväxtvillkor och förekomsten av utanförskap. Under 2024 har en tydlig utveckling av det kommunövergripande arbetet mot segregation skett där fokus har förflyttats från att hantera de negativa effekterna av segregationen i stadsdelarna Berga, Ryd och Skäggetorp till att även angripa de större strukturella frågorna om hur kommunen kan bidra till att minska och motverka segregation sett till hela kommunen. En fördjupad nulägesanalys har tagits fram för att identifiera och konkretisera vilka segregationsutmaningar som finns inom kommunens verksamhetsområden. Analysen omfattar bland annat frågor som hur det byggs i kommunen, den pedagogiska segregationen i förskola/skola och ungas segregation på fritiden.

Ett Linköping i framkant inom miljö- och klimat – Delvis uppnått

Det kommunövergripande målet bedöms delvis uppnått med anledning av nedan. Av nämndernas fem underliggande nämndmål inom området bedöms tre som uppfyllda och två som delvis uppfyllt. I bedömningen tas även hänsyn till omvärldsfaktorer och jämförelser med andra kommuner.

Linköpings kommun har sedan 2012 bedrivit ett aktivt arbete för att uppnå målet om att vara koldioxidneutralt senast 2025 och våren 2022 antogs mer långsiktiga mål i Klimat- och energiprogram för Linköpings kommun 2022-2030. Det övergripande målet är definierat enligt följande: Linköpings kommun ska bidra till att kommungeografin ska uppnå netto-noll växthusgasutsläpp senast 2045. Det innebär att kommunkoncernen, utifrån sin rådighet, använder alla tillgängliga verktyg för att främja och ge förutsättningar för invånare och näringsliv att göra klimatmedvetna val.

Utvecklingen inom solesproduktionen har haft en mer positiv riktning än förväntat. I mars redovisade Energimyndigheten den nationella solesstatistiken. Enligt statistiken uppgick andelen solex i Linköpings kommun till 5,58 procent i förhållande till den totala elanvändningen, beräknat utifrån 2017 års elanvändning. Det innebär att solesmålet för år 2025 har uppnåtts redan 2023. Det var 2018 som Linköping antog ett solesmål – att 5 procent av Linköpingsbornas elförbrukning 2025 ska komma från solceller inom kommunens gränser. Det var ett mål som då ansågs ambitiöst men har nåtts två år i förväg. Av solesstatistiken framkommer att Linköping ligger på tredje plats i installerad solexeffekt när städerna rankas i Sverige. Målet är ett av flera mål i Klimat- och energiprogram för Linköpings kommun 2022-2030.

För att klara klimatmålen och samtidigt bibehålla en god livskvalitet krävs nya samarbeten mellan civilsamhälle, medborgare, näringsliv, politiker och tjänstepersoner på en nivå som aldrig skett förut. Sedan 2021 är Linköpings kommun en del av det nationella innovationsprogrammet Viable Cities, där 48 städer och 6 myndigheter samverkar för att bli klimatneutrala senast 2030. Under hösten blev det klart att Linköpings kommun, som en av 48 städer, återigen har blivit beviljade medel för fortsatt arbete inom Viable Cities Klimatneutrala städer 2030, där den övergripande visionen är ett gott liv inom planetens gränser. Ett nytt grepp för denna projektperiod är att städerna uppmuntras att matcha ihop sig med en så kallad tvillingstad för att öka lärandet och replikera metoder som påskyndar omställningen. Linköping kommer i denna projektperiod arbeta tillsammans med Mjölby kommun. Projektet ska under de kommande tre åren arbeta med att öka takten och kraften i omställningsarbetet i bred samverkan med såväl näringsliv, akademi och civilsamhälle.

Inom Klimatneutrala Linköping har det avsatts medel till en innovationsfond där små- och medelstora företag kan ansöka om så kallade "Testbäddscheckar". Detta för att på ett enkelt sätt få en unik möjlighet att testa och utveckla såväl teknik som tjänster och affärsmodeller i en verklig miljö tillsammans med ett eller flera av kommunkoncernens bolag eller projektparter inom Klimatneutrala Linköping. Intresset för kommunens testbäddscheckar inom ramen för KNL har varit stort och 11 checkar beviljades under 2024. Totalt 24 under projektperioden 2022-2024. Ett Draknäste

genomfördes under våren då 5 startups/scaleups pitchade sina lösningar för kommunen och kommunala bolag.

Fler konkreta exempel på insatser som görs är inrättandet av ett externt klimatråd. Efter önskemål från civilsamhället är det nu beslutat att Linköpings kommun bildar ett externt klimatråd bestående av forskare och experter. Klimatrådet ska vara ett självständigt organ vars uppdrag blir att granska Linköpings klimatomställningsarbete och ge förslag på hur det fortsatta arbetet bör bedrivas för att klimatmålen ska uppnås. Uppdraget med att utforma rådet ligger på Linköpings universitet, Centrum för kommunstrategiska studier (CKS). Klimatrådets verksamhet sträcker sig mellan 2024 – 2027. Rådets allra första årsrapport har ett övergripande tema om kommuners klimatarbete och klimatstrategier. Slutsatserna från den rapporten samt dialoger i klimatrådet ligger till grund för vad som kommer att bli huvudtema för nästa års arbete.

Trots att insatser genomförs och en positiv utveckling kan urskiljas krävs omfattande åtgärder för att målet ska uppnås. Uppföljningen av totala växthusgasutsläpp utifrån kommunens mål om 70 % minskning till 2030 visar att nuläget för 2022 var en minskning med 11 % jämfört med 1990 års nivå. Uppföljningen visar en tydlig minskning av växthusgasutsläpp inom transportsektorn jämfört med tidigare år. Det är sannolikt flera bidragande faktorer till denna minskning och en bedöms vara elektrifieringen inom sektorn, där elbilsmarknaden under perioden har blivit större. Pandemins inverkan med minskat resande kan också vara en faktor samt den ekonomiska krisen under perioden. Även utsläpp från arbetsmaskiner har minskat för 2022 och övergången till fossilfria bränslen såsom HVO kan vara en del i resultatet. Största utsläppssektorn är fortsatt el och fjärrvärme, även om utsläppen minskat något jämfört med 2021. En slutsats är att utvecklingen går åt rätt håll, men att minskningen av utsläppen inte går tillräckligt snabbt mot mål-åren. En prioritering av insatser för att minska utsläppen i samtliga sektorer är nödvändig, med prioritering på transporter samt el och fjärrvärme, där de största utsläppen sker i dagsläget. Styrningen inom kommunens arbete med frågorna utgår sedan 2023 ifrån klimat-färdplanen, där aktiviteter för förvaltningar och bolag finns beslutade.

Linköpingsinitiativet är ett lokalt nätverk som startade 2018 av Linköpings kommun. För att klara klimatomställningen behöver näringslivet och det offentliga arbeta tillsammans varför Linköpingsinitiativet startade. Med Linköpingsinitiativet som den samlande kraften lär och inspireras medlemmarna i nätverket av varandra - för att i nästa steg kunna inspirera ännu fler. Under året har fyra nya medlemmar tillkommit; Stena Recycling, Svensk Däckåtervinning, Östgötatrafiken och Akademiska hus.

Ett växande Linköping med ett starkt näringsliv – Uppnått

Det kommunövergripande målet bedöms uppnått med anledning av nedan. Av nämndernas åtta underliggande nämndmål inom området bedöms sex som uppfyllda och två som delvis uppfyllda. I bedömningen tas även hänsyn till omvärldsfaktorer och jämförelser med andra kommuner.

Yttre faktorer påverkar sammantaget förutsättningarna för ett starkt entreprenörskap och växande näringsliv i Linköping både positivt och negativt. Nyföretagandet förväntas öka i jämförelse med föregående år men det råder viss osäkerhet om det kommer att uppnå önskad riktning. Utvecklingen i lönesummor för privat sektor förväntas uppnå önskad riktning trots konjunkturläget och oroligheter i omvärlden. Nivåerna för kommunens markreserv verksamhetsmark bedöms inte kunna uppnå önskad nivå (hektar). Kommunen har en markreserv av verksamhetsmark med utbyggd infrastruktur till salu om 40 ha. Bedömningen är att markreserven, primärt avsedd för expansion- eller nyetablering, aldrig bör understiga uppsatt mål på 50 hektar. En låg markreserv kan hämma tillväxten genom att kvarvarande mark sannolikt inte matchar efterfrågan.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har presenterat nya siffror för näringslivets upplevelse av myndighetsutövningen i landets kommuner. Kommunen bibehåller ett högt resultat i SKR:s NKI mätning, löpande insikt med ett NKI på 77 (prognos 2024), vilket är över rikssnittet och snittet för SBA:s medlemskommuner. På bara fem år har Linköping klättrat 55 platser på Svenskt Näringslivs ranking för lokalt företagsklimat. Framgången har kommit tack vare en tydlig politisk prioritering av näringslivsfrågor och ett systematiskt arbete för att bland annat stärka dialogen mellan kommun och näringsliv. Kommunens myndighetsutövning är ett förbättringsområde som sticker ut positivt tack vare ett systematiskt arbete med ett lokalt NKI-råd (NKI betyder Nöjd Kund Index). Rådet startades 2018 och varje månad följer cheferna för de olika myndighetsområdena upp hur företagen uppfattar kommunens service och bemötande för att hitta utvecklingsområden för ett bättre företagsklimat. SKR mäter NKI inom sex olika myndighetsområden - brandskydd, bygglov, markupplåtelse, miljö- och hälsoskydd, livsmedelskontroll och serveringstillstånd.

Förvaltningsberättelse

Sedan Linköpings kommun vann iCapital Awards har ett arbete pågått för att också ta tillvara vinsten. Under hela 2024 har arbetet pågått för att tillvarata vinsten på bästa möjliga sätt, bland annat genom ökad närvaro i europeiska forum. I mars besökte EU-kommissionen Linköping för att lansera iCapital Awards och i september genomfördes Future Now Forum i Linköping, som lockade besökare från hela Europa, för att öka kunskapen kring en grön, digital och rättvis omställning med fokus på urban innovation och utveckling.

Linköpingsinitiativet är ett lokalt nätverk som startade 2018 av Linköpings kommun. Under året har Linköpingsinitiativet utvecklats med tre nya medlemmar som antagit utmaningar inom områdena energi, materialflöden samt transport och resor.

Som en del i projektet Klimatneutrala Linköping 2030 erbjuds små och medelstora företag möjligheten att ansöka om testbäddscheckar för att testa en produkt eller tjänst som genom innovation ämnar bidra till att minska växthusgasutsläppen i Linköping. Intresset för kommunens testbäddscheckar inom ramen för KNL har varit stort och 11 checkar beviljades under 2024. Totalt 24 under projektperioden 2022-2024. Ett Draknäste genomfördes under våren då 5 startups/scaleups pitchade sina lösningar för kommunen och kommunala bolag.

Målområde Medborgare

Lättillgänglig, god och jämlik välfärd – *Delvis uppnått*

Det kommunövergripande målet bedöms delvis uppnått med anledning av nedan. Av nämndernas elva underliggande nämndmål inom området bedöms fem som uppfyllda och sex som delvis uppfyllda. I bedömningen tas även hänsyn till omvärldsfaktorer och jämförelser med andra kommuner.

Sedan två år tillbaka har socialtjänsten i Linköping haft en enhet med fokus på stadsdelen Skäggetorp. Under 2024 fick socialtjänsten även tillgång till sina nya lokaler i stadsdelen. Med de nya ändamålsenliga lokalerna arbetar nu ett 20-tal socialarbetare i stadsdelen och kan även ta emot bokade besök. Syftet är att arbeta med tidiga och förebyggande insatser riktade till barn och ungdomar upp till 21 år som bor i området, och deras familjer. Detta för att undvika mer omfattande och kostsamma insatser längre fram i livet. Detta ligger i linje med den nya socialtjänstlagen som träder i kraft 2025. Arbetet fortsätter under 2025 med att utveckla arbetet i flera av områdena i Linköping.

Under året har resurser riktats till att stärka kommunens föräldrastöd. Ambitionen är att det ska finnas ett brett föräldrastöd för alla. Att barn i Linköpings kommun får växa upp under trygga förhållanden är hela kommunens ansvar, och en viktig del är föräldrastödet. Kommunens föräldrastöd är ett viktigt preventivt arbete för att stärka, uppmuntra och guida Linköpings föräldrar i föräldrarollen så att framtida problem kan undvikas. Bakom Linköpings kommuns samlade föräldrastöd är flera aktörer, som barn- och ungdomsnämnden, bildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt social- och omsorgsnämnden. Alla samverkar för att utveckla och stärka insatserna för barn och unga på bästa sätt. Stödet är också varierat för att passa så många som möjligt.

Det har under året varit ett fortsatt högt tryck av barn och unga inom socialtjänsten. Antal aktualiseringar (orosanmälningar) har varit högre än någonsin under 2024. Verksamhetsmässiga förändringar inom Region Östergötland får konsekvenser på socialtjänstens verksamheter, främst inom målgrupperna för socialpsykiatri och missbruk. Under året har den vanligaste orsaken till placering av barn- och unga varit psykisk ohälsa. Vid en analys av placeringar enligt LVM är orsaken i flertalet av ärendena en kombination mellan missbruk och psykiatri. Kommunen kan även konstatera en tidigare utskrivning från slutenvård under året vilket ger konsekvenser för individen men även för socialtjänstens verksamheter i och med kommunens yttersta ansvar. Inom barn och unga kan cirka 20 procent av dygnsplaceringarna kopplas till gängkriminalitet. Ett intensivt arbete pågår i samverkan mellan myndighet och utförare, för att hitta alternativa lösningar på hemmaplan.

Linköpings kommun har sedan länge och i synnerhet det senaste året jobbat med omställningen till områdesbaserad vård och omsorg. Områdesbaserad vård och omsorg i hemmet innebär att kommunen har delats upp i sex olika geografiska områden där fyra utförare har ett helhetsansvar. En och samma utförare har i respektive område ansvar för hemtjänst, hemsjukvård, hemrehabilitering och biståndsbedömda trygghetsboenden (tidigare kommunala trygghetsboenden och servicehus). Den nya modellen sedan 2023-05-01 och det nya arbetssätt som den medför, ger bättre förutsättningar för att möta den enskildes behov av vård och omsorg i hemmet. Modellen innebär samordning av hemtjänst, hemsjukvård och hemrehabilitering. Det förebyggande arbetet stärks genom en utveckling av träffpunkter i områdena. Under 2024 har omställningen till områdesbaserad vård och omsorg fortsatt med stärkt grundbemanning och tillgängliga träffpunkter och aktiviteter för äldre. Kommunen

Förvaltningsberättelse

arbetar även med att säkerställa kvaliteten i äldreomsorgen genom skärpt uppföljning av avtal och tillsyn samt utveckla modeller för stärkta arbetsvillkor.

Omställningen till God och nära vård, där vården anpassas efter patientens behov, har fortgått. Kommunen samverkar med Region Östergötland och länets kommuner.

Tillsammans med sju europeiska regionala partners arbetar Linköpings kommun för att hitta lösningar för framtidens äldreomsorg. Kommunen deltar genom FoU Centrum i projektet "Remote Healthcare for Silver Europe (CARES)", med målet att förbättra och utveckla välfärden. CARES är ett utvecklingsprojekt finansierat av Interreg Europe där FoU Centrum är en av åtta europeiska regionala partners. Projektet startade i december 2022 och pågår till maj 2027. Samarbetsprojektet CARES handlar om att öka förmågan hos vård- och omsorgsgivare att ge bra och lättillgänglig vård med hjälp av teknik. Syftet är också att lära av varandra mellan de europeiska länderna och ta del av alla partners goda exempel för att se om det kan hjälpa till att förbättra arbetet i vår egen region. För FoU Centrum är förhoppningen att stärka och utveckla mellankommunala samarbeten i Östergötland på en strategisk nivå. Projektet grundar sig på den stora demografiska utmaning som Europa står inför med en åldrande befolkning. År 2021 var 20 procent av EU:s befolkning 65 år eller äldre och siffran ökar snabbt. Åtgärder behöver tas nu för att kunna garantera framtidens äldreomsorg och sjukvårdens kvalitet.

Skolor med fokus på kunskap och studiero – *Delvis uppnått*

Det kommunövergripande målet bedöms delvis uppnått med anledning av nedan. Av nämndernas sex underliggande nämndmål inom området bedöms två som uppfyllda och sju som delvis uppfyllda. I bedömningen tas även hänsyn till omvärldsfaktorer och jämförelser med andra kommuner.

Förskola

En likvärdig förskola och skola är en förutsättning för att alla barn och elever ska få möjlighet att lyckas. Utbildning i tidig ålder är en mycket viktig del av ett barns liv och ger möjlighet att upptäcka och tillgodose barns individuella behov och bygga upp deras styrkor, vilket ger en rättvis start för alla barn, särskilt de som kommer från missgynnade miljöer. Förskolans kompensatoriska roll är stor och kommunen har fortsatt att arbeta för att öka inskrivningsgraden. Vid den senaste mätningen var inskrivningsgraden 96,8 procent, att jämföra med 96,7 procent, vid föregående mätning. Skolinspektionen har genomfört en tematisk kvalitetsgranskning i Linköpings kommun under året avseende arbetet för att fler barn ska delta i utbildningen i förskola. Av beslutet framgår bland annat att Skolinspektionen bedömer att Linköpings kommun i hög utsträckning gör aktiva och strategiska ansträngningar för att öka deltagandet i förskolan. Antalet barn i förskoleålder samt antalet inskrivna barn i förskolan har minskat under 2024, det innebär ett behov av omställning i organisationen.

Kommunen har haft en stärkt språkutveckling som ett fokusområde för förskoleverksamheten. Under hösten 2023 startades ett pilotprojekt i Linköping med språkhöjande insatser för medarbetare som är anställda i förskolan i vissa områden. En utvärdering har genomförts av de områden som var med i piloten av språkhöjande insatser för medarbetare i förskolan. Resultatet visar att piloten varit positiv och att det varit ett gott samarbete med vuxenutbildningen Linvux. Från och med 2025 införs språktest inom kommunala förskolor i Linköping.

Grundskola och gymnasieskola

Trenden för betygsresultaten för årskurs 6 har varit nedåtgående sedan 2022. Andel elever i årskurs 6 som uppnått betygsriterierna i alla ämnen har minskat från 73,4 till 71,0 procent. Den genomsnittliga betygspoängen i matematik har minskat från 12,8 till 12,3. Både flickornas och pojkarnas resultat har försämrats i jämförelse med föregående år men pojkarnas i större utsträckning. Skillnaden mellan könen har också ökat.

Andelen niondeklassare som är behöriga till gymnasieskolans nationella program sjunker med 4,6 procentenheter. 80,7 procent av eleverna som gick ut den kommunala grundskolan i våras blev behöriga, jämfört med 85,3 procent år 2023. Störst minskning i behörighet är det för flickor jämfört med föregående år (-6,4 procentenheter). Även andelen elever med godkänt betyg i alla ämnen som ingått i elevens utbildning minskar, vilket även gäller för det genomsnittliga meritvärdet. Insatser och aktiviteter kopplade till matematik, svenska/svenska som andraspråk och ökad närvaro är fortsatt prioriterade och behöver utvecklas för att bryta det negativa resultatet.

Tabellen nedan visar betygsresultat i årskurs 9 i Linköpings skolor, alla elever

År	2020	2021	2022	2023	2024
Uppnått betygsriterier i alla ämnen	70.2	75.3	71.3	69.8	67.0

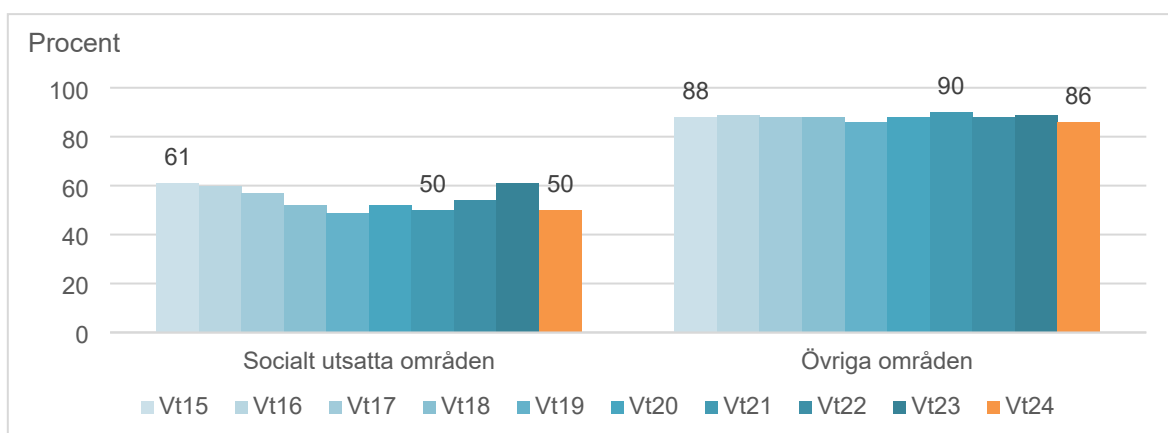
Förvaltningsberättelse

Behöriga till gymnasieskolan	82.8	84.7	83.5	85.3	80.7
Meritvärde, genomsnitt (17 ämnen)	228.1	235.3	228.5	229.3	225.0

Det är 267 elever som inte är behöriga till yrkesprogram, av dessa har 59 elever börjat på skolan under årskurs 8 eller 9. 102 elever har en frånvaro mellan 15-40 procent och 89 elever en frånvaro på mer än 40 procent. Det konstateras att den problematiska skolfrånvaron, mer än 40 procent, har ökat under läsåret 2023/24 där flickor i årskurs 7-9 står för den största ökningen. Den största orsaken till en ökad frånvaro hos flickor är en ökning av social oro, ångest, psykisk ohälsa och allvarliga konflikter med våld. Störst positiva effekter syns i det systematiska frånvaroarbetet som görs för elever med upp till 40 procent frånvaro. Detta visar på vikten av tidiga insatser, oavsett årskurs, när ett frånvaromönster utkristalliseras. Den problematiska skolfrånvaron är svårare att komma åt och där ses behov av att utveckla samverkan med andra instanser.

Det är fortsatta skillnader i behörighet mellan elever bosatta i "socialt utsatta områden och övriga område". Skillnaden i behörighet mellan grupperna har ökat för vårterminen (36 procentenheter) samtidigt som andelen behöriga minskat i båda grupperna. Grupperingen för socialt utsatta områden baseras på elevens folkbokföringsadress och specifika nyckelkoder.

Elever i åk 9 kommunala skolor som är behöriga till yrkesprogram, (procent)

Allt fler har svårt att klara gymnasiet. Under 2024 var det 70,5 procent av eleverna som tog examen inom tre år. För kvinnor minskade andelen elever med examen med 2,7 och för män med 5,0 procentenheter. Motsvarande siffror för examen inom 4 år är en minskning med 1,5 procentenheter totalt och för kvinnor är det en ökning med 0,3 procentenheter medan det för män är en minskning med 3,5 procentenheter. För avgångseleverna minskade examensgraden marginellt med 0,2 procentenheter jämfört med 2023. För män är den oförändrad på 85,9 procent medan den för kvinnor sjunkit med 0,4 procentenheter till 87,4 procent. Den genomsnittliga betygspoängen för elever med examen har ökat från 15,6 till 15,7

Fler i jobb och egenförsörjning – Uppnått

Det kommunövergripande målet bedöms uppnått med anledning av nedan. Det finns ett underliggande nämndmål inom området vilket bedöms uppnått. I bedömningen tas även hänsyn till omvärldsfaktorer och jämförelser med andra kommuner.

Kommunen har under lång tid arbetat systematiskt för att minska antalet hushåll med ekonomiskt bistånd. Under flera år har också antalet hushåll med ekonomiskt bistånd sjunkit i Linköping. Per den 31 december fanns det 2 607 individer eller 2 306 hushåll med insats ekonomiskt bistånd från kommunen, vilket är färre jämfört med samma period 2023. Under året har även antalet individer i behov av långvarigt ekonomiskt bistånd minskat. I december var det 1 172 hushåll med insats ekonomiskt bistånd längre än två år. Utvecklingen medför också att antalet barn som är registrerade i hushåll med ekonomiskt bistånd minskar. I augusti var det 2 142 barn i hushåll med ekonomiskt bistånd och 799 barn i hushåll med långvarigt ekonomiskt biståndsbehov.

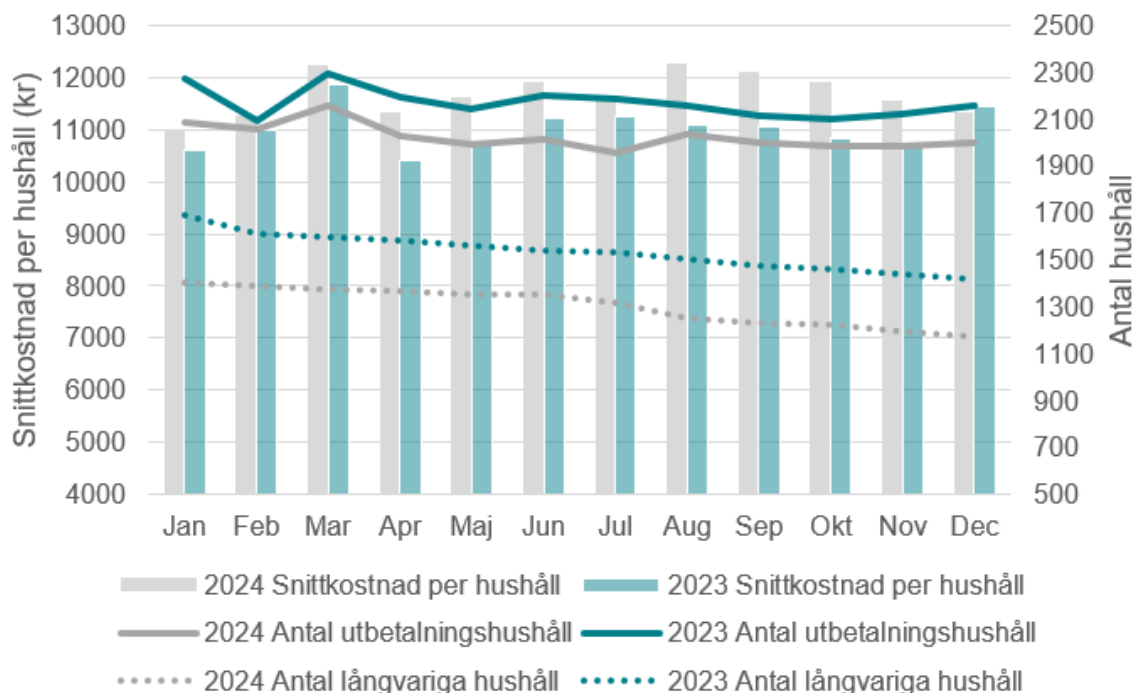
I genomsnitt under året har 145 färre hushåll varit aktuella för ekonomiskt bistånd jämfört med 2023, vilket syns i diagrammet nedan. Förklaringen till detta är framför allt att arbetsmarknaden varit oväntat stark under hela 2024, trots en konstaterad lågkonjunktur. Dessutom har förvaltningens arbete med ny förvaltningsorganisation, heltidsaktivering och Arena Arbetsmarknad genererat ett bättre flöde av individer genom verksamheten, samtidigt som individer som inte har rätt till bistånd uppmärksammas

Förvaltningsberättelse

och hanteras i ett tidigare skede. Snittkostnaden per hushåll har emellertid ökat under året, vilket troligtvis är ett resultat av den höjda riksnormen.

Förvaltningsberättelse

Utvecklingen av antal hushåll och snittkostnad per hushåll.

Parallellt med minskningen inom ekonomiskt bistånd har antalet individer som anvisas till Arena Arbetsmarknad, med syfte att delta i kommunens arbetsmarknadsinsatser, ökat. Detta ses som ett direkt resultat av införandet av Heltidsaktiveringen, där alla individer som beviljas ekonomiskt bistånd i Linköpings kommun och bedöms kunna stå till arbetsmarknadens förfogande är skyldiga att delta i arbetslik aktivitet och kompletterande insatser. Det var den 1 februari 2023 som processen och arbetssättet Arena arbetsmarknad breddinfördes i Linköping och under året har 819 deltagare varit inskrivna på arbetsmarknadsinsats inom ramen för Arena arbetsmarknad.

Varje år erbjuder Linköpings kommun feriearbete till gymnasieungdomar som syftar till att ge ungdomar såväl inblick i arbetslivet som reell arbetslivserfarenhet, samt låta dem prova på arbetsuppgifter som innebär att ungdomar ges möjlighet att orientera sig inom olika yrken. Sommaren 2024 erbjöds 684 feriejobb till elever som går årskurs 1 eller 2 på gymnasiet inom områden som äldreomsorg, barnomsorg, vaktmästeri, fastighetsskötsel, kultur och fritid.

Målområde Ekonomi

En hållbar ekonomi – Uppnått

Det kommunövergripande målet bedöms uppnås. Den samlade bedömningen redovisas under avsnittet God ekonomisk hushållning.

Målområde Verksamhet

En organisation med hög produktivitet och effektivitet – Uppnått

Det kommunövergripande målet bedöms uppnått. Den samlade bedömningen baseras på att av de sexton underliggande nämndmålen för området bedöms tolv som uppfyllda och fyra som delvis uppfyllda. I bedömningen tas även hänsyn till omvärldsfaktorer och jämförelser med andra kommuner.

Det pågår ett aktivt arbete för att öka kunskaperna om välfärdsbrottslighetsarbetet. Kommunen ingår även i ett antal myndighetsgemensamma projekt där aktörerna tillsynar fusk/brott såsom bland annat föreningsbidrag (Crime proofing), folkbokföring/bidragsbrott (MUNICIPAL), avfallshantering (VITAL) och assistans (CURA). För att försvåra och förhindra kriminell etablering i Linköping ingår även kommunen i Lokalt Operativt Samverkan (LOS) där insatserna genomförs genom en bred samverkan mellan olika myndigheter och Linköpings kommun.

Tillsammans med Lejonfastigheter pågår ett arbete för att möjliggöra utbyggnad av laddinfrastruktur för verksamhetsfordon. Arbetet är en del i att uppfylla gällande lagkrav om laddinfrastruktur i befintlig

Förvaltningsberättelse

bebyggelse, men utgör även en central del i det fortlöpande arbetet med att uppnå fossilfria transporter i kommunkoncernen.

För att bidra till minskad klimatpåverkan och bättre luftkvalitet har EU beslutat om krav som innebär att en viss andel fordon, i vissa offentliga upphandlingar, ska klara EU:s definition på "rena fordon". Kraven finns i Clean Vehicles Directive, som i Sverige är genomfört i Lag (2011:846) om miljökrav vid upphandling av bilar och vissa tjänster inom vägtransportområdet samt Förordning (2022:315) om miljökrav vid upphandling av bilar och vissa tjänster inom vägtransportområdet. Dessa trädde i kraft 1 juni 2022. Linköpings kommun arbetar med att uppnå kraven i Clean Vehicles Directive (CVD) som innebär att en viss andel av upphandlade fordon ska drivas med el. Arbetet med att nå målet om en fossilfri fordonsflotta 2025 samt kraven i CVD går i en takt som bedöms som inte sannolikt tillräcklig för att målet ska uppnås. Indikatorn om andelen inköpt fossilfritt drivmedel (el, biogas, etanol, HVO100) visar att 34 procent är fossilfritt. Hälften av det inköpta bränslet har utgjorts av diesel, vilket kunnat bytas ut till HVO. Med ett ändrat beteende i kommunens verksamheter kan en förändring åstadkommas på kort sikt för att målet ska kunna uppnås. En sådan förändring kräver således inte inköp av nya fordon.

Andelen gröna placeringar av kommunens totala finansiella placeringar har minskat från 54 till 13 procent under året. Större delen av kommunens gröna placeringar har bestått av innehav i gröna obligationer som har förfallit eller sålts av, och dessa kommer att ersättas med gröna fonder. En process pågår där innehaven i kommunens portföljer ses över och förenklas. Arbetet med detta kommer att fortsätta under 2025, vilket innebär att andelen gröna placeringar successivt kommer att öka framöver.

Det kommungemensamma digitaliseringsarbetet hålls framförallt ihop inom ramen för handlingsplan för digital transformation. Arbetet inom de fyra målområdena har pågått hela året och medför en höjd förmåga inom styrning och ledning av utvecklings- och digitaliseringsarbetet. Arbetet har gett en bättre verktygslåda för kommunens chefer och ledare. Det har även bidragit till en tydligare riktning för hur kommunens verksamheter hanterar data, hur kommunens verksamheter ska bygga IT-lösningar och hur kommunens verksamheter ska bemöta kommunens invånare digitalt ur ett serviceperspektiv.

Hastigheten och omfattningen av den tekniska utvecklingen inom AI- och dataområdet är en utmaning på många sätt, inte minst kopplat till styrning och prioritering av utvecklingsinsatser. Sannolikt kommer det att innebära förändrade arbetssätt och användning av nya tekniska förmågor inom alla verksamhetsområden under de närmaste åren. Kommunens ambitionsnivå kopplat till AI- och dataområdet behöver förtydligas. Det finns stora möjligheter att använda AI för att accelerera kommunens omställning genom att ge stöd i vardagen till våra invånare och medarbetare för att frigöra tid och resurser där de behövs som mest.

Målområde Medarbetare

Linköpings kommun är en attraktiv arbetsgivare med en hållbar kompetensförsörjning – *Delvis uppnått*

Det kommunövergripande målet bedöms delvis uppnått. Den samlade bedömningen baseras på att av de tjugoju underliggande nämndmålen för området bedöms tretton som uppfyllda och tretton som delvis uppfyllda. Ett bedöms inte uppnås. I bedömningen tas även hänsyn till omvärldsfaktorer och jämförelser med andra kommuner.

Sjukfrånvaron är fortsatt hög i jämförelse med åren före pandemin och kommer förmodligen att stabiliseras på en högre nivå. De restriktioner som gällde under pandemin har troligen bidragit till att sänka trösklarna för sjukskrivning vilket förmodligen även innebär en lägre sjuknärvaro. Insatser för att sänka sjukfrånvaron kommer att vara i fokus även framåt. Exempel på insatser som arbetsgivaren kan göra för att nå en låg och stabil sjukfrånvaro är arbetet med friskfaktorer och införande av arbetssätt för att fånga upp tidiga signaler på ohälsa. Ett utvecklingsarbete för att förbättra systematiken i arbetsmiljöarbetet har gjorts och i kommunens årliga uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet ses förbättrade resultat på alla förvaltningar. Den förhöjda hotbilden i samhället och andra säkerhetsfrågor påverkar arbetsmiljön. Bland annat har andelen medarbetare som upplever hot, våld och otillåten påverkan i arbetet ökat. Ett arbete för att synkronisera säkerhetsarbetet ännu mer med arbetsmiljöarbetet pågår.

Exempel på insatser för att stärka chefskapet är att kommunens chefer har genomgått ett utvecklingsprogram, att stöd för uppföljning av chefsuppdraget har utvecklats samt införandet av tillsvidareavtal och förtroendearbets-tid för alla chefer. I mätningen av kommunens chefsindex i medarbetarundersökningen ses en förbättring av chefers arbetsmiljö och förutsättningar. Möjligheten

Förvaltningsberättelse

till återhämtning har stärkts betydligt och även chefers förutsättningar att leda verksamheten har stärkts. Variationen är dock stor mellan förvaltningarna och fortsatt ser många chefer utmaningar i förvaltningens kommunikation och förankring av mål, tillgängliga resurser och den övergripande organisationen. Ett tillitsfullt ledarskap och att chefer har goda förutsättningar för sina uppdrag är avgörande för utvecklingen framåt. En viktig förutsättning är antalet underställda medarbetare. Ansträngningarna för att nå kommunens riktvärde om 30 medarbetare per chef behöver fortsätta.

Kommunens medarbetarundersökning visar att många medarbetare tycker att de har ett meningsfullt arbete och att det är tydligt vad som förväntas av dem i arbetet medan viktiga utvecklingsområden är möjligheten till återhämtning och förmågan att hantera konflikter. Medan framsteg har gjorts bland cheferna visar årets medarbetarundersökning inte samma utveckling för medarbetarna. Efter en svagt negativ trend under flera år ökade HME-värdet (hållbart medarbetarengagemang) från 74 år 2022 till 75 år 2023. 2024 års värde är fortsatt 75, dock med en högre andel svarande. I jämförelse med andra motsvarande kommuner har Linköpings kommun ett lågt HME-värde (Hållbart medarbetarengagemang), särskilt inom förskolan.

I Linköpings kommun har andelen externa personalavgångar ökat och genomsnittsåldern för pension sjunkit de senaste åren men utvecklingen har vänt och värdena ligger nu på ungefär samma nivå som för åren före pandemin. Arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare för både presumtiva och befintliga medarbetare behöver fortsätta. Insatser som behöver prioriteras är kompetens- och karriärutveckling, satsningar i arbetsmiljön, åtgärder för ett förlängt arbetsliv, ökad lönespridning och insatser för att stärka chefskapet. Den kommungemensamma avgångsenkäten skickas ut och analyseras löpande och ett arbete för att stärka arbetsgivarvarumärket och arbetsgivar-kommunikationen pågår. Ett utvecklingsarbete för språkhöjande kompetensutvecklingsinsatser och språktester inom förskolan och äldreomsorgen har genomförts. Ytterligare insatser är kompetensutveckling genom Äldreomsorgslyftet och en pilot med bemanningspool till förskolan. Under åren framöver bör Linköpings kommuns förmåga att kommungemensamt arbeta samordnat, strukturerat och effektivt med omställning, kompetensplanering och rekrytering ges ett särskilt fokus.

Den kompetens som finns behöver användas på rätt sätt. Vissa arbetsuppgifter behöver nya yrkesgrupper utföra och vissa arbetsuppgifter kan frigöras, automatiseras eller utföras på annat sätt genom ökad digitalisering. Kompetensutveckling i AI och tekniska lösningar blir alltmer viktigt och Linköpings kommun förbereder sig för att kunna ta tillvara de förändringar som väntar i och med den snabba tekniska utvecklingen. För att möta kompetensförsörjningsbehovet inom vården och samtidigt få invånare i egenförsörjning har en pilot genomförts med de nya yrkesgrupperna serviceassistenter och servicebiträden. Genom differentiering av arbetsuppgifter används den kompetens som redan finns i verksamheten på rätt sätt och deltagare från Integration- och arbetsmarknadsförvaltningen får rätt förutsättningar för att kunna gå från bidrag till att vara redo för att söka arbete inom service och på sikt kanske även inom omvårdnad.

Uppföljning av strategiska utvecklingsuppdrag

I tabellen redovisas aktuella strategiska utvecklingsuppdrag som kommunfullmäktige har beslutat om i budget.

Kommungemensamma	Status
1. Samtliga nämnder ska fortsätta arbetet med civil beredskap (totalförsvarsplanering och kommunens krigsorganisation).	Pågår
2. Samtliga nämnder ska inom ramen för sitt basuppdrag vidta åtgärder och intensifiera arbetet för att minska och motverka strukturella orsaker till segregation.	Pågår
3. Samtliga nämnder ska inom ramen för sitt basuppdrag bidra till samordningen av kommunens trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder.	Genomförd
4. Samtliga nämnder ska i enlighet med politiska styrdokument prioritera, avsätta resurser och genomföra åtgärder inom ekologisk hållbarhet.	Genomförd
5. Samtliga nämnder ska vidta och genomföra åtgärder i enlighet med arbetsmarknadsprogram med handlingsplan.	Genomförd
6. Samtliga nämnder ska vidta och genomföra åtgärder i enlighet med näringslivsprogrammet fokusområden.	Genomförd

Förvaltningsberättelse

Kommungemensamma	Status
7. Samtliga nämnder ska där det är möjligt ställa sysselsättningskrav i upphandlingar som innebär att leverantören avsätter anställningar för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.	Genomförd
8. Samtliga nämnder ska i samverkan med kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden införa 500 nya arbetsmarknadsplatser inom kommunkoncernen. Bland platserna ska praktik och ökade anställningsmöjligheter för personer med funktionsnedsättning säkerställas.	Pågår
9. Samtliga nämnder ska eftersträva att finansiera mer verksamhetsutveckling och fler utvecklingsprojekt med extern finansiering, exempelvis genom finansiering från EU:s fonder och program för projekt som ligger i linje med kommunens strategiska utvecklingsområden	Genomförd
10. Samtliga nämnder ska förbättra förutsättningarna för och utveckla arbetet mot företags och föreningars välfärdsbrott. Ett särskilt fokus ska vara på att utveckla och förbättra arbetet med avtals- och bidragsuppföljning samt kontroll.	Genomförd
11. Samtliga nämnder ska öka användandet av digitaliseringens möjligheter för förbättrad service till medborgare samt fortsatt verksamhetsutveckling och effektivisering.	Pågår
12. Samtliga nämnder ska utifrån perspektivet friskfaktorer vidta åtgärder i syfte att stärka chefers förutsättningar, minska personalomsättningen och minska sjukfrånvaron.	Pågår
13. Samtliga nämnder ska prioritera avtalsuppföljning utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv för att förebygga välfärdsbrottslighet samt fusk och oegentligheter. <i>Kvarstår för BMN, KOF, SBN och ÄN övriga nämnder genomförde uppdraget 2023.</i>	Pågår

Nämndspecifika	Status
1. Kommunstyrelsen ska utreda hur de geografiska utskotten kan utvecklas med möjligheten att göra medborgarbudget. I uppdraget ingår att ta fram förslag till pilotprojekt i minst två utskott. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen under 2024.	Genomförd
2. Kommunstyrelsen ska se över vilka insatser som krävs för att kommunen ska kunna tidigarelägga målet om nettonollutsläpp. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen under 2024.	Genomförd
3. Samhällsbyggnadsnämnden ska i samverkan med kommunstyrelsen identifiera orter med goda förutsättningar för nybyggnation av småhus utan att ta åkermark i anspråk.	Genomförd
4. Samhällsbyggnadsnämnden ska ta fram en grön bränsleförsörjningsplan för landsbygden.	Pågår
5. Samhällsbyggnadsnämnden ska vidta åtgärder som leder till förbättringar av vattendrag på kommunal mark med dålig vattenstatus.	Pågår
6. Samhällsbyggnadsnämnden ska förbättra förutsättningarna och möjligheterna i kommunala vattendrag för vattenlevande växter, djur och organismer.	Pågår
7. Samhällsbyggnadsnämnden ska som markägare vara aktiv ifråga om exempelvis skogsskötsel och aktivt arbeta för att förebygga och bekämpa skadedjur som granbarkborre.	Pågår
8. Samhällsbyggnadsnämnden ska i plan- och exploateringsprojekt, på såväl mark som ägs av kommunen som privat mark, fortsatt verka för en hög andel småhus. Nämnden ska verka för blandade boendeformer och för att lägenheter med lägre hyresnivåer byggs.	Genomförd
9. Samhällsbyggnadsnämnden ska utveckla boendekoncept för universitetsstudier för att stimulera att studenter stannar i Linköpings kommun efter sin examen.	Genomförd

Förvaltningsberättelse

Nämndspecifika	Status
10. Arbetsmarknadsnämnden ska stärka uppföljningen inom vuxenutbildningen för att säkerställa verksamhetens kvalitet.	Genomförd
11. Arbetsmarknadsnämnden ska införa aktivitetsplikt som innebär aktivitetskrav för att erhålla försörjningsstöd. För individer som beviljats ekonomiskt bistånd ska det finnas krav på att delta i en aktivitet inom två veckor.	Genomförd
12. Arbetsmarknadsnämnden ska vidta åtgärder för att korta etableringstiden.	Genomförd
13. Arbetsmarknadsnämnden och bildningsnämnden ska gemensamt utveckla kommunens vägledning och vuxenutbildningsutbud för bättre möjlighet att välja utbildning där jobben finns.	Pågår
14. Arbetsmarknadsnämnden, bildningsnämnden och social- och omsorgsnämnden ska vidta åtgärder för att öka genomströmningen inom respektive verksamhet.	Genomförd
15. Barn- och ungdomsnämnden och bildningsnämnden ska stärka och tillgängliggöra elevhälsan för att tidigare möta upp problem som exempelvis psykisk ohälsa och för att ge ett bättre stöd åt unga som är på väg att hamna fel i livet.	Genomförd
16. Barn- och ungdomsnämnden och bildningsnämnden ska stärka stödet till utsatta elever. Förbättrande åtgärder ska vidtas för elever som utsätts för mobbning, våld eller trakasserier i skolmiljön.	Genomförd
17. Barn- och ungdomsnämnden och bildningsnämnden ska successivt implementera heltidsmentorer på alla kommunens högstadie- och gymnasieskolor.	Genomförd
18. Barn- och ungdomsnämnden, bildningsnämnden och kultur- och fritidsnämnden ska gemensamt och i samverkan med idrottsföreningar vidta åtgärder för att få fler barn och unga i rörelse.	Genomförd
19. Barn- och ungdomsnämnden, social- och omsorgsnämnden och äldrenämnden ska säkerställa att medarbetare har nödvändiga språkkunskaper för att kunna utföra sina arbetsuppgifter.	Genomförd
20. Barn- och ungdomsnämnden ska stärka likvärdigheten och vidta åtgärder för att öka andelen grundskoleelever som uppnår behörighet till gymnasieskolan.	Pågår
21. Barn- och ungdomsnämnden ska anpassa grundbemanningen utifrån olika förskolors behov i syfte att stärka likvärdigheten och barnens kunskapsutveckling.	Genomförd
22. Kultur- och fritidsnämnden ska ta fram en upprustningsplan för att rusta upp anläggningar och arenor i kommunens stadsdelar.	Pågår
23. Social- och omsorgsnämnden och äldrenämnden ska på sikt införa undersköterska som lägsta utbildningsnivå inom vård- och omsorgsnära arbete.	Pågår
24. Social- och omsorgsnämnden ska åtgärda problemet med långa handläggningstider inom särskilt barn och unga samt LSS.	Pågår
25. Social- och omsorgsnämnden ska säkerställa att kommunen har insatser för att förhindra att barn och unga hamnar i kriminalitet och att avhopparverksamheten är dimensionerad utifrån behov.	Genomförd
26. Social- och omsorgsnämnden ska utveckla samarbetet med krögare och restaurangägare för en narkotikafri krogmiljö.	Genomförd
27. Äldrenämnden ska i samverkan med kommunstyrelsen och Stångåstaden underlätta för enskilda att bo kvar hemma.	Genomförd
28. Äldrenämnden ska ta fram förslag på hur Linköpings kommun kan bli en mer demensvänlig kommun. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen under 2024.	Genomförd
29. Äldrenämnden ska planerna för en tillräcklig mängd av lägenheter i särskilt boende för att säkerställa valfrihet.	Genomförd

Förvaltningsberättelse

Nämndspecifika	Status
30. Barn- och ungdomsnämnden och bildningsnämnden ska i samverkan med Lejonfastigheter fortsätta arbetet med lokaleffektiviseringar.	Genomförd
31. Bildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, barn- och ungdomsnämnden, Visit Linköping AB och Lejonfastigheter AB ska skapa en projektgrupp och ta fram en plan för framtidens ALG med fokus på hur kommunen tvärsektionellt kan nyttja dess lokaler, förutsättningar och samtidigt skapa mervärde för yrkesprogrammen.	Genomförd
32. Kommunstyrelsen ska utreda de ekonomiska konsekvenserna för kommunen vid en pensionsredovisning enligt den så kallade blandmodellen.	Genomförd
33. Kommunstyrelsen ska i samverkan med nämnder och Lejonfastigheter stärka kommunens interna säkerhet genom utveckling av trygghetsskapande teknik.	Genomförd
34. Kommunstyrelsen ska i samverkan med nämnder och Lejonfastigheter säkerställa att kommunens behov av verksamhetslokaler tillgodoses i kommunens mark- och planeringsreserv.	Genomförd
35. Kommunstyrelsen (Verksamhetsstöd och service) ska vidta åtgärder för att förbättra upphandlingsprocessen för företag.	Pågår
36. Kommunstyrelsen (Verksamhetsstöd och service) ska i samverkan med barn- och ungdomsnämnden och bildningsnämnden genomföra en översyn av de tjänster som erbjuds inom IT (LKDATA) för att bättre möta de behov som finns inom kommunens skolor.	Pågår
37. Samhällsbyggnadsnämnden ska genomföra en genomlysning av planprocessen och vidta åtgärder för en snabbare och effektivare planering.	Genomförd
38. Arbetsmarknadsnämnden, barn- och ungdomsnämnden, bildningsnämnden och kommunstyrelsen (Leanlink) ska samarbeta genom kompetensförsörjnings- och kompetensutvecklingskedjor.	Genomförd
39. Kommunstyrelsen (Leanlink) ska utreda förutsättningar för att införa en bemanningspool med fasta anställningar och möjlighet till kompetensutveckling. I uppdraget ingår att göra en konsekvensanalys av ett eventuellt införande.	Genomförd
40. Kommunstyrelsen ska i samverkan med Leanlink och Verksamhetsstöd och service erbjuda medarbetare rätten till önskad högre sysselsättningsgrad.	Genomförd
41. Äldrenämnden ska stärka äldreomsorgens hälso- och sjukvård med nya professioner samt öka bemanningen för att möta utvecklingen av omsorgsbehovet.	Genomförd
42. Kommunstyrelsen ska se över behovet av ytterligare insatser och åtgärder utifrån den regionala ANDTS-strategin. <i>Kvarstår från budget 2023 med plan för 2024-2028</i>	Pågår
43. Samhällsbyggnadsnämnden ska aktualisera och värdera att antagen trafikplan säkerställer framkomlighet i centrala Linköping för alla trafikslag. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen under 2023. <i>Kvarstår från budget 2023 med plan för 2024-2028</i>	Genomförd
44. Barn- och ungdomsnämnden ska se över resursplaneringen i syfte att öka personaltätheten där behov finns, utifrån verksamhetens behov och förutsättningar. <i>Kvarstår från budget 2023 med plan för 2024-2028</i>	Genomförd
45. Kultur- och fritidsnämnden ska i samverkan med social- och omsorgsnämnden skapa verksamhet riktad till unga som riskerar att utsättas för hedersförtryck. <i>Kvarstår från budget 2023 med plan för 2024-2028</i>	Genomförd
46. Kultur- och fritidsnämnden ska utreda hur Kulturskolan ska bli mer närvarande och tillgänglig för barn och unga i hela Linköpings kommun, på landsbygd, i stadsdelar och tätorter.	Genomförd

Förvaltningsberättelse

Nämndspecifika	Status
<i>Kvarstår från budget 2023 med plan för 2024-2028</i>	
47. Social- och omsorgsnämnden ska ta fram förslag på organisering och tidplan för införande av nära socialtjänst i fler stadsdelar. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen under 2023. <i>Kvarstår från budget 2023 med plan för 2024-2028</i>	Pågår
48. Social- och omsorgsnämnden ska genomföra en översyn av placeringsformer där uppdrag och ersättningsnivåer vid placeringar särskilt ska belysas. <i>Kvarstår från budget 2023 med plan för 2024-2028</i>	Kvarstår
49. Social- och omsorgsnämnden ska säkerställa att alla som arbetar inom vård och omsorg har tillräckliga kunskaper i svenska samt värdera förutsättningarna för att införa språkkrav och språktest för personal i omsorgen. <i>Kvarstår från budget 2023 med plan för 2024-2028</i>	Kvarstår
50. Äldrenämnden ska, i syfte att säkerställa kontinuitet, införa en fast patientansvarig sjuksköterska för varje brukare i de verksamheter där kommunen har det medicinska ansvaret på sjuksköterskenivå. Detta för att öka patientsäkerheten och tryggheten för den enskilde. <i>Kvarstår från budget 2023 med plan för 2024-2028</i>	Genomförd
51. Äldrenämnden ska säkerställa att alla som arbetar inom vård och omsorg har tillräckliga kunskaper i svenska samt värdera förutsättningarna för att införa språkkrav och språktest för personal i äldreomsorgen. <i>Kvarstår från budget 2023 med plan för 2024-2028</i>	Genomförd
52. Kommunstyrelsen ska säkerställa att det genomförs en genomlysning av Lejonfastigheter AB:s organisation. <i>Kvarstår från budget 2023 med plan för 2024-2028</i>	Genomförd
53. Äldrenämnden ska i samverkan med samhällsbyggnadsnämnden och Lejonfastigheter AB vidta åtgärder i lokalförsörjningsplanen för att anpassa verksamhetens kapacitet utifrån behov. <i>Kvarstår från budget 2023 med plan för 2024-2028</i>	Genomförd
54. Barn- och ungdomsnämnden och äldrenämnden ska i samverkan med kommunstyrelsen värdera behov och åtgärder av att minska antalet medarbetare per chef inom förskola, skola och äldreomsorg. <i>Kvarstår från budget 2023 med plan för 2024-2028</i>	Genomförd
55. Social- och omsorgsnämnden ska fortsatt genomföra insatser i syfte att förbättra socialsekreterarnas arbetsmiljö. <i>Kvarstår från budget 2023 med plan för 2024-2028</i>	Genomförd
56. Social- och omsorgsnämnden och äldrenämnden ska på sikt införa undersköterska som lägsta utbildningsnivå inom vård- och omsorgsnära arbete. <i>Kvarstår från budget 2023 med plan för 2024-2028</i>	Genomförd
57. Social- och omsorgsnämnden ska öka tillgängligheten till insatser enligt LSS. <i>Kvarstår från Budget 2021 med plan för 2022-2024</i>	Genomförd
58. Social- och omsorgsnämnden och äldrenämnden ska säkerställa och följa upp att alla som arbetar inom vård och omsorg har tillräckliga kunskaper i svenska för att kunna genomföra uppdraget samt kommunicera bra med brukare, anhöriga och kollegor. <i>Kvarstår från Budget 2022 med plan för 2023-2028.</i>	Genomförd
59. Äldrenämnden ska utifrån den demografiska och tekniska utvecklingen, erfarenheter av coronapandemin och nationella utvecklingsinitiativ stärka	Genomförd

Förvaltningsberättelse

Nämndspecifika	Status
<p>äldreomsorgens kvalitet och utvecklingsförmåga genom att bland annat öka förutsättningarna för attraktiva anställningsvillkor och därmed långsiktigt säkra personal och kompetensförsörjningen för sektorn.</p> <p><i>Kvarstår från Budget 2022 med plan för 2023-2028.</i></p>	

Förvaltningsberättelse

Kommunstyrelsens indikatorer

Kommunstyrelsen följer på en övergripande nivå kommunens resultat och utveckling med stöd av indikatorer. Indikatorerna som redovisas nedan speglar viktiga förhållanden för kommunens resultat och utveckling. Indikatorernas främsta syfte är att visa om utvecklingen går i önskvärd riktning och ge underlag för att ompröva kommunfullmäktiges styrning.

Det finns i flera fall en fördröjning innan kommunens insatser får ett synligt genomslag i samhället. En bedömning av effekten av kommunfullmäktiges styrning behöver därför göras genom en mer långsiktig analys av utvecklingen i kombination med att följa mer närliggande förändringar, exempelvis i vilken mån åtgärder har genomförts och vilka tidiga effekter åtgärderna anses ha lett till. Senast tillgängliga utfall redovisas i tabellen nedan.

KS-indikator	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Årlig befolkningsstillväxt	2 017	1 565	911	1 146	731	631
Flyttningsnetto	1 322	1 106	220	699	412	234
Pendlingsnetto	10 130	10 224	10 625	10 996	11 356	I.U.
Nyföretagande (nyföretagarbarometern, Bolagsverket)	824	894	977	933	807	822
Andel UF-företagande (%)	28,1	32,9	30,8	32,6	30,9	33,7
Andel mikro, små och medelstora företag som lämnar anbud i upphandlingar (%)	I.U.	Mikro 14 Små 29 Medel 20 Stor 33	Mikro 21 Små 27 Medel 20 Stor 28 Okänt 4	Mikro 25 Små 30 Medel 18 Stor 23 Okänt 4	Mikro 17 Små 32 Medel 21 Stor 16 Okänt 14	Mikro 20 Små 27 Medel 19 Stor 27 Okänt 4
Antal påbörjade bostäder i nybyggda hus	1 373	754	1 123	714	741	525
Antal färdigställda bostäder i nybyggda hus	896	1 515	957	1 312	925	267
Andel arbetslösa och i program, 16-65 år, (%) av arbetskraften						
Mars	5,8	6,3	7,0	5,9	5,7	5,9
Oktober	6,1	7,3	6,4	5,9	5,7	6,0
Andel arbetslösa och i program, 18-24 år, (%) av arbetskraften						
Mars	6,3	8,1	8,9	7,3	6,9	6,1
Oktober	7,5	9,6	8,0	7,7	7,3	6,8
Andel arbetslösa och i program, utrikes födda, (%) av arbetskraften						
Mars	18,6	19,2	20,0	18,4	16,8	16,9
Oktober	19,3	21,5	19,4	17,8	16,9	16,8
Invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd, andel (%) av befolkningen	4,9	4,8	4,7	4,4	3,9	I.U.
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	80,2	82,8	84,7	83,5	85,3	80,7
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera, andel (%)	48	40	44	33	32	I.U.
Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO ₂ -ekv/inv.	4,14	4,03	4,24	4,09	I.U.	
Antal anställda med månadslön	9 941	10 154	10 303	10 556	10 614	10 133
Varav antal tillsvidareanställda	9 221	9 427	9 0578	9 754	10 062	9 816
Andel heltidsanställningar	82,4	83,4	84,1	85,3	86,5	87,9

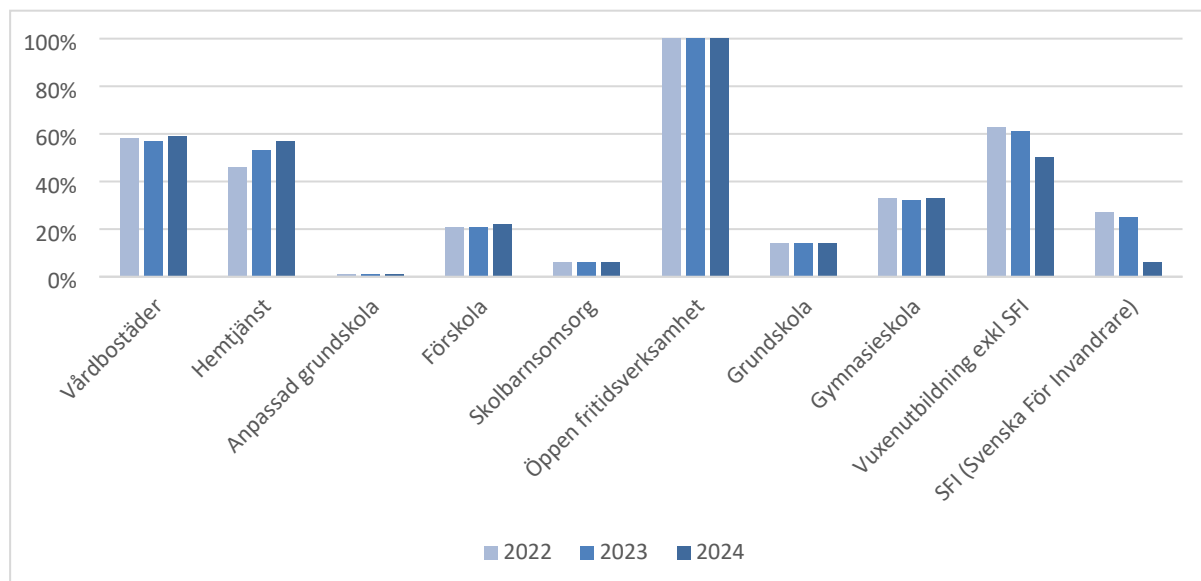
Uppföljning av planer och program

Uppföljning av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare

Kommunen har enligt lag skyldighet att tillhandahålla viss verksamhet och service till kommunmedborgarna. Men det innebär inte att kommunen själv är skyldig att utföra verksamheten. Verksamhet kan utföras av kommunen, av kommunala bolag eller av olika privata utförare. I Linköpings kommun utförs viss verksamheten av privata utförare.

I diagrammet nedan redovisas hur stor andel av ett antal olika verksamheter som bedrivs av någon annan än en kommunal utförare.

Verksamhet i enskild drift (andel, procent)

Enligt kommunallagen har kommunstyrelsen och nämnderna inom sitt verksamhetsområde ansvar för att se till att verksamheterna drivs enligt lagar, föreskrifter, mål och riktlinjer, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten drivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Detta gäller oavsett om verksamheten utförs i egen regi eller utförs av en privat utförare. I ansvaret ingår att följa upp och kontrollera verksamheten. Utifrån fullmäktiges program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare ska nämnderna utarbeta en plan för när och på vilket sätt avtal och verksamhet ska följas upp (KF 2020-02-25 § 38). Uppföljning av verksamhet genomförs för att säkra att avtalad kvalitetsnivå uppnås och att verksamheten bedrivs inom gällande regelverk.

De kommunövergripande målen följs upp i delårsrapporter och årsredovisning och kommunens modell för avtalsuppföljning anges i rutinerna för inköp och upphandling. Utifrån den uppföljning som genomförts av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare redovisar nämnderna inga väsentliga avvikelser. De förbättringsområden som identifieras hanteras löpande.

Nämnderna har i huvudsak genomfört uppföljning enligt plan. Under året har vård och äldreomsorgsnämnden antagit en reviderad riktlinje för uppföljning och kvalitet (VÅN 2024-615). I den regleras ansvar för uppföljning och samordning mellan olika delar inom förvaltningen för att säkerställa uppföljningsarbete av de privata utförarna. Nämnden tar fram en årlig plan för den systematiska uppföljningen, som innefattar olika moment exempelvis planerade och oanmälda avtalsuppföljningar, kontroll av lägsta bemanning, kontroll av fakturaunderlag. Förvaltningen tar också in patientsäkerhetsberättelse och verksamhetsberättelse från verksamheten som en del i uppföljning av avtalen. Utöver det görs reaktiv uppföljning, anmäld och oanmäld mot bakgrund av bland annat synpunkter och klagomål, avvikelser och sammanställda data. Nämnden har nyttjat möjligheten som finns i ett av avtalen för att fatta beslut om ytterligare en vitesklausul. En utförare har under det första halvåret fått betala vite för att ha avvikit från avtalskrav.

Genomförd uppföljning av den områdesbaserade vård och omsorgen i hemmet visar att utvecklingen av nya arbetssätt, arbetet med multiprofessionella team och ett områdesbaserat helhetsansvar per utförare går åt helt rätt håll och utvecklas i linje med nämndens intentioner. Det har också genomförts tematiska uppföljningar hos samtliga utförare gällande larmhantering och träffpunkter. Gällande

Förvaltningsberättelse

Iarmhantering visar uppföljningen en avvikelse gentemot uppsatta målvärden i avtalen och gällande träffpunkter visar den fördjupade uppföljningen att träffpunkterna fortfarande står för få med sina aktiviteter. En uppföljning har gjorts av utförare efter övertagande av verksamhet som visade potential till förbättring hos såväl mottagande som överlämnande verksamhet. Utöver det har också en fördjupad uppföljning utifrån ökning av antalet hemtjänststimmar i ett specifikt område genomförts.

En sammanställd kvalitetsberättelse och en patientsäkerhetsrapport kommer att tas fram för 2024 och redovisas till vård- och omsorgsnämnden i april 2025.

Social- och omsorgsnämndens uppföljning har genomförts utan anmärkningar. Utöver planerade uppföljningar har brister uppmärksammats och åtgärds avseende interna rutiner för handkassa inom ett par gruppbestäder i privat regi.

Av samhällsbyggnadsnämndens budget utförs ca 135 mnkr av privata utförare, exklusive de kommunala bolagen (främst belysning och parkeringsövervakning) och Östgötatrafiken (färdtjänst). Det utgör ca 25 procent av nämndens kostnader exklusive kapitalkostnader. Av den privat utförda verksamheten så utgörs drygt hälften av de övergripande driftavtalen för kommunens sju driftområden, som avser löpande skötsel av gator, cykelvägar och grönytor. Övriga stora delar är trafikordningar och övrig drift av trafiksystemet, garantiskötsel för nya anläggningar och drift av naturområden.

Nämndens uppföljningar via kontroller visar att entreprenörerna i stort genomför sina uppdrag enligt avtal. Inga större avvikelser har identifierats under året, men förbättringsområden identifieras och hanteras löpande. Extern revision av nämndens rutiner för avtalsuppföljning avseende privata utförare har skett under året. Åtgärder utifrån rapporten hanteras vidare under 2025.

Uppföljning av nämndernas lokaler/lokalförsljningsplaner

Kommunledningsförvaltningen har under 2024 fortsatt att leda och samordna lokalplaneringen utifrån ett långsiktigt och kommunövergripande perspektiv med syfte att säkerställa att effektiva incitament, styrdokument och arbetssätt etableras. Översyn av lokalförsljningsprocessen har visat på flera utvecklingsområden vilket har lett till att kommunstyrelsen beslutat om nya Riktlinjer för lokalförsljning 2024-01-23 § 18. De nya riktlinjerna förtydligar ansvar, roller och processer för berörda aktörer inom Linköpings kommuns lokalförsljning. Kommunledningsförvaltningen har säkerställt att Lejonfastigheter slutfört genomlysning av sin organisation. Fastighetsbolaget har meddelat förändringar av organisering som ska verkställas under 2025. Målet med förändringen är att möta förvaltningarnas förändrade och säregna behov på ett mer effektivt sätt.

Vård- och omsorgsförvaltningen har under våren 2024 genomfört ett omfattande arbete för att ta fram reviderade planeringstal för sina målgrupper. Den tidigare lokalförsljningsplan har förändrats i grunden och samtliga delar från föregående lokalförsljningsplan är omprövade och reviderade. Förvaltningen samverkar intensivt med Lejonfastigheter för att lösa sina lokalbehov. Byggnation av vårdbestäder i Harvestad och Skarpan i Berga väntas påbörjas 2025.

Det faktiska antalet av barn mellan 1-5 år i Linköpings kommun har sjunkit med nästan 800 barn mellan åren 2017 och 2023. Befolkningsprognosen visar att det ska sjunka med ytterligare uppemot 700 barn fram till 2027, jämfört med 2023, innan det enligt befolkningsprognos 2024-2033 vänder. Utbildningsförvaltningen har inlett arbetet med att effektivisera nyttjandet av befintliga lokaler.

Under prognosperioden 2024-2033 kommer elevantalet att minska, vilket innebär att behovet av nya skollokaler minskar eller upphör helt. Eventuella nybyggen i framtiden bör ha andra syften än att skapa nya platser, till exempel för effektivare verksamhet, bättre arbetsmiljö eller strategiska satsningar. För att öka nyttjandegraden av befintliga lokaler behöver antalet elever i verksamheterna öka eller antalet platser minska. Utbildningsförvaltningen har således ett fortsatt viktigt uppdrag att förtäta där det är möjligt.

Kultur- och fritidsförvaltningen fick i mars 2024 uppdrag av kultur- och fritidsnämnden att genomföra en utredning avseende nya isanläggningar i Linköping. Slutrapporten redovisades till nämnden i oktober. I slutrapporten presenterades fyra alternativ på nya isanläggningar. Nämnden beslutade vid sammanträdet i oktober (2024-10-24, § 111) att "kultur- och fritidsdirektören får i uppdrag att ta fram en plan för det fortsatta arbetet med isanläggningar till nämnden i närtid".

Kultur- och fritidsförvaltningen samverkar med Lejonfastigheter i planeringen av nya Multihallen på Stångebrotfältet som blir ett av Linköpings största anläggningsbyggen de kommande åren. Kultur- och fritidsnämnden har fattat beslut om forcerad tidsplan för att få hallen klar före nyår 2027.

Förvaltningsberättelse

Internkontroll

I de flesta nämnder ligger internkontrollarbetet fokuserat på att genomföra riskanalyser. Genom att till stor del använda sig av genomförda riskanalyser som grund för prioritering av kontrollmoment, kan nämnderna fokusera på de områden som är mest kritiska för verksamheten och där riskerna är störst.

Nämnderna har i sina internkontrollrapporter redogjort för arbetet med internkontroll samt utfallet från gjorda kontrollmoment utifrån beslutad internkontrollplan.

Uppföljningen visar att övervägande delen av de kontroller som utförts i internkontrollplanerna, bedöms som tillfredsställande och ett färre antal som mindre tillfredsställande. De avvikelser som påträffats i respektive förvaltnings valda kontroller har åtgärdats eller åtgärd planerats. Den samlade bedömningen är att nämnderna arbetar systematiskt med den interna kontrollen och att den i allt väsentligt fungerar väl.

Balanskravsresultat

Enligt kommunallagen krävs att kommunernas ekonomi ska vara i balans, det vill säga att årets intäkter ska täcka kostnaderna. Om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstiger intäkterna, ska det negativa resultatet regleras och det redovisade egna kapitalet enligt balansräkningen återställas under de närmast följande tre åren. En så kallad balanskravsutredning genomförs varje år för att fastställa om balanskravet är uppfyllt. Balanskravet gäller kommunen som juridisk enhet och inte den kommunala koncernen.

Kommunen har ett positivt resultat efter balanskravsjusteringar på 3 mnkr för 2024. Därmed finns inget balanskravsresultat som behöver återställas. Sedan lagen infördes år 2000 har kommunen inte behövt återställa något negativt balanskravsresultat.

Vid avstämningen mot balanskravet räknas inte realiserade vinster samt effekterna av marknadsvärderingen av de finansiella placeringarna med i resultatet. På grund av de uppgångar som varit på de finansiella marknaderna under året, ingår ett realiserat resultat för de finansiella placeringarna i resultatet som räknas bort i balanskravsutredningen. Denna summa kan variera kraftigt mellan månaderna, beroende på börsens upp- och nedgångar. Balanskravsresultatet innehåller även återföring av realiserade vinster och förluster från den försäljning av placeringar som skett under året.

Kommunens balanskravsresultat, belopp i mnkr

	Bokslut 2020	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2024
Årets resultat enligt resultaträkningen	565	995	-434	370	233
Samtliga realisationsvinster	-57	-	-2	-58	-
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-	-	-
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-	-	-
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-327	-378	865	197	-230
Återföring av realiserade vinster och förluster i värdepapper	-	104	-	-10	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	181	721	429	499	3
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-92	-58	-	-	-
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	-	-	-	-	-
Balanskravsresultat	89	663	429	499	3

Då värdeförändringen år 2024 av pensioner intjänade före 1998 redovisas mot eget kapital enligt beslut i kommunfullmäktige i samband med budget för 2024, innebär det att balanskravsresultatet för 2024 således är 191 mnkr högre än enligt den redovisningsprincip som använts fram till år 2022. Ett korrigerat balanskravsresultat för jämförelse med tidigare års resultat skulle enligt tidigare redovisningsprinciper vara plus 313 mnkr för 2023 och minus 188 mnkr för 2024. För 2025 återgår kommunen till samma redovisning som gällt fram till och med 2022.

Resultatutjämningsreserv ersätts av resultatreserv

Möjligheten för kommuner och regioner att reservera medel till en resultatutjämningsreserv ersätts av en möjlighet att reservera medel till en resultatreserv. Införandet av resultatreserver innebär att kommuner och regioner ges större möjligheter att planera sitt sparande i syfte att nå en god ekonomisk hushållning.

Nyttjandet av resultatreserven är möjligt vid tillfälligt svag skatteunderlagsutveckling, förändringar i utjämningsystem, tillfälliga kostnader till följd av konjunktursvängningar, omstrukturering av verksamhet eller andra oförutsedda samt ej påverkbara utgiftsökningar och oförutsedda samt ej påverkbara inkomstbortfall.

Tidigare resultatutjämningsreserv får inte omvandlas till resultatreserv. Resultatutjämningsreserven finns tillgänglig att nyttja fram till 2033 utifrån tidigare regelverk. Linköpings kommun har, under eget kapital, en resultatutjämningsreserv på 300 mnkr.

I och med förändringen av regelverk fattade kommunfullmäktige 2024-10-22 § 314 beslut om reviderade "Riktlinjer för god ekonomisk hushållning samt hantering av resultatreserv (RER), resultatutjämningsreserv (RUR) och markeringar i Linköpings kommun".

Väsentliga personalförhållanden

I avsnittet beskrivs väsentliga personalförhållanden och här redovisas bland annat utvecklingen avseende anställda och sjukfrånvaro. I medarbetarbilagan till årsredovisningen finns en tabellsamling med nyckeltal och statistik som kompletterar den information som finns i årsredovisningen.

Kommunens medarbetare

Jämfört med föregående år har antalet medarbetare minskat med 126 personer till 10 133. Det motsvarar 9 044 årsarbetare. Utöver detta tillkommer 1 642 personer med timlön.

Antal medarbetare med tillsvidare- och visstidsanställning med månadslön

	December 2023	December 2024
Antal tillsvidareanställda	9 938	9 816
Antal visstidsanställda med månadslön	321	317
Summa antal anställda med månadslön	10 259	10 133

Fördelningen mellan könen är jämförbar med tidigare år, 76,4 procent kvinnor och 23,6 procent män. Medelåldern i Linköpings kommun är 46 år. Kommunen har 2 829 medarbetare med utomnordisk bakgrund. Linköpings kommun har 374 chefer, 278 kvinnor och 96 män. 37 chefer har utomnordisk bakgrund.

Antalet medarbetare per chef är i genomsnitt 34, en minskning med 1 jämfört med 2023. Utbildningsförvaltningen har i genomsnitt 55 medarbetare per första linjens chef medan övriga förvaltningar har värden från 31 och nedåt. Totalt finns det 110 chefer i kommunen som har fler än 30 medarbetare. Av dessa finns 66 på Utbildningsförvaltningen, 22 på Vård- och omsorgsförvaltningen och 20 på Socialförvaltningen. Linköpings kommuns arbetsgivarpolicy pekar på ett riktvärde på 30 medarbetare per chef så här finns ett fortsatt utvecklingsområde.

Andelen tillsvidareanställda med heltidsanställning har ökat med 0,9 procentenheter till 87,9 procent. På kommunövergripande nivå är det en fortsättning på en uppåtgående trend, 87 procent av kvinnorna och 91 procent av männen har en heltidsanställning. Det största utvecklingsbehovet finns på Vård- och omsorgsförvaltningen som har ett värde på 70,7 procent, dock ses en årlig ökning, ett resultat av det utvecklingsarbete som genomförts vad gäller bemanningsplanering och schemaläggning. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för tillsvidareanställda i kommunen är 96,8 procent.

Personalrörlighet

Andelen externa personalavgångar är 8,1 procent och har därmed minskat med 1,0 procent sedan föregående år och ligger nu på ungefär samma nivå som för åren före pandemin. Det är en nivå som troligen kommer att vara ett normalläge givet hur det ser ut på arbetsmarknaden i stort och som kommunen behöver anpassa sig till. Variationen är stor mellan förvaltningarna. Den högsta personalrörligheten finns inom Vård- och omsorgsförvaltningen, följt av Socialförvaltningen, Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen samt Verksamhetsstöd och service. I en jämförelse mellan yrkesgrupper finns det största personalrörligheten inom gruppen vård och omsorgsarbete. Socialt- och kurativt arbete samt handläggaradministrationsarbete är ytterligare yrkesgrupper med en relativt hög andel externa personalavgångar. Av de 910 personer som avslutat sin tillsvidareanställning och lämnat kommunen har 155 gjort det på grund av pensionering, vilket är en ökning jämfört med föregående år.

Genomsnittsåldern för pension har ökat med 0,2 år jämfört med föregående år till 65,4. Den lägsta genomsnittsåldern för pension återfinns på Vård- och omsorgsförvaltningen. Från och med år 2023 betalas en gratifikation, utifrån vissa kriterier, ut till de medarbetare som väljer att fortsätta arbeta i Linköpings kommun efter 66 års ålder. Hittills har 277 medarbetare tagit del av gratifikationen.

Timavlönad personal, mertid och övertid

Förutom tillsvidareanställda och visstidsanställda med månadslön finns 1 642 timavlönade medarbetare. Av dessa arbetar cirka 50 medarbetare i sin ordinarie tjänst inom personlig assistans (PAN) men merparten av de timavlönade är så kallade timvikarier. Summan utförda timmar med timlön är 844 964 timmar, vilket är en liten ökning med 1 162 timmar jämfört med föregående år. De arbetade timmarna motsvarar 425 årsarbetare. Vård- och omsorgsförvaltningen följt av

Förvaltningsberättelse

Socialförvaltningen står för den största andelen timavlönad personal. Under året betalades 196,4 miljoner kronor ut i timlön.

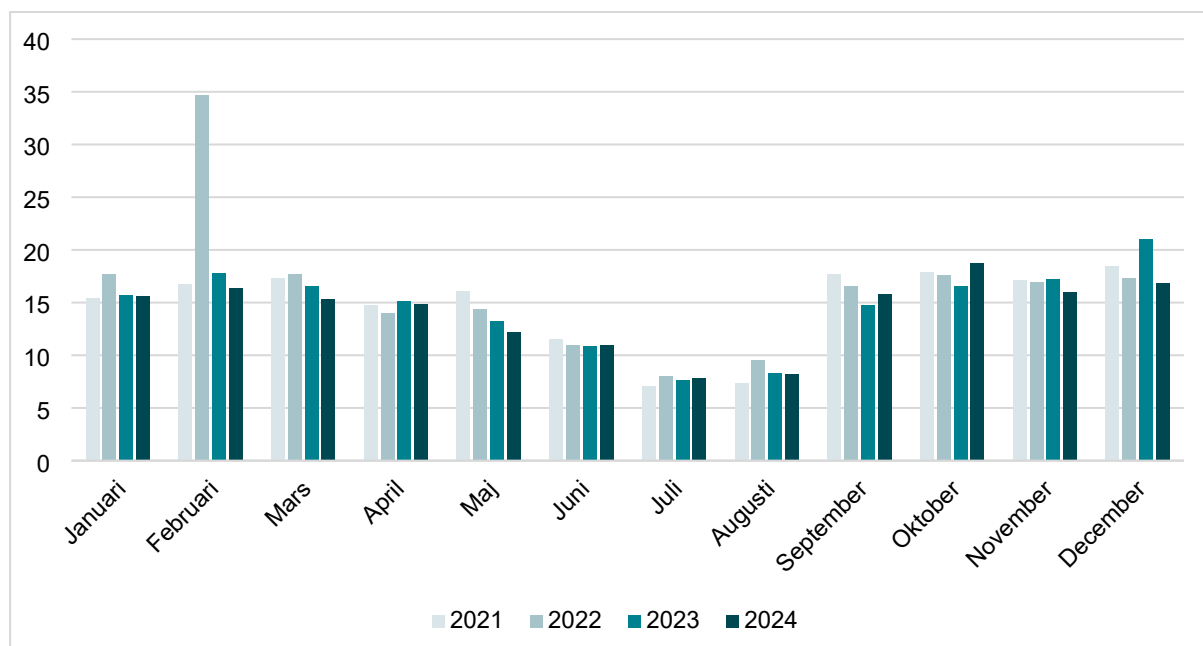
Summan utförda timmar med mertid och övertid är 82 130 timmar, en minskning jämfört med föregående år med ungefär 30 500 timmar och den lägsta siffran under de senaste åtta åren. Majoriteten av timmarna har utförts inom Socialförvaltningen och Vård- och omsorgsförvaltningen. Utbetald ersättning för mertid och övertid uppgår till 31,2 miljoner kronor.

Löner och övriga kostnader

Den direkta personalkostnaden⁵ för år 2024 uppgick till 4 289 mnkr, en ökning med 53 mnkr⁶ jämfört med 2023.

Sjuklönekostnaden⁷ uppgick till 121,4 mnkr, en minskning med 4,3 mnkr jämfört med 2023. Diagrammet beskriver sjuklönekostnaden för respektive månad för åren 2021 till 2024.

Kommunens sjuklönekostnader inklusive PO-tillägg för åren 2021 till 2024, belopp i mnkr

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron år 2024 var 8,1 procent, ungefär samma värde som föregående år. Sjukfrånvaron är fortsatt hög i jämförelse med åren före pandemin.

Total sjukfrånvaro för åren 2021-2024, i procent

	2021	2022	2023	2024
Total sjukfrånvaro	8,0	8,4	8,0	8,1
Ålder 0-29 år	7,7	8,4	8,2	7,6
Ålder 30-49 år	7,6	7,8	7,4	7,4
Ålder 50- år	8,6	9,3	8,7	8,9
Män	6,0	6,4	5,9	5,6
Kvinnor	8,6	9,1	8,6	8,8
Andel långtidssjukfrånvaro (>60 dag)	40	39	41	42
Andel långtidssjukfrånvaro (>60 dag) män	30	28	30	33
Andel långtidssjukfrånvaro (>60 dag) kvinnor	42	42	44	44

⁵ Exklusive sociala avgifter, pensioner och övriga personalkringkostnader

⁶ Exklusive sociala avgifter, pensioner och övriga personalkringkostnader

⁷ Exklusive sociala avgifter, pensioner och övriga personalkringkostnader

Förvaltningsberättelse

Sjukfrånvaron har varierat från högst 9,1 procent i oktober till som lägst 6,4 procent i juli. Under 2024 har 1 506 841 sjukfrånvarotimmar registrerats. Det är en minskning med drygt 11 500 timmar jämfört med 2023.

I en jämförelse mellan förvaltningarna har Vård- och omsorgsförvaltningen följt av Utbildningsförvaltningen högst sjukfrånvaro, 9,3 respektive 8,5 procent. Den höga sjukfrånvaron på Utbildningsförvaltningen gäller barn- och ungdomsnämndens verksamheter med ett värde på 9,1 procent. I en jämförelse mellan yrkesgrupper finns den högsta sjukfrånvaron i yrkesgruppen skol- och barnomsorgsarbete. Det svåra bemanningsläget lyfts som en av orsakerna. Utmaningarna med att bemanna verksamheterna påverkar arbetsmiljön och sjukskrivningarna negativt. Sjukskrivningar i sin tur leder till ytterligare utmaningar med att lösa bemanningen. Arbetet med att minska den arbetsrelaterade sjukfrånvaron är således en viktig pusselbit för att lösa kompetensförsörjningen. Under 2024 har i genomsnitt 1 375 medarbetare varit sjukfrånvarande en eller flera dagar per vecka.

Total sjukfrånvaro per förvaltning och för kommunen totalt för åren 2021-2024, i procent

Förvaltning	2021	2022	2023	2024
Kommunledningsförvaltningen	2,0	2,2	1,9	1,5
Utbildningsförvaltningen	8,2	8,5	8,1	8,5
<i>Barn- och ungdomsnämndens verksamheter</i>	8,7	8,8	8,5	9,1
<i>Bildningsnämndens verksamheter</i>	5,2	6,2	5,0	4,5
Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen	3,8	3,4	3,9	3,7
Vård- och omsorgsförvaltningen	1,0	1,0	1,0	9,3
Kultur- och fritidsförvaltningen	7,0	7,2	6,6	7,1
Socialförvaltningen	1,0	1,0	1,0	8,0
Verksamhetsstöd och service	5,7	6,8	6,2	6,2
Integration- och arbetsmarknadsförvaltningen	1,0	1,0	7,3	7,4
Linköpings kommun	8,0	8,4	8,0	8,1

Förväntad utveckling

I avsnittet om förväntad utveckling ges en beskrivning av väsentliga förhållande som bedöms få påverkan både på utvecklingen i omvärlden och i den kommunala koncernen. En del faktorer är kända medan andra är förväntningar som bygger på kända förhållanden.

Ekonomiska utmaningar och investeringsbehov

Under både 2023 och 2024 har många kommuner i Sverige haft en tuff period med flera ekonomiska utmaningar, inte minst de höga pensionskostnaderna. Under 2025 och framåt ser de ekonomiska förutsättningarna betydligt bättre ut. Även om det finns en ljusning för Sveriges kommuner, så är skillnaderna i utgångsläget ganska stort. Linköpings kommun har en bra ekonomi med goda resultat under många år och kommunen har en låg skattesats. Kommunen har även en stark balansräkning och både kommunens och kommunkoncernens soliditet är hög i jämförelse med andra kommuner. Sammantaget har Linköpings kommunkoncern (kommunen och de kommunala bolagen) förutsättningar för att upprätthålla en god ekonomisk hushållning, men det finns tydliga utmaningar på såväl kort som lång sikt. Kommunens kostnader för drift av verksamhet tillsammans med kommunkoncernens samlade investeringsbehov utmanar såväl ekonomin som verksamheten.

Ökade investeringar behöver finansieras antingen med ökade resultat eller högre belåning. Om kommunen tar upp externa lån för att finansiera investeringar uppstår räntekostnader vilket tränger undan driftsmedel för att bedriva verksamhet. Men även att finansiera investeringar med ökade resultat får effekten att dessa inte kan användas till driften. Utöver planerade investeringar kan det i ett antal olika projekt även tillkomma medfinansiering till Trafikverket, exempelvis för Ostlänken och Staby. Medfinansiering innebär att Trafikverket genomför investeringen men att Linköpings kommun bidrar med den merkostnad kommunens önskemål genererar. Precis som investeringar måste medfinansieringen hanteras både resultat- och likvidmässigt, även om regelverket för medfinansiering är något annorlunda.

Demografiska förändringar

Linköpings fortsatta befolkningsutveckling behöver nogsamt följas över tid. En lägre tillväxttakt, lågt barnafödande och en ökad andel äldre kommer att påverka förutsättningarna för den kommunala verksamheten och vad som efterfrågas vad gäller exempelvis service och bostäder. Under de senaste åren har befolkningsprognosen visat på en minskning av antalet förskolebarn och skolbarn, jämfört med tidigare års prognoser, vilket påverkar behovet av lokaler för kommunens pedagogiska verksamheter. Linköpings kommun står liksom hela Sverige inför en förändrad åldersstruktur med en minskad andel i arbetsför ålder samtidigt som andelen äldre ökar. En central fråga inför framtiden handlar om den demografiska utvecklingen och hur den påverkar olika delar av den kommunala verksamheten.

Sysselsättningens utveckling

Linköping har under många år skapat fler nya arbeten än vad den egna befolkningen kunnat kompetensförsörja. Sysselsättningen - som under många år visat en påfallande stark utveckling - har relativt sett ökat mer än befolkningen i yrkesverksam ålder. Mellan det fjärde kvartalet 2023 och 2024 hade Linköping tillsammans med Jönköping emellertid den sämsta procentuella utvecklingen av antalet sysselsatta bland landets större kommuner. Antalet sysselsatta med arbetsplats i Linköping minskade preliminärt med 1,7 procent mellan 2023 och 2024. Sysselsättningens utveckling behöver följas noggrant med tanke på den kraftiga nedgången under andra halvan av 2024. Arbetslösheten bland ungdomar och utrikes födda behöver också följas noggrant, då den ökar i ett kortare perspektiv. De stora skillnaderna i arbetslöshet mellan inrikes- och utrikes födda kvarstår som en utmaning framåt.

Kompetensförsörjning

Under kommande år förväntas ökningen av sysselsatta inte att räcka till för att täcka ökade personalbehov i offentlig sektor och näringsliv. För Linköpings kommun, liksom för övriga kommuner och regioner med en åldrande befolkning och minskad andel i arbetsför ålder, blir det en allt större utmaning att rekrytera och bibehålla kompetent arbetskraft.

För att klara både bristen på arbetskraft och en ökad efterfrågan på vård och omsorg behöver välfärden ställa om med hjälp av digitalisering och modern teknik. Kommunen behöver utveckla arbetssätt och i högre grad använda tekniska lösningar som ger invånarna möjlighet att själva göra delar av de tjänster som annars kräver personella resurser. Kommunens handlingsplan för digital

Förvaltningsberättelse

transformation ska skapa förutsättningarna för verksamheternas förmågehöjning inom sina kärnprocesser, skapa samsyn kring önskat gemensamt läge i Linköpings kommun samt förankra förflyttningen inom högsta ledning. Handlingsplanen omfattar samtliga förvaltningar i Linköpings kommun.

Trygghet

Det grova våld som följer av gängkriminalitet har eskalerat i samhället på både nationell och regional nivå. I kommunen pågår ett brett brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete med målet att bryta den eskalerande utvecklingen. Kommunen samverkar med olika externa aktörer som exempelvis polisen i det brottsförebyggande arbetet med fokus på att minska, begränsa och eliminera brottslighet och dess skadeverkningar samt i det trygghetsskapande arbetet.

Civil beredskap

Civil beredskap är samlingsnamnet för krisberedskap och civilt försvar. Kommuner står för en stor del av det civila försvaret med målet att samhället ska fungera vid höjd beredskap och krig.

Samhällsviktig verksamhet som exempelvis vatten och avlopp, transporter, kommunikation till invånarna, skola, förskola och äldreomsorg behöver fungera även under mycket störda förhållanden. Att bygga upp en robust civil beredskap tar tid och kräver stora investeringar. Kommunen bedriver ett målmedvetet och systematiskt arbete för att utveckla den kommunala beredskap, både organisatoriskt och genom reella förmågehöjningar.

Teknisk utveckling

Den tekniska utvecklingen inom AI- och dataområdet innebär ett paradigmskifte för hela världen och därmed också för Linköpings kommun. Att kunna arbeta mer datadrivet och använda AI på ett relevant sätt kommer att bli viktigt för kommunens verksamhet på alla nivåer. Hastigheten och omfattningen innebär en utmaning, inte minst kopplat till styrning och prioritering av insatser. Sannolikt kommer förändrade arbetsätt och användning av nya tekniska förmågor att genomföras inom de flesta av kommunens verksamhetsområden de kommande åren. Kommunens ambitionsnivå kopplat till AI- och dataområdet behöver förtydligas.

Finansiell utveckling

Under både 2023 och 2024 har många kommuner i Sverige haft en tuff period med flera ekonomiska utmaningar, inte minst de höga pensionskostnaderna. Men under 2025 och framåt ser de ekonomiska förutsättningarna betydligt bättre ut. De långsiktiga prognoserna från SKR visar på en stabilitet i kommunernas kostnadsutveckling likväl som goda ökningarna i skatteunderlaget, som också genererar reala skatteintäktsökningar årligen framöver. Även om det finns en ljusning för Sveriges kommuner, så är skillnaderna i utgångsläget ganska stort. Under 2024 beräknas kommunerna göra ett överskott på 4 miljarder, men det är ändå 174 av de 290 kommunerna som under hösten prognostiserat att de kommer göra ett underskott. Framförallt är det gruppen landsbygdskommuner och lågpendlingskommuner som beräknas göra underskott.

Linköpings kommun har en stark balansräkning och både kommunens och kommunkoncernens soliditet är hög i jämförelse med andra kommuner. Dock har Linköping ett antal större ekonomiska utmaningar framför sig som behöver hanteras.

En av kommunens största långsiktiga utmaningar är att hantera de demografiska förändringarna, där färre barn betyder färre elever och innebär de närmaste åren lägre budgetramar för barn- och ungdomsnämnden, samtidigt som fler äldre betyder ett ökat behov inom främst äldreomsorgen och innebär ökade ramar för vård- och äldreomsorgsnämnden. De demografiska förändringarna berör dock på olika sätt hela kommunens verksamheter, som långsiktigt behöver planera för denna omställning. Samtliga nämnder behöver identifiera konsekvenser på lång sikt, samt planer för att hantera dessa. Till den omställning som baseras på demografiska förändringar finns även ett stort behov av omställning av kommunens lokaler. Här måste arbetet vara långsiktigt då det tar lång tid att både bygga, utveckla, likväl som att avveckla.

En annan stor utmaning framöver är kommunens ökade investeringsbehov. Ökade investeringar behöver finansieras antingen med ökade resultat eller högre belåning. Om kommunen tar upp externa lån för att finansiera investeringar uppstår räntekostnader vilket tränger undan driftsmedel för att bedriva verksamhet. Men även att finansiera investeringar med ökade resultat får effekten att dessa inte kan användas till driften. Utöver planerade investeringar kan det i ett antal olika projekt även tillkomma medfinansiering till Trafikverket, exempelvis för Ostlänken och Staby. Medfinansiering

Förvaltningsberättelse

innebär att Trafikverket genomför investeringen men att Linköpings kommun bidrar med den merkostnad kommunens önskemål genererar. Precis som investeringar måste medfinansieringen hanteras både resultat- och likvidmässigt, även om regelverket för medfinansiering är något annorlunda.

För att den, i relation till andra kommuners, positiva ekonomiska situationen ska kunna behållas är det av stor vikt med en god kostnadskontroll och hög budgetdisciplin. För att möta framtida utmaningar krävs långsiktig planering, effektivisering och prioritering mellan verksamheter för att fortsättningsvis ha en ekonomi i balans.

I och med införandet av internbank (KF 2023-12-05 § 409) kommer kommunkoncernens finansiella situation att stärkas. Förfarandet minskar lånekostnader genom att Linköpings kommun upptar lån för vidareförmedlingen till bolagen via interna reverser till betydligt lägre kreditmarginal än dotterbolagen. Dessutom ger internbank en effektivare administration samt lägre finansiell risk.

Ekonomiska sammanställningar

Här redovisas kommunens och de sammanställda räkenskaperas resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys med tillhörande noter. Med de sammanställda räkenskaperna avses den kommunala koncernen där kommunens bolag ingår. Avsnittet innehåller också tillämpade redovisningsprinciper. Räkenskaperna är upprättade enligt god redovisningssed och utifrån rekommendationer från

Rådet för kommunal redovisning, med undantag av pensionsredovisningen.

Definitioner:

Resultaträkning är en sammanställning av intäkter och kostnader som utmynnar i ett resultat för en viss period. I det här fallet för helår 2024.

Balansräkning är en sammanställning av tillgångar, eget kapital, avsättningar och skulder på balansdagen, det vill säga 31 december 2024.

Kassaflödesanalys visar in- och utbetalningar för kommunens och koncernens verksamhet. Summan av in- och utbetalningar utgör årets totala kassaflöde.

Resultaträkning

Resultaträkning (belopp mnkr)	Not	Koncernen 2024	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Verksamhetens intäkter	3	13 785	12 964	1 997	1 901
Verksamhetens kostnader	4	-22 090	-20 974	-12 776	-12 425
Jämförelsestörande poster	5	109	242	109	242
Avskrivningar	6	-1 609	-1 542	-313	-277
Verksamhetens nettokostnader		-9 805	-9 310	-10 983	-10 559
Skatteintäkter	7	8 946	8 853	8 946	8 853
Generella statsbidrag, utjämning	8	1 364	1 113	1 364	1 113
Kommunal fastighetsavgift		323	310	323	310
Summa skatteintäkter och bidrag		10 633	10 276	10 632	10 276
Verksamhetens resultat		828	966	-351	-283
Finansiella intäkter	9	655	1 089	799	1 120
Finansiella kostnader	10	-870	-664	-445	-270
Jämförelsestörande finansiella poster	11	230	-197	230	-197
Summa finansnetto		15	228	584	653
Resultat efter finansiella poster		843	1 194	233	370
Resultat före extraordinära poster		843	1 194	233	370
PERIODENS RESULTAT		843	1 194	233	370

Ekonomiska sammanställningar

Balansräkning

Balansräkning (belopp mnkr)	Not	Koncernen 2024	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Kommunen 2023
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	12	191	202	2	0
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	13	27 399	26 331	5 569	5 203
Maskiner och inventarier	14	10 439	9 603	399	365
Finansiella anläggningstillgångar	15	303	314	20 551	8 990
Summa anläggningstillgångar		38 332	36 450	26 520	14 558
Bidrag till infrastruktur	16	86		86	
Omsättningstillgångar					
Lager och förråd		307	217	2	2
Pågående exploatering/Omsättningsfastigheter	17	762	801	140	155
Kortfristiga fordringar	18	3 495	3 625	4 805	1 395
Kortfristiga placeringar	19	4 898	4 626	4 898	4 626
Kassa och bank	20	563	642	232	360
Summa omsättningstillgångar		10 025	9 911	10 077	6 538
SUMMA TILLGÅNGAR		48 443	46 361	36 684	21 096
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital vid årets början		19 438	18 358	13 025	12 840
<i>varav resultatreserv</i>		0		0	
<i>varav resultatutjämningsreserv</i>		300	300	300	300
Årets resultat		843	1 194	233	370
Direktbokning mot eget kapital		-191	-114	-191	-185
Eget kapital vid årets slut		20 090	19 438	13 067	13 025
<i>varav resultatreserv</i>					
<i>varav resultatutjämningsreserv</i>		300	300	300	300
Summa eget kapital		20 090	19 438	13 067	13 025
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	22	3 825	3 364	3 812	3 351
Andra avsättningar	23	2 604	2 399	161	95
Summa avsättningar		6 429	5 763	3 973	3 446
Skulder					
Långfristiga skulder	24, 25	12 773	11 238	12 586	1 051
Kortfristiga skulder	26	9 151	9 922	7 057	3 574
Summa skulder		21 924	21 160	19 643	4 625
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
		48 443	46 361	36 684	21 096
Panter och ansvarsförbindelser	27	241	273		
Borgensförbindelser	28			0	13 985
Förmögenhet i stiftelser förvaltade av kommunen	29			855	803
Soliditet % inkl. samtliga pensionsåtaganden, exkl. interntjänst för kommunen.				60,6%	61,7%
Soliditet, % inkl. samtliga pensionsåtagande		41,4%	41,9%	35,6%	61,7%
Soliditet % enligt blandmodellen (exkl. pensioner intjänade före 1998), exkl. interntjänst för kommunen				71,6%	72,3%
Soliditet % enligt blandmodellen (exkl. pensioner intjänade före 1998)		46,3%	46,7%	42,1%	72,3%

Ekonomiska sammanställningar

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys (belopp mnkr)	Not	Koncernen 2024	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Kommunen 2023
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		1 119	1 498	233	370
Betald skatt		-134	-97		
Justering för avskrivningar	6	1 609	1 542	313	277
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	30	17	-268	107	-319
Kassaflöde från verksamheten före förändring av rörelsekapital		2 611	2 675	653	328
Ökning (-) minskning (+) kortfristiga fordringar		135	6 213	-3 466	5 337
Ökning (-) minskning (+) förråd och varulager		-67	-269	19	5
Ökning (+) minskning (-) kortfristiga skulder		-283	-2 790	3 483	-892
Minskning (+) ökning (-) exploateringsverksamhet	17	-4	-7	-4	-7
Delsumma fordringar och skulder		-219	3 147	32	4 442
Kassaflöde från den löpande verksamheten		2 392	5 822	685	4 770
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	12	-2		-2	
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	13,14, 16,25	-3 962	-3 527	-790	-488
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		334	137		0
Avyttring av dotterbolag			0		
Investeringar i finansiella anläggningstillgångar	15	-17	-45	-14	-5 464
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar			0		0
Investering i intressebolag		-16	-8		
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-3 663	-3 443	-807	-5 952
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån (+)	24	26 610	0	11 539	0
Amortering av skulder för finansiell leasing					
Amortering av långfristiga skulder	15	-25 418	-4 353	-11 546	
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		1 192	-4 353	-7	0
Årets kassaflöde		-79	-1 974	-128	-1 182
Likvida medel vid årets början		642	2 616	360	1 541
Likvida medel vid periodens slut		563	642	232	360

Ekonomiska sammanställningar

Noter

Noter till årsredovisningen inleds med en innehållsförteckning för att underlätta att hitta de uppgifter som efterfrågas. Enligt LKBR kapitel 9 § 2 ska noterna komma i samma ordning som resultat- och balansräkningens poster.

Not 1 Redovisningsprinciper

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Not 3-11 Noter till resultaträkningen

Not 12-29 Noter till balansräkningen

Not 30 Noter till kassaflödesanalysen

Övriga tilläggsupplysningar

Not 31 Ej uppsägningsbara operationella leasingavtal

Not 32 Kostnader för räkenskapsrevision

Not 33 Uppllysning om upprättade särredovisningar

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer med undantag från redovisning av pensionsskuld.

Redovisning av pensionsskuld

Linköpings kommun redovisar, enligt beslut i kommunfullmäktige 1998-02-24, samtliga pensionsåtaganden enligt den så kallade fullfonderingsmodellen. Det innebär att samtliga pensionsåtaganden för kommunens anställda redovisas som en avsättning. Kommunen följer därmed inte lagen om kommunal redovisning. Enligt lagen ska endast den del av de kommunanställdas pensioner som är intjänade från och med 1998 redovisas som en avsättning, den så kallade blandmodellen.

Kommunfullmäktige beslutade 2022-12-06 § 472 att värdeförändringen år 2023 av pensioner intjänade före 1998 ska redovisas mot eget kapital.

Kommunfullmäktige beslutade 2023-06-13 § 222 att värdeförändringen år 2024 av pensioner intjänade före 1998 ska redovisas mot eget kapital.

Hyra/Leasing

Linköpings kommun hyr till största delen in sina verksamhetslokaler från det kommunala fastighetsbolaget Lejonfastigheter AB. Linköpings kommun bedömer att hyresavtalen med Lejonfastigheter AB ska klassificeras som operationell leasing. Bedömningen utgår från Rådet för kommunal redovisnings rekommendation RKR R5. Avgörande för klassificeringen av leasingavtal är i vilken omfattning de ekonomiska risker och fördelar som är förknippade med ägandet av det aktuella leasingobjektet enligt en helhetsbedömning finns hos leasegivaren eller leasetagaren.

Linköpings kommun hyr Kallerstad Arena av Botrygg Gruppen AB. I slutet av år 2022 gjordes en översyn av hyresavtalet som resulterade i att avtalet sannolikt borde klassificeras som finansiell leasing. Avtalet sträcker sig från 2012-12 till 2037-11, det vill säga 25 år. From 2023-12 klassificeras avtalet som finansiell leasing i stället för operationell leasing. För att ge en rättvisande bild i årsbokslutet 2023, bokades arenan upp som en verksamhetsfastighet samt en långfristig leaseingskuld. From 2024 kommer hyreskostnaden minskat med variabla avgifter bokas om till avskrivnings- och räntekostnader.

Redovisning av intäkter

Utdelning från kommunens bolag

Utdelning från kommunens bolag redovisas enligt Rådet för kommunal redovisnings rekommendation RKR R2 om intäkter. Det innebär att utdelning från bolagen redovisas först när beslut om utdelning fattats på bolagsstämman.

Ekonomiska sammanställningar

Exploateringsintäkter

Kommunens exploateringsredovisning följer RKR R2 enligt Rådet för kommunal redovisning. Exploateringsbidrag från privata exploatörer bokförs som intäkt det räkenskapsår som investeringen som bidraget avser är färdigställd. Intäkter för försäljning av mark inom kommunala exploateringsprojekt bokförs den månad som slutöverlåtelse (tillträde) sker, i samband med att slutlikvid erläggs.

Skatteintäkter

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKR:s decemberprognos i enlighet med rekommendation RKR R2.

Statsbidrag

Riktade statsbidrag som är prestationsbaserade periodiseras till den period där prestationerna har utförts. Icke prestationsbaserade statsbidrag bokförs i den period som bidraget avser.

Äldrenämnden har under 2024 fått statsbidraget "Utökad bemanning av sjuksköterskor på särskilda boenden" och barn- och ungdomsnämnden har under 2024 fått statsbidraget "Extra resurser till skolor för att mildra effekterna av inflationen". Dessa statsbidrag ska enligt RKR redovisas som generella statsbidrag.

Övriga intäkter

Intäkter redovisas när det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och att intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Redovisning av kostnader

Avskrivningar

Avskrivning av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning, det vill säga med lika stora nominella belopp varje år. Avskrivningen görs utifrån anskaffningsvärden och påbörjas normalt månaden efter inköp/färdigställande. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar.

Avskrivningstiderna bestäms individuellt för varje investering utifrån bedömd nyttjandeperiod. En tillgång ska delas upp på olika komponenter och skrivas av separat om den förväntade skillnaden i förbrukning mellan de olika komponenterna är väsentlig.

Anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en bedömd nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett prisbasbelopp (57 300 kronor för år 2024) och gäller som gemensam gräns för materiella och immateriella tillgångar.

Immateriella anläggningstillgångar

Samtliga immateriella tillgångar är externt förvärvade och redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar enligt plan och eventuella nedskrivningar.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärde med tillägg för värdehöjande investeringar och med avdrag för planmässiga avskrivningar och eventuella nedskrivningar enligt RKR 4. I anskaffningsvärdena ingår inga lånekostnader.

Komponentredovisning

Linköpings kommun har bedömt att anläggningar med ett anskaffningsvärde som överstiger 5 mnkr utgör ett väsentligt underlag för att fördela investeringen på ingående komponenter. Investeringar med ett lägre bokfört värde delas inte upp i komponenter utan skrivs av i sin helhet.

Ekonomiska sammanställningar

Omsättningstillgångar

Värdering av lager samt upplysning om överlager

Under pandemin införde Linköpings kommun ett överlager av skyddsmateriel för kommunens vård- och omsorgsverksamheter. Kostnaderna för lagerhållningen kostnadsförs kontinuerligt. Kostnaden uppgår till cirka 900 tkr per år och belastar äldrenämnden.

Lagret har vid inventering värderats till det lägsta av anskaffningsvärdet och det verkliga värdet. Först-in-först-ut-principen (FIFU) tillämpas som huvudregel. Utrangering av lager sker då artiklarna blivit inkuranta, till exempel defekta, övertaliga eller genom andra omständigheter som medför att varorna inte kan säljas eller användas på normala villkor. En inventering görs per den sista december för att fastställa lagervärdet inför bokslut.

Exploateringsinkomster

Kommunal mark omklassificeras från anläggningstillgång till omsättningstillgång i samband med att detaljplaner som avser kommunal markexploatering vinner laga kraft. Omsättningstillgångens värde består dels av markens bokförda värde och dels av de utgifter kommunen har för att bringa marken i ett försäljningsbart skick. I samband med försäljning av marken minskas omsättningstillgångens värde (utgifter avräknas) med den försålda markens andel av omsättningstillgångens beräknade bruttovärde, som framgår av exploateringsprojektets kalkyl.

Finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar och skulder redovisas som långfristiga eller kortfristiga poster beroende på deras karaktär. Linköpings kommun har tre olika portföljer för finansiella placeringar:

1. Likviditetsportfölj. Överskottslikviditet utöver ovan placeras i räntebärande tillgångar med låg ränte- och kreditrisk, avkastningsmål fastställs av kommunstyrelsen en gång per budgetperiod.
2. Långsiktig placeringsportfölj. Placeringar i aktier och räntepapper med mera. Avkastningsmål fastställs av kommunstyrelsen en gång per budgetperiod.
3. Pensionsmedelsplaceringar. Avkastningsmål fastställs av kommunstyrelsen en gång per budgetperiod.

Redovisning av derivat och säkringsredovisning

Kommunen har per den 2024-12-31 tagit upp 1 000 mnkr i extern upplåning. Av dessa är 300 mnkr säkrade med räntederivat i form av swappar för att säkra kommunens lånekostnader. Kommunen tecknade nya swapavtal december 2023 med start 2024 (100 mnkr), 2025 (100 mnkr) och 2027 (100 mnkr).

Räntederivatet hade ett positivt marknadsvärde om 76 mnkr per den 2023-12-31.

Sammanställd redovisning

Enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning ska årsredovisningen omfatta all verksamhet som bedrivs av kommunen, oavsett om den bedrivs i förvaltnings- eller bolagsform. I den sammanställda redovisningen ingår Linköpings kommun och bolagskoncernen Linköpings Stadshus AB och de minoriteter som är av betydlig omfattning. Kommunkoncernens medlemmar och ägarandelar framgår av organisationsschema i avsnittet Den kommunala koncernen som inleder förvaltningsberättelsen.

Den sammanställda redovisningen har enligt RKR 16 upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att eget kapital i de förvärvade företagen vid förvärvstidpunkten eliminerats. Konsolideringsmetoden är proportionell konsolidering och används för de största bolagen med stor påverkan på både resultat och balans. I övrigt tillämpas full konsolidering. De kommunala bolagen tillämpar årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd (K3). Vid avvikelse i redovisningsprinciper mellan kommunen och de kommunala bolagen är kommunens redovisningsprinciper rådande för den sammanställda redovisningen. Klassificering av skulder och tillgångar styrs av kommunens redovisningsprinciper. Obeskattade reserver har efter avdrag för uppskjuten skatt hänförs till eget kapital. Den uppskjutna skatteskulden redovisas under avsättningar.

Ekonomiska sammanställningar

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Avsättningar

Avsättning är en legal förpliktelse som på balansdagen är säker eller sannolik till sin förekomst, men oviss till belopp eller till den tidpunkt då den ska infrias.

Avsättning för pensioner

Linköpings kommun redovisar, enligt beslut i kommunfullmäktige 1998-02-24, samtliga pensionsåtaganden enligt den så kallade fullfonderingsmodellen. Det innebär att samtliga pensionsåtaganden redovisas som en avsättning. Även pensionsåtagandena för kommunens politiker redovisas som en avsättning. Förpliktelser för pensionsåtaganden är beräknade enligt RIPS21 och särskild löneskatt 24,26 procent.

Avsättning, ersättning för pensioner till Räddningstjänsten östra Götaland (RTÖG)

Linköpings kommun ska ersätta RTÖG för sin del av RTÖG:s pensionsskuld för SAP-R. Skulden fördelas utifrån invånarantal i respektive kommun. Linköpings kommun redovisar den prognostiserade ersättningen för pensionsskulden, inklusive löneskatt till RTÖG som en avsättning. Avsättningen regleras årligen i samband med årsbokslutet.

Avsättning, kapitaltäckningsgaranti Linköpings Trädgårdsförening Park

Linköpings kommun garanterar eventuella framtida underskott för Stiftelsen Linköpings Trädgårdsförening Park till följd av stiftelsens pensionsåtaganden.

Exploatering

Delar av utgifter för framtagande av detaljplan, projektledning etcetera läggs till anskaffningsvärdet för omsättningstillgången, utifrån schablonbaserad på andel kvartersmark respektive allmän platsmark i kommunens egna detaljplaner. Exploateringsbidrag skuldförs initialt och intäktsförs i samband med att anläggningarna som de avser är färdigställda (aktiverade).

Tvister

Som en naturlig del av kommunens verksamhet förekommer det att olika parter framställer krav eller påtalar brister. Förekommande ärenden och behovet av eventuella avsättningar i anledning därav bedöms fortlöpande. Kommunens bedömning är att inte något av dessa ärenden och tvister i dagsläget löper en risk att medföra några ersättningskrav som bedöms ha en väsentlig påverkan på kommunens resultat.

Jämförelsestörande och extraordinära poster

Jämförelsestörande poster är resultat av händelser som inte är extraordinära men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelse med andra perioder. Jämförelsestörande poster ska uppgå till ett väsentligt belopp och särredovisas, när dessa förekommer, i not till respektive post i resultaträkningen.

Ekonomiska sammanställningar

Noter till resultaträkning kommunen

Belopp i mnkr om inget annat anges.

Not 3 Verksamhetens intäkter	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Försäljningsintäkter	137	129
Taxor och avgifter	384	357
Hyror och arrenden*	282	269
Bidrag från staten	834	825
EU-bidrag	2	4
Övriga bidrag	25	24
Försäljning av verksamheter och entreprenader	333	292
Försäljning av anläggningstillgångar	0	0
Övriga intäkter	0	1
Summa	1 997	1 901

Tomträttsavgälder*			
Kategori	Antal	kvm	Intäkter
Flerfamiljshus	12	100 022	1,5
Industri	34	169 153	1,7
Småhus	13	13 559	0,0
Övrigt	9	66 918	0,7
Summa	68	349 652	3,96

Not 4 Verksamhetens kostnader	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Löner	4 285	4 233
Sociala avgifter	1 338	1 326
Pensionskostnader	737	551
Material	288	288
Köp av verksamheter och entreprenader	3 049	2 916
Köp av övriga tjänster	981	950
Hyror och övriga fastighetskostnader	1 489	1 436
Ekonomiskt bistånd	292	291
Övriga bidrag och transfereringar	221	325
Övriga kostnader	95	109
Summa	12 776	12 425

Not 5 Jämförelsestörande poster	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Vinst vid försäljning av mark o byggnader	0	53
Exploateringsintäkter	130	202
Exploateringskostnader	-21	-13
Summa	109	242

Not 6 Planenliga avskrivningar	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Immateriella tillgångar	1	0
Byggnader och tekniska anläggningar	216	192
Maskiner och inventarier	94	85
Nedskrivningar anläggningstillgångar	2	0
Summa	313	277

Not 7 Skatteintäkter	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Preliminär kommunalskatt	8 957	8 679
Slutavräkningsdifferens föregående år	-42	43
Preliminär slutavräkning innevarande år	31	131
Summa	8 946	8 853

Ekonomiska sammanställningar

Not 8 Generella statsbidrag och utjämning	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Inkomstutjämningsbidrag	1 484	1 327
Generella bidrag från staten*	23	32
Införandebidrag	0	0
Regleringsbidrag	512	389
Kostnadsutjämningsavgift	-592	-586
Avgift till LSS-utjämning	-63	-49
Summa	1 364	1 113

*Statsbidrag om sammanlagt 23 mnkr som avser nämndernas verksamheter ska enligt RKR redovisas som generella statsbidrag vilket innebär att de flyttas från "Verksamhetens intäkter" till "Generella statsbidrag" i resultaträkningen. Aldrenämnden har under 2024 fått statsbidraget "Utökad bemanning av sjuksköterskor på särskilda boenden" och barn- och ungdomsnämnden har under 2024 fått statsbidraget "Extra resurser till skolor för att mildra effekterna av inflationen"

Not 9 Finansiella intäkter	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Utdelningar från koncernföretag	415	168
Utdelningar från andra företag	23	30
Ränteintäkter, förmedlade lån, kommunala bolag	204	-
Ränteintäkter från övriga	121	159
Ersättning för borgenstäckning, kommunala bolag	27	38
Ränta på kundfordringar	1	1
Rabatter	20	11
Vinst vid försäljning av finansiella omsättningstillgångar	-12	713
Summa	799	1 120

Not 10 Finansiella kostnader	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Bankkostnader	0	1
Ränteswappar	0	-13
Ränta förmedlade lån koncernföretag	188	0
Ränta på upplåning	17	22
Räntekostnad pension intjänad efter 1998	148	112
Räntekostnad pension intjänad före 1998	0	0
Förlust vid försäljning finansiell omsättningstillgång	3	57
Övriga finansiella kostnader	89	91
Summa	445	270
Genomsnittlig upplåningsränta efter räntesäkring	1,54%	0,53%
Genomsnittlig upplåningsränta före räntesäkring	3,60%	1,46%
Räntesäkringen har påverkat kostnaden med	50 mnkr	13 mnkr

Not 11 Jämförelsestörande finansiella poster	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Orealiserade vinster (marknadsvärde) finansiella omsättningstillgångar	245	-276
Orealiserade förluster (verkligt värde) finansiella omsättningstillgångar	-15	-79
Summa	230	-197

Se not 1 Redovisningsprinciper rubriken "marknadsvärdering/realiserade"

Noter till balansräkning

Belopp i mnkr om inget annat anges

Not 12 Immateriella anläggningstillgångar	Koncernen 2024	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Ingående anskaffningsvärde	418	380	20	27
Inköp	20	37	7	0
Utrangeringar	-6	1	-4	-7
Utgående anskaffningsvärde	432	418	23	20
Ingående ackumulerade avskrivningar	-216	-205	-20	-27
Utrangeringar	2	7		7
Årets avskrivningar	-27	-17	-1	
Utgående ackumulerade avskrivningar	-241	-216	-21	-20
Utgående redovisat värde	191	202	2	0
<i>Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod</i>			4,0	5,0

Investerings; minst ett prisbasbelopp samt nyttjandeperiod 3 år eller mer.

Ekonomiska sammanställningar

Not 13 Mark, byggnader och tekniska anläggningar	Koncernen 2024	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Ingående anskaffningsvärde	37 974	34 634	7 043	5 643
Inköp	3 248	3 983	585	1 400
Överföringar	-605	-401		
Försäljningar	-851	-96		
Utrangeringar	-4	-146	-4	
Utgående anskaffningsvärde	39 762	37 974	7 624	7 043
Ingående ackumulerade avskrivningar	-11 643	-10 827	-1 840	-1 569
Försäljningar	135	62		
Utrangeringar	3		3	
Årets avskrivningar	-858	-878	-218	-271
Utgående ackumulerade avskrivningar	-12 363	-11 643	-2 055	-1 840
Utgående redovisat värde	27 399	26 331	5 569	5 203
Därav finansiell leasing			94,0	101,0
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod			22,3	26,1

Investerings; minst ett prisbasbelopp samt nyttjandeperiod 3 år eller mer. Komponentindelning och komponentavskrivningar tillämpas avseende kommunens anläggningar. Linjär avskrivning tillämpas. Avskrivningen påbörjas när tillgången tas i bruk.

Not 14 Maskiner och inventarier	Koncernen 2024	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Ingående anskaffningsvärde	24 440	24 442	1 166	1 926
Inköp	1 137	-161	128	-716
Överföringar	836	393		
Försäljningar	-213	-193	-4	-3
Utrangeringar	-246	-41	-246	-41
Utgående anskaffningsvärde	25 954	24 440	1 044	1 166
Ingående ackumulerade avskrivningar	-14 837	-13 999	-801	-759
Försäljningar	173	3	4	3
Överföringar	-3	-8		
Utrangeringar	246	205	246	40
Årets avskrivningar	-1 094	-1 038	-94	-85
Utgående ackumulerade avskrivningar	-15 515	-14 837	-646	-801
Utgående redovisat värde	10 439	9 603	399	365
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod			6,9	7,0

Not 15 Finansiella anläggningstillgångar	Koncernen 2024	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Aktier och andelar				
Linköpings Stadshus AB			1 634	1 634
Aktieägartillskott Linköpings Stadshus AB			7 178	7 178
Kommuninvest medlemsinsats	186	171	186	171
Övriga aktier och andelar	81	104	5	5
Summa aktier	267	275	9 003	8 988
Långfristig utlåning				
AB Stångåstaden			3 919	0
Lejonfastigheter AB			2 940	0
Tekniska verken i Linköping AB			1 650	0
Linköpings Stadshus AB			797	0
Sankt Kors Fastighets AB			1 849	0
Resecentrum Mark o Exploatering i Linköping AB			392	0
Summa långfristig utlåning*	0	0	11 546	0
Bostadsrätter	2	2	2	2
Fordringar hos intresseföretag	5	5	0	0
Övriga långfristiga fordringar	29	32	0	0
Summa finansiella anläggningstillgångar	303	314	20 551*	8 990

*Förändringen avser införandet av internt bank.

Ekonomiska sammanställningar

Not 16 Bidrag till infrastruktur	Koncernen 2024	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Bidrag till Trafikverket ny infart och järnvägspassage Himna*	81		81	
**Bidrag till Trafikverket för reinvestering trappor resecentrum	9		9	
Totalt bidrag	90		90	
Akkumulerad upplösning	-4		-4	
varav årets upplösning	-4		-4	
Summa bidrag till infrastruktur	86		86	

*Bidrag till Trafikverket ny infart och järnvägspassage Himna upplöses på 25 år med start 2024. Ny överenskommelse om medfinansiering skrevs 2024 avseende medfinansiering av två åtgärder i Lingham, dels ny infart till samhället (järnvägspassage) och dels ny förbifart som möjliggör kommande exploatering/nybyggnation. Totalt sett beräknas båda åtgärderna kosta 254 mnkr i prisläge 2023/09 (ingen stor förändring har skett i Trafikverkets byggkostnadsindex under 2024). Kommunen finansierar ny infart med 55 procent och ny förbifart med 100 procent. Byggnationen sker 2025-2027. Den del av finansieringen som avser ny infart periodiseras över 25 år och beräknas till 81 mnkr i bokslut 2024. Den del som avser ny förbifart belastade exploateringsprojektets resultat 2023 när avsättning för ny förbifart gjordes.

**Bidrag till Trafikverket för reinvestering trappor resecentrum upplöses på 20 år med start 2024. Avtal slöts i början av 2024 avseende renovering av trapporna vid resecentrum (passagen under spåren). Åtgärderna utfördes vinter/vår 2024. Kommunen finansierar 80 procent men med maxtak 9 mnkr vilket uppnåddes.

Not 17 Pågående exploatering/omsättningsfastigheter	Koncernen 2024	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Bostadsexploatering				
Ingående balans	129	124	129	124
Årets verksamhet	12	15	12	15
Avräknade projekt	-7	-12	-7	-12
Avslutade projekt	-17	2	-17	2
Utgående balans	117	129	117	129
Verksamhetsexploatering				
Ingående balans	26	24	26	24
Årets verksamhet	12	0	12	0
Avräknade projekt	-2	-1	-2	-1
Avslutade projekt	-14	4	-14	4
Utgående balans	23	26	23	26
Omsättningsfastigheter	622	646		
Summa pågående exploatering/omsättningsfastigheter	762	801	140	155

Not 18 Kortfristiga fordringar	Koncernen 2024	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Kundfordringar	712	763	144	134
Skattefordringar	460	636	354	578
Elcertifikat	269	304		
Fordran hos staten	52	68	52	68
Momsfordran	144	142	144	142
Kortfristiga fordringar hos koncernföretag			3 527	
Finans, internbank			19	
Övriga kortfristiga fordringar		0	22	8
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 858	1 712	543	465
Summa kortfristiga fordringar	3 495	3 625	4 805	1 395

Not 19 Kortfristiga placeringar	Koncernen 2024	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Aktier och andelar	2 520	1 903	2 520	1 903
Anskaffningsvärde	1 888	1 412	1 888	1 412
Värdereglering	632	491	632	491
Obligationer , förslagsbevis m.m	2 378	2 722	2 378	2 722
Anskaffningsvärde	2 346	2 779	2 346	2 779
Värdereglering	32	-57	32	-57
Summa kortfristiga placeringar	4 898	4 625	4 898	4 625

Ekonomiska sammanställningar

Not 20 Kassa bank	Koncernen 2024	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Likvida medel kommunkonto	-718	-597	-718	-597
Likvida medel koncernkonto	950	957	950	957
Likvida medel i andra banker	331	282		
Summa kassa och bank	563	642	232	360

Not 21 Eget kapital	Koncernen 2024	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Ingående eget kapital	19 438	18 358	13 025	12 840
Direktbokning mot eget kapital	-191	-114	-191	-185
Årets resultat	843	1 194	233	370
Utgående eget kapital	20 090	19 438	13 067	13 025
Varav resultatreserv				
Varav resultatutjämningsreserv	300	300	300	300
Varav markering - Infrastruktur, resecentrum etc	762	762	762	762
Varav markering - Oförutsedda kostnader	120	120	120	120
Summa eget kapital	20 090	1 182	13 067	13 025

Not 22 Avsättningar inkl. löneskatt för pensioner	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Totalt avsatt till pensioner		
Ingående balans	3 351	3 077
Årets förändring	461	274
Utgående balans	3 812	3 351
Pensioner intjänade före 1998		
Ingående balans	2 281	2 247
Finansiell kostnad	191	185
Årets pensionsutbetalningar	-184	-161
Övrig förändring	71	16
Utgående balans	2 360	2 288
Avgår: Nästa års utbetalningar redovisas som kortfristig skuld	-172	-164
Summa	2 188	2 123
Pensioner intjänade efter 1998		
Ingående balans	1 279	1 025
Finansiell kostnad	148	111
Årets pensionsutbetalningar	-46	-40
Övrig förändring	291	177
Utgående balans	1 672	1 273
Avgår: Nästa års utbetalningar redovisas som kortfristig skuld	-49	-45
Summa	1 624	1 228
Totala pensionsåtaganden	4 032	3 560
Avgår: Nästa års utbetalningar redovisas som kortfristig skuld	-221	-209
Utgående balans avsättningar till pensioner	3 812	3 351
<i>Antal politiker med rätt till visstidspension enligt PBF:</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
<i>Förpliktelser för pensionsåtagande för anställda är beräknade enligt RIPS 21.</i>		
Extern placering för pensionsförpliktelser:		
Avsatt till pensioner intjänade före 1998	2 360	2 288
Marknadsvärde placerade medel, pensioner intjänade före 1998	707	948
<i>Andel avsättning som täcks av marknadsvärde placerade medel</i>	<i>30,0%</i>	<i>41,4%</i>
Avsatt till pensioner intjänade efter 1998	1 672	1 272
Marknadsvärde placerade medel, pensioner intjänade efter 1998	1 672	1 272
<i>Andel avsättning som täcks av marknadsvärde placerade medel</i>	<i>100,0%</i>	<i>100,0%</i>
Avsatt till pensioner, totalt	4 032	3 560
Marknadsvärde placerade medel pensioner	2 379	2 220
<i>Återlånade medel</i>	<i>1 653</i>	<i>1 340</i>

Ekonomiska sammanställningar

Not 23 Andra avsättningar	Koncernen 2024	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Avsättning för deponi				
Ingående balans	104	104	-	-
Periodens avsättningar	0	1	-	-
lanspråktaget/återfört under året	0	-1	-	-
Utgående balans	104	104	-	-
Avsättningar för skatter	2328	2 137		
Avsättning, ersättning för pensioner RTÖG*				
Ingående balans	22	32	22	32
Årets avsättning				
lanspråktaget/återfört under året	-2	-10	-2	-10
Utgående balans	20	22	20	22
Övriga avsättningar				
Ingående balans	136	71	73	5
Periodens avsättningar/ombokning	68	73	68	70
lanspråktaget/återfört under året	-52	-8		-2
Utgående balans	152	136	141	73
Summa andra avsättningar	2 604	2 399	161	95

*Räddningstjänstförbundet i Östra Götaland

Not 24 Långfristiga skulder	Koncernen 2024	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Obligations- och förlagslån	6 646	500	6 646	500
Lån i banker och kreditinstitut	5 687	10 287	5 500	100
Leasingskuld	94	101	94	101
Summa långfristiga skulder	12 427	10 888	12 240	701
Uppgifter om lång-och kortfristig upplåning				
Genomsnittlig ränta, procent			1,54	0,53
Genomsnittlig ränta exkl. derivat, procent			3,60	1,46
Genomsnittlig kapitalbindning, år			1,57	1,44
Kapitalförfall av lån				
0-1 år			6 679	490
1-5 år		7 954	9 392	600
Över 5 år		3 029	-	
Genomsnittlig räntebindningstid inkl. derivat, år			2,97	4,38
Genomsnittlig räntebindningstid exkl. derivat, år			0,56	3,85
Marknadsvärde säkringsinstrument				
Säkrad låneskuld, mnkr			16 071	1 090
Marknadsvärde derivat, mnkr			82	14

Not 25 Investeringsbidrag	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Pågående investeringsbidrag		
Vid årets början	21	45
Årets bidrag	52	15
Årets aktivering av bidrag	-49	-39
Återföring av pågående exploateringsbidrag		
Summa	23	21
Aktiverade investeringsbidrag		
Ingående skuld investeringsbidrag	426	387
Aktiverat under året	5	39
Utrangerade exploateringsinkomster		
Utgående skuld investeringsbidrag	431	426
Ingående ack upplösning av investeringsbidrag	-97	-85
Årets upplösning	-11	-12
Utrangerade exploateringsinkomster		
Utgående ack upplösning av investeringsbidrag	-108	-97
Summa	323	329
Summa investeringsbidrag	346	350

Ekonomiska sammanställningar

Not 26 Kortfristiga skulder	Koncernen 2024	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Räntebärande				
Kortfristiga skulder, kommunala bolag *)	0	1 187	1 145	1 187
Upplupen kostnad swap	68	2	68	2
Skulder till kreditinstitut	2 664	4 339		
Ej räntebärande				
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	3 925	490	3 925	490
Leverantörsskulder	1 393	1 494	604	632
Personalens källskatt och införsel	82	82	82	82
Skulder till staten	117	68	117	68
Löneskuld	4	3	4	3
Övertidsskuld inkl sociala avgifter	13	13	13	13
Semester- och ferielöneskulder inkl löneskatt	279	270	279	270
Upplupna sociala avgifter	109	107	109	107
Upplupen pension individuell del	202	197	202	197
Kommande års pensionsutbetalningar	220	209	220	209
Övriga kortfristiga skulder	-2 259	-958	1	2
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2 135	2 175	90	68
Exploateringsinkomster bostadsområden	145	184	145	184
Exploateringsinkomster arbetsområden	54	60	54	60
Summa kortfristiga skulder	9 151	9 922	7 057*	3 574

*Förändringen avser införandet av internbank.

Not 27 Panter och ansvarsförbindelser	Koncernen 2024	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Pantsatta bankmedel	184	216		
Andra säkerställda säkerheter	57	57		
Summa	241	273	0	0

Not 28 Borgensförbindelser inkl. kommunala bolag	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Kommunala bolag		
Linköpings Stadshus AB		3 438
AB Stångåstaden		4 268
Lejonfastigheter		4 289
Tekniska verken		1 985
Summa	0	13 980
Borgen för pensionsåtaganden i kommunala bolag		
Tekniska verken i Linköping AB		5
Summa	0	5
Summa kommunala bolag	0	13 985
Övriga		
Kommunalt ansvarstagande egnahem	-	-
Resecentrum Mark o Exploatering i Linköping AB	-	-
Summa	0	0
Totala borgensförbindelser	0	13 985

*Förändringen avser införandet av internbank.

Not 29 Förmögenhet i stiftelser förvaldade av kommunen	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Gemensamt förvaldade stiftelser	278	262
Carlstedtska stiftelsen*	153	148
Pihlströms stiftelse	35	33
Summa	466	443
Westman-Wernerska stiftelsen, inkl. forskningsmedel*	389	360
Summa stiftelser	855	803

Ekonomiska sammanställningar

Not 30 Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	Koncernen 2024	Koncernen 2023	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Förändring pensionsskuld inkl. avsättning pensioner RTÖG	459	264	459	264
Övriga avsättningar	17	68	68	68
Justering av ingående marknadsvärde med anledning av ny lagstiftning	-216	-454	-216	-454
Ränta pensioner bokad mot eget kapital	-191	-185	-191	-185
Realisationsvinst försäljning anläggningstillgångar	-83	79		
Investeringsbidrag, periodiserade över nyttjandetiden	-13	-12	-13	-12
Tidigare investeringar som är kostnadsförda och fakturerade	8	20		
P-friköp	-8	-47		
Avgår resultatandel intressebolag	44	-2		
Summa	17	-268	107	-319

Övriga tilläggsupplysningar

Not 31 Leasing	Kommunen 2024	Kommunen 2023
Finansiell leasing		
Fastigheter		
Totala minimileaseavgifter	117	126
Framtida finansiella kostnader	23	24
Nuvärdet av minimiavgifter	84	92
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:		
Inom 1 år	7	7
Senare än 1 år men inom 5 år	27	28
Senare än 5 år	50	57
Operationella leasing överstigande 1 år		
Framtida minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:		
Inom 1 år	1 409	1 391
Senare än 1 år men inom 5 år	3 489	3 430
Senare än 5 år	1 997	1 967

Not 32 Kostnader för räkenskapsrevision, mnkr	Bokslut 2024	Bokslut 2023
Revisionskostnader för sakkunnigt biträde samt för förtroendevalda	1	1
Summa	1	1

Not 33 Upplysning om upprättade särredovisningar

Följande särredovisningar har upprättats inom kommunkoncernen:

Redovisningen avser

Va-redovisning (Linköping)
 Fjärrvärme-redovisning, Tekniska Verken i Linköping AB (publ)
 Fjärrvärme-redovisning, Mjölby-Svartådalen Energi AB
 Hushållsavfall-redovisning (Linköping)
 Elnät-redovisning, Linköping
 Elnät-redovisning, Mjölby
 Elnät-redovisning, Katrineholm

Lagstiftning

Lag om allmänna vattentjänster
 Fjärrvärmelagen
 Fjärrvärmelagen
 Ellagen
 Ellagen
 Ellagen

Upprättade särredovisningar kan beställas av Tekniska Verken i Linköping AB (publ).

Drift- och investeringsredovisning

Kommunen har löpande intäkter och kostnader för att driva och upprätthålla sin verksamhet. Driftredovisningen redovisar dessa kostnader och intäkter fördelade per nämnd. En investering räknas inte som en driftkostnad eftersom denna kostnad är av engångskaraktär. Investeringar kan finansieras med kommunens egna medel eller med externa lån.

Drift- och investeringsredovisningens uppbyggnad

Kommunens ekonomiska styrning sker bland annat genom att kommunfullmäktige årligen fastställer en drift- och investeringsbudget. Kommunens budget med plan för kommande fem år är det centrala dokumentet för att styra den kommunala verksamhetens inriktning och omfattning. Budget med plan beslutas årligen av kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen och nämnderna upprättar därefter internbudgetar utifrån kommunfullmäktiges beslut som därefter behandlas i kommunfullmäktige.

Driftbudget

Kommunfullmäktige tilldelar nämnderna nettoanslag för att bedriva de verksamheter som nämnderna ansvarar för. Det innebär att anslagen ska täcka de kostnader som återstår när intäkter i form av taxor, avgifter och bidrag inte täcker verksamhetens kostnader fullt ut. Nettoanslagen tilldelas av kommunfullmäktige på nämndnivå. Omdisponering av anslag mellan nämnder samt utökade budgetansvar samt utökade budgetramar som inte finansieras med kommunstyrelsens resursmedel kan beslutas av kommunfullmäktige under året.

Nämnderna fördelar fullmäktiges nettoanslag i sin internbudget. Det sker brutto uppdelat på intäkter och kostnader samt på de delverksamheter och organisatoriska enheter som respektive nämnd bestämmer. Omdisponering av dessa anslag under året får ske genom nämndbeslut, så länge de inte påverkar fullmäktiges nettoanslag.

Nämnder som redovisar eller befarar ett underskott som överstiger en procent av tilldelad budgetram ska, om underskottet uppgår till mer än en miljon kronor, snarast redovisa en åtgärdsplan till kommunstyrelsen.

Investeringsbudget

I kommunens budget beslutas om en nettoinvesteringsram för respektive nämnd för den närmaste sexårsperioden på en detaljerad nivå, samt en plan för den kommande 10-årsperioden på en övergripande nivå. Dessa ramar fördelar respektive nämnd i sin internbudget efter behov. Tillkommande driftskostnader på grund av investeringar ska ingå i nämndernas budgetramar.

Vid årets slut är det i särskilda fall möjligt att ombudgetera investeringsmedel mellan år. Ett sådant exempel är om ett stort investeringsprojekt har förskjutits i tid och därav inte nyttjat investeringsmedlen. Ombudgetering av investeringsmedel beslutas i kommunfullmäktige.

Kommunala bolagen

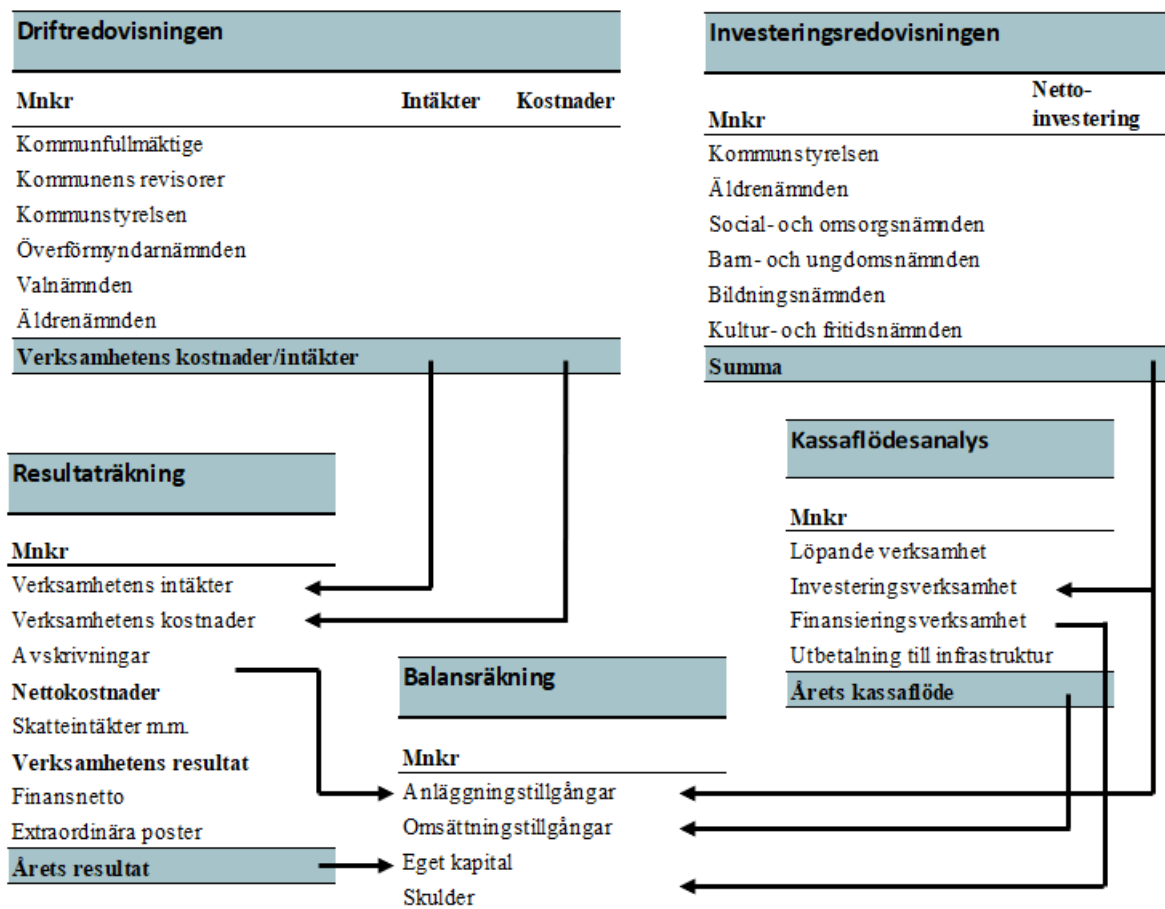
Delar av kommunens verksamhet drivs i aktiebolagsform. Den löpande verksamheten i dessa bolag finansieras med deras egna försäljningsintäkter och i vissa fall koncernbidrag. Bolagens verksamhet får endast i undantagsfall finansieras med skatter.

Bolagens investeringar och deras finansiering regleras genom att fullmäktige för varje bolag årligen beslutar om en investeringsram och ett lånetak för kommande budgetår. Kommunfullmäktige ska ta ställning vid större strategiska investeringar samt andra investeringar eller åtgärder som innebär en ny inriktning eller start av verksamheter inom ett nytt affärs- eller verksamhetsområde för bolaget.

Upplysning om tillämpade internredovisningsprinciper

Driftredovisningens intäkter och kostnader ska spegla respektive nämnds ekonomiska relationer till sin omvärld, där de andra nämnderna utgör en del av omvärlden. Det innebär att jämfört med resultaträkningens intäkter och kostnader, som endast innehåller kommunexterna poster, har driftredovisningen påförts även kommuninterna poster, såsom köp och försäljning mellan nämnder. Omvänt finns det poster i resultaträkningen som inte ingår i driftredovisningen eller som simuleras kalkylmässigt. Poster som finns i resultaträkningen, men inte i driftredovisningen, är skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, finansiella intäkter och kostnader samt extraordinära poster.

Drift- och investeringsredovisningens samband med årsredovisningens övriga delar

Drift- och investeringsredovisning

Driftredovisningen

Enligt 10 kap. 1 § LKBR ska driftredovisningen innehålla en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten. Driftredovisningen ska utformas så att utfallen kan stämmas av mot fullmäktiges budget. Driftredovisningens budgetposter ska avse senast beslutad budget. I de fall utgiftsbeslut tagits under året ska uppgift lämnas om till vilka belopp och vid vilka tidpunkter budgetposterna justerats. Större avvikelser mellan årets och föregående års utfall samt budget kommenteras i förvaltningsberättelsen.

Driftsredovisningen innehåller interna poster och är en totalsummering av kostnader och intäkter i jämförelse mot budget. Redovisningen utgår ifrån budgetbesluten i kommunfullmäktige Budget 2024 för Linköpings kommun med plan för 2025-2029, KF 2023-06-13 § 222 samt Tilläggsbudget 2024 för Linköpings kommun, KF 2023-11-21 § 379. I driftredovisningen ingår eventuella generella statsbidrag, finansiella kostnader och intäkter på nämndnivå men justeras samlat på slutet i driftredovisningen.

	Bokslut 2024	Budget 2024	Avvikelse bokslut 2024
Belopp mnkr			
Kommunfullmäktige	16	17	1
Kommunens revisorer	6	6	0
Kommunstyrelsen	632	654	22
Verksamhetsstöd och service (KS)	10	0	-10
Valnämnden	5	5	0
Vård- och äldreomsorgsnämnden**	1 725	1 756	31
Social- och omsorgsnämnden**	1 877	1 806	-71
Arbetsmarknadsnämnden	616	643	27
Överförmyndarnämnden	20	19	0
Barn- och ungdomsnämnden	3 892	3 906	14
Bildningsnämnden	871	884	14
Kultur- och fritidsnämnden	457	463	6
Bygg- och miljönämnden	68	71	3
Samhällsbyggnadsnämnden	582	583	0
Exploateringsverksamhet*	-103	-78	25
Delsumma verksamheten	10 673	10 736	63
Pensionsenheten exkl. finansiella poster	377	266	-111
Intern ränta*	-95	-94	2
Justering nytillkommen försenad verksamhet	0	72	72
Finansenheten exkl. finansiella poster	4	0	-4
Avgår externa finansiella poster hos nämnderna	1	0	-1
Avgår generella statsbidrag hos nämnderna	23	15	-8
Verksamhetens nettokostnader	10 983	10 995	12

* Minustecken framför beloppet i kolumnerna för prognos, budget och bokslut motsvarar ett positivt resultat

**Inklusive tidigare verksamhet Leanlink som under 2023 tillhörde kommunstyrelsen

Förändrade budgetramar under 2024

Förändringar av nämndernas budgetramar som finansierats med kommunstyrelsens resursmedel eller justeringar som avser försenad nystartad verksamhet efter att kommunfullmäktige beslutade om budget för 2024 enligt nedan:

- Resursmedel på 5 mnkr till social- och omsorgsnämnden för att undanta verksamhetsnedläggning. Beslut KS 2024-04-16 § 103.
- Resursmedel på 5 mnkr till kommunstyrelsen för kompensation ökade livsmedelskostnader inom Kost och restaurang. Beslut KS 2024-10-15 § 233.
- Justering för försenad driftstart (ej aktiverade anläggningstillgångar på grund av rättstvist) av simhallen innebär att kommunstyrelsens ram har minskat med 16,3 mnkr. Teknisk justering.
- Justering för försenad driftstart av Göta kanal besökscenter innebär att kommunstyrelsens ram har minskat med 1,5 mnkr. Teknisk justering.
- Justering för ej ännu nystartad verksamhet kopplat till demografiersättning innebär att vård- och äldreomsorgsnämndens ram har minskat med 54 mnkr. Teknisk justering.

Drift- och investeringsredovisning

Nämndernas budgetavvikelser för 2024

Budgeten är ett viktigt instrument för styrning av kommunens verksamheter. Kommunfullmäktige har i budgetbeslutet gjort en prioritering av hur kommunens intäkter som främst består av skatteintäkter ska användas. En förutsättning för att uppnå god ekonomisk hushållning är därför att nämnderna klarar att bedriva verksamheten inom ramarna för den tilldelade budgeten.

Nämnderna har en budgetavvikelse med plus 38 mnkr jämfört med budget vilket motsvarar 0,3 procent av deras samlade budget. Till målet för *En hållbar ekonomi* finns en indikator som säger att nämndernas sammantagna avvikelse mot budget bör vara mindre än 1 procent.

Budgetavvikelser för helår 2024 och utfall i bokslut 2023, belopp i mnkr

	Avvikelse bokslut 2024	Avvikelse prognos augusti 2024	Avvikelse prognos mars 2024	Avvikelse bokslut 2023
Kommunfullmäktige	1	0	0	1
Kommunens revisorer	0	0	0	0
Kommunstyrelsen	22	8	11	92
Verksamhetsstöd och service (KS)	-10	-11	-6	-2
Valnämnden	0	0	0	0
Vård- och äldreomsorgsnämnden*	31	13	0	-39
Social- och omsorgsnämnden*	-71	-75	0	-80
Arbetsmarknadsnämnden	27	12	0	10
Överförmyndarnämnden	0	0	0	-1
Barn- och ungdomsnämnden	14	0	0	-56
Bildningsnämnden	14	20	8	17
Kultur- och fritidsnämnden	6	0	0	3
Bygg- och miljönämnden	3	2	0	-2
Samhällsbyggnadsnämnden	0	0	0	-1
	38	-31	14	-58

*Inklusive tidigare verksamhet Leanlink som under 2023 tillhörde kommunstyrelsen

Nedan redovisas kommentarer till större avvikelser jämfört med budget i nämndernas bokslut. Ytterligare kommentarer till nämndernas resultat finns att läsa i respektive nämnds verksamhetsberättelse som behandlas av kommunfullmäktige i april.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott på 22 mnkr där de flesta staberna redovisar en positiv avvikelse mot budget. Störst överskott med 10 mnkr sker inom områdena civilt försvar och säkerhet, bland annat då det årliga statsbidraget från MSB blev högre och att ett antal investeringar inom framförallt trygghetspunkter skjutits till kommande år. I övrigt kommer överskottet från ett antal vakanser inom förvaltningen samt att reglering av sociala avgifter gentemot Skatteverket ger ett överskott med drygt 3 mnkr.

Under året har ofinansierade poster på motsvarande 11 mnkr kunnat hanteras. Det handlar bland annat om kostnader kopplade till arbetet med informationssäkerhet, vissa tillfälliga kostnader i samband med flytten av Fenomenmagasinet, samt ökade kapitalkostnader på grund av räntehöjningar avseende tidigare ombyggnation av Östergötlands Länsmuseum.

Verksamhetsstöd och service

Verksamhetsstöd och service redovisar totalt sett ett resultat på minus 10 mnkr. Av detta avser 8 mnkr LKDATA, som inte lyckats med de kostnadsreducerande åtgärderna på 10 mnkr som fanns i budget för 2024. Underskottet kan framförallt härledas till ökade kostnader för licenser. Utöver licenser har det också varit höga prisökningar på både externa tjänster och utrustning. Utifrån de ökade kostnaderna inom LKDATA under året har ytterligare handlingsplaner tagits fram, där åtgärder som vidtagits är att externa konsulter avslutats, vakanser har ej ersättningsrekryterats samt en översyn av licenser och övriga kostnader.

Drift- och investeringsredovisning

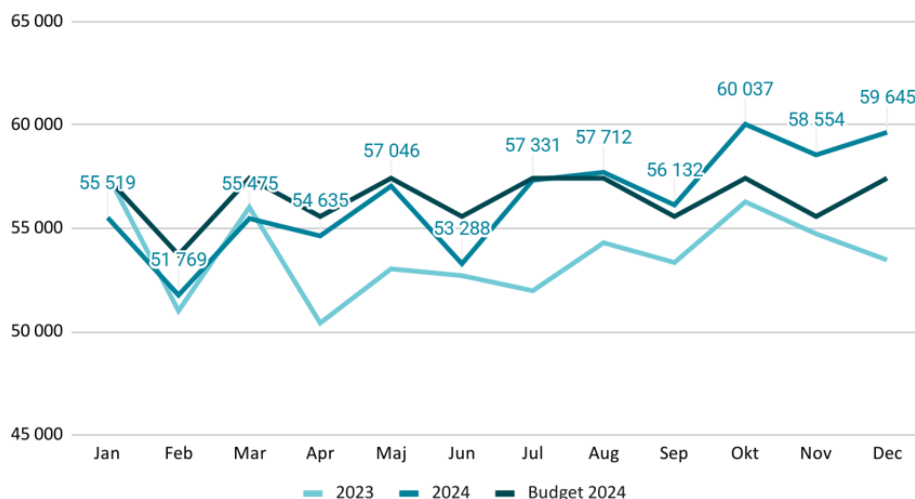
Vård- och äldreomsorgsnämnden

Vård- och äldreomsorgsnämnden redovisar ett överskott på cirka 31 mnkr som främst beror på en lägre volym inom hemsjukvård/hemrehab, lägre beläggning inom vårdboende samt att utfallet av de fyra upphandlade vårdboendena innebar lägre priser än budgeterat. Även ett antal aktiviteter inom bland annat digitalisering och ej nyttjade kompetensmedel bidrar också till överskottet.

Verksamheten i egen regi som 2023 gjorde ett större underskott har vänt detta till ett mindre överskott på 5 mnkr. Detta är en kombination av tillförda resurser samt att flera åtgärder vidtagits för att hantera införandet av 11-timmars dygnsvila och ökad vårdtyngd. Även bemanningssjuksköterskor har kunnat minskas kraftigt till förmån för egen anställd personal. Inom öppna vårdformer finns inga inhyrda sjuksköterskor vid slutet av 2024 och inom vårdboende beräknas de få kvarvarande bemanningssköterskorna ersättas med egen personal under första kvartalet 2025.

Hemtjänsten redovisar ett underskott på 10 mnkr trots att timmarna är i nivå med budget. Genomsnittet är 56 430 timmar per månad att jämföra med 56 500 utifrån budgeten. Underskottet på 10 mnkr förklaras av ett högre genomsnittligt timpris (630 kr/timme jämfört med budgeterade 599 kr/timme), vilket motsvarar en årlig merkostnad på cirka 20 mnkr för hela verksamheten. Detta kompenseras delvis av något färre timmar än budgeterat. Av de utförda timmarna utför de privata utförarna 57 procent och egenregin 43 procent.

Antal fakturerade hemtjänsttimmar per månad för åren 2023 och 2024

Timmarna har ökat sedan juli 2024 från i snitt 54 600 timmar per månad för de sex första månaderna till drygt 58 250 timmar per månad. Ökningen beror främst på att en hemtjänstutförare har ökat sina timmar för perioden januari till juni, från i snitt 12 000 timmar per månad till 14 650 timmar per månad. Snitttiden per brukare och ärenden som tar längre tid än 100 timmar per månad är avsevärt högre än hos den aktuella utföraren jämfört med andra utförare. En utredning är påbörjad och kommer att fortsätta under början av 2025.

Vårdboende redovisar ett överskott på 12 mnkr. Överskottet beror på att beläggningsgraden har varit lägre än budgeterat men samtidigt har mer medel betalats ut utöver den avtalade ersättningen (8 mnkr) som avser extra vårdtyngd. Under hösten beslutade nämnden om extra medel för äldreomsorgens verksamheter med syftet att skapa extra guldkant för de äldre i kommunen. Medlen har bland annat använts till inköp av köksutrustning, inredning till boende, arbetskläder samt förstärkning av måltidens kvalitet under jul- och nyårshelgerna. Beläggningsgraden utifrån insatser är i snitt 94,7 procent och är något lägre än föregående år.

Drift- och investeringsredovisning

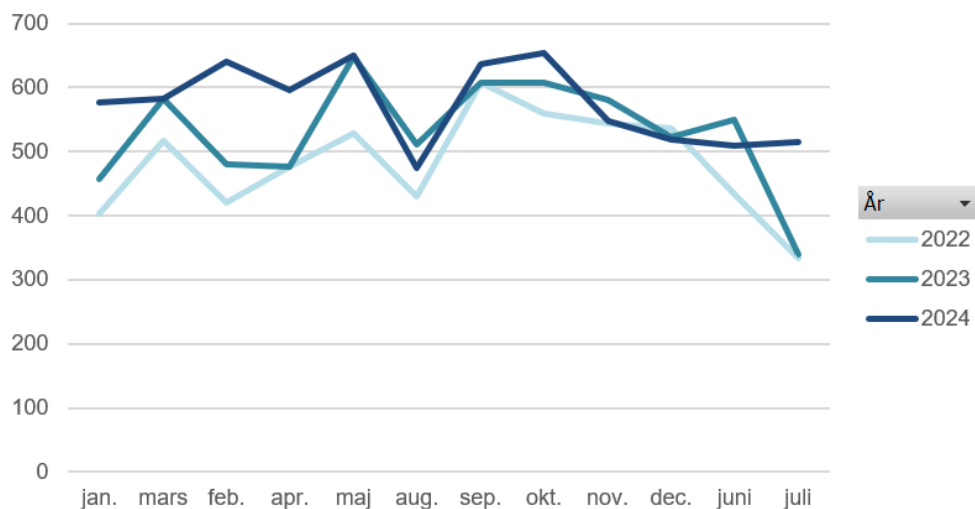
Social- och omsorgsnämnden

Social- och omsorgsnämndens budget för 2024 inkluderade en åtgärdsplan på 122 mnkr som beslutades i nämnden den 28 mars 2024. Resultatet för 2024 visar ett underskott på minus 71 mnkr. Avvikelsen från budget ligger framförallt inom LSS och inom IFO Barn och unga. Underskotten beror på att de åtgärdsplaner som fanns inte kunnat realiseras fullt ut under året, utan vissa delar fortsätter under 2025. De flesta åtgärder har ändå visat effekt under framförallt senare delen av 2024.

Inom LSS står boenden och personlig assistans för det största underskottet mot budget. Boenden i egen regi har arbetat med ett bemanningsprojekt, som kommer att genomföras med start under första kvartalet 2025. För personlig assistans kommer upphandling av extern utförare för den del som utförts i egen regi genomföras under början 2025, åtgärder som beräknas sänka kostnaderna framåt.

Dygnsplaceringar på HVB, SiS och externa stödboenden står för minus 49 mnkr i avvikelse från budget. Familjehem redovisar ett underskott på minus 9 mnkr medan öppenvården har lägre kostnader än budgeterat. Området har haft fortsatt höga volymer och kostnader för dygnsplaceringar, inklusive de som är kopplade till gängkriminalitet men även till psykisk hälsa. Antal aktualiseringar (orosanmälningar) har varit högre än någonsin under 2024, något som påverkar placeringskostnaderna med viss fördröjning. Antal individer placerade i HVB-hem har dock minskat de senaste månaderna från cirka 80 placeringar vid halvårsskiftet till cirka 60 genom ändrade arbetssätt kopplade till åtgärdsplanen. Samtidigt har antalet placeringar på SiS och i konsulentstödda familjehem ökat. Snittpriset per vårddygn har ökat för HVB, då många utförare börjat kräva tilläggsavtal för att ta emot individer med komplexa behov. Därför märks inte ännu någon minskning av total kostnad eller total volym. Åtgärdsplanen innebar framförallt att minska externa dygnsplaceringar och öka insatserna på hemmaplan, något som förvaltningen fortsätter arbeta med genom att förstärka öppenvården och öka antal nätverkshem.

Diagrammet nedan innehåller antal aktualiseringar per månad från 2022 till 2024 och visar ett fortsatt högt tryck på mottagningsenheterna inom avdelning Barn och unga. Antal aktualiseringar⁸ ökade redan 2023 jämfört med tidigare år. 2024 skedde ytterligare ökning.

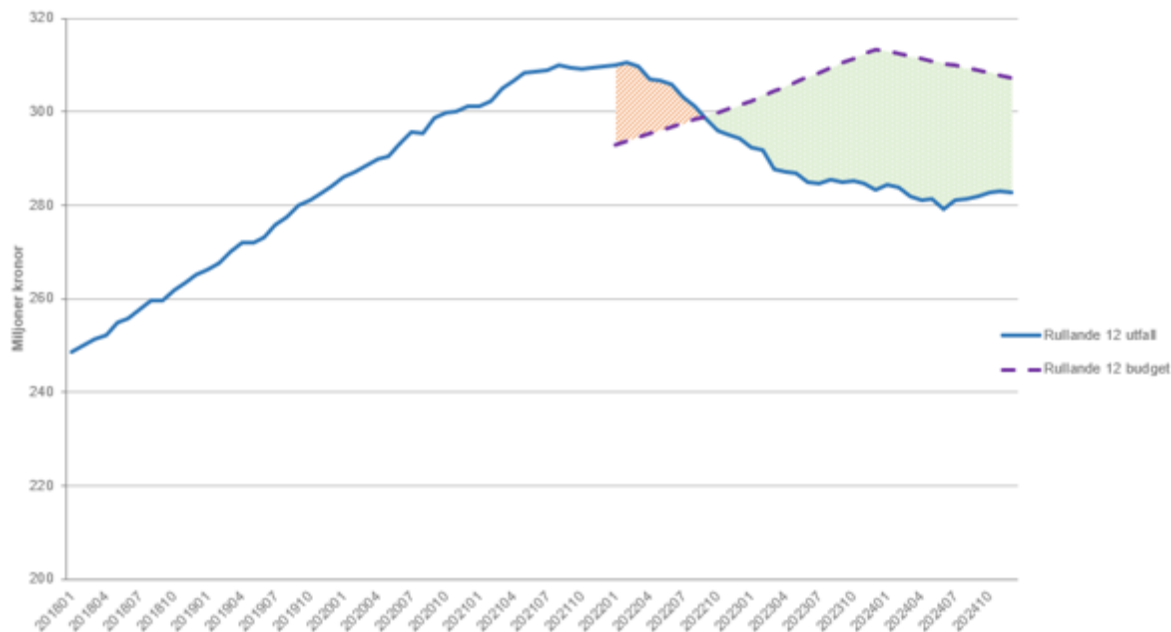
Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämndens resultat för helår 2024 innebär en positiv avvikelse jämfört med budget på 27 mnkr. Avvikelsen beror framför allt på ett stort överskott kopplat till ekonomiskt bistånd på 19 mnkr. I genomsnitt under året har 142 färre hushåll varit aktuella för ekonomiskt bistånd jämfört med 2023. Arbetsmarknaden har varit oväntat stark under hela 2024, trots en konstaterad lågkonjunktur. Förvaltningens enheter redovisar plus 4 mnkr och vuxenutbildningen har en total avvikelse mot budget på plus 5 mnkr.

⁸ Aktualiseringar innebär orosanmälningar och ansökningar till socialtjänsten eller egna iakttagelser som gör att förvaltningen behöver agera.

Drift- och investeringsredovisning

Kostnader för utbetalt ekonomiskt bistånd i 12-månadersperioder

Trots en höjd riksnorm och ökande arbetslöshet har totalt utbetalt belopp per månad varit i nivå med föregående år. Detta syns i diagrammet ovan. Diagrammet visar utfall och budget av utbetalt ekonomiskt bistånd (inklusive inbetalningar som exempelvis returer, förskott på förmån och återkrav) från januari 2018 till december 2024 där varje punkt motsvarar nettokostnaderna de senaste 12 månaderna (detta för att eliminera månadsvisa svängningar). Där går att utläsa att den stabilisering som observerades av kostnaderna under 2023 har hållit i sig även under 2024. Avvikelsen mellan utfall och budget illustreras av det gröna området i diagrammet ovan.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden visar på ett underskott om strax under 0,3 mnkr. Anledningen till underskottet är fler uppdrag hos externa aktörer med högre kostnad som följd.

Barn- och ungdomsnämnden

Barn- och ungdomsnämndens redovisar sammantaget ett överskott på 14 mnkr, där de kommunala enheterna står för hela beloppet. Förskoleverksamheten står för 8 mnkr av överskottet och det kan främst kopplas till högre intäkter från extraordinärt stöd och statsbidrag samt lägre kostnader för personal. Grundskoleverksamheten redovisar ett överskott på 5 mnkr. Överskottet förklaras främst av ökade intäkter från statsbidraget för att mildra effekterna av inflation 2024 som fördelades under höstterminen.

Bildningsnämnden

Bildningsnämnden visar sammantaget för 2024 ett överskott på 14 mnkr. Det största överskottet finns inom gymnasieskolan på drygt 10 mnkr. Budgeten för 2024 baserades på en förväntad elevtillströmning på mer resurskrävande yrkesprogram, men tillströmningen uteblev. Detta har medfört lägre kostnader för nämnden än budgeterat. Samtidigt har antalet inpendlande elever ökat jämfört med budget vilket har gett högre intäkter från andra kommuner. Under hösten när prognosen visade på ett stort överskott, gjordes en omfördelning till de kommunala enheterna på 15 mnkr. De kommunala enheternas samlade årsresultat slutade på plus 3 mnkr för helåret.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett överskott på 6 mnkr. Avvikelsen förklaras bland annat genom överskott inom Idrotts- och friluftsanläggningar. Kultur- och fritidsnämnden övertog förvaltning och drift av nya simhallen under första halvåret 2023. Det finns fortfarande vissa utmaningar att prognostisera resultatet för simhallen som omsätter stora kostnader. Exempelvis varierar simhallens mediakostnader markant vad gäller vatten och uppvärmning, vilka har varit svåra att förutse under året. Nämnden kommer att följa kostnadsutvecklingen noggrant under 2025.

Drift- och investeringsredovisning

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämndens utfall ligger i linje med budget för 2024, men avvikelser finns inom olika verksamheter. Kapitalkostnaderna blev cirka 12 mnkr högre än budget och var en av anledningarna till att nämnden tog fram ett brett åtgärdsprogram under våren 2024. Effekterna av de åtgärder som beslutades syns i utfallet för året men är spridda på en mängd verksamheter. Utöver dessa åtgärder så har även ökade parkeringsintäkter samt en mild decembermånad bidragit till att nämnden kompensert för de ökade avskrivningskostnaderna. Även fysisk planering visar på ökade kostnader jämfört med budget, vilket beror på detaljplanering av de kommunala verksamhetsområdena i Distorp samt Hackefors. På minussidan finns även bortfall av intäkter för markupplåtelse kopplat till elsparkcyklar.

Bygg- och miljönämnden

Bygg- och miljönämnden visar en positiv avvikelse mot budget om drygt 3 mnkr. Det är främst högre intäkter inom kommunlantmäteriet samt både minskade kostnader i form av vakanser och ökade intäkter inom miljötillsyn som förklarar den positiva avvikelsen mot budget. Negativ avvikelse finns framförallt inom bostadsanpassningsbidrag på grund av en ökad kostnadsnivå, ett område där det tillförs mer resurser i budget för 2025. Bygglovsverksamheten visar som helhet ett utfall nära budget men själva bygglovsintäkterna ligger som väntat en bit under budget, vilket kompenseras av minskade personalkostnader och ökade intäkter från sanktionsavgifter.

Övriga

Kommunfullmäktige gör ett mindre överskott kopplat till bland annat lägre arvodeskostnader inom fullmäktige och geografiska utskotten, samt färre medarbetare som mottagit minnesgåva för 25 år inom kommunen. Revisionen och valnämnden gör resultat i linje med budget.

Drift- och investeringsredovisning

Investeringsredovisning

Enligt 10 kap. 2 § LKBR ska investeringsredovisningen innehålla en samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet. Investeringsredovisningens budgetposter ska avse senast beslutad budget. I de fall utgiftsbeslut tagits under året ska uppgift lämnas om till vilka belopp och vid vilka tidpunkter budgetposterna justerats. Fleråriga pågående och under året avslutade investeringar ska kunna stämmas av mot beslutade eller beräknade totalutgifter. Investeringsredovisningen är upprättad i enlighet med rekommendation RKR R14 Drift- och investeringsredovisning från Rådet för kommunal redovisning.

De kommunala koncernföretagens investeringar

Enligt RKR R14 ska investeringsredovisningen även omfatta de kommunala koncernföretagens investeringar som kommunfullmäktige tagit ställning till. I enskilda fall kan kommunfullmäktiga fatta beslut om särskilda investeringsobjekt men några sådana beslut finns inte tagna för koncernföretagen per 2024-12-31.

Kommunens investeringar och exploateringsverksamhet, belopp i mnkr

	Bokslut 2024	Investeringsram 2024	Avvikelse bokslut 2024
Belopp, mnkr			
Kommunstyrelsen	245	404	159
Verksamhetsstöd och service (KS)	69	68	-2
Valnämnden	0	0	0
Vård- och äldreomsorgsnämnden	20	33	13
Social- och omsorgsnämnden	1	4	3
Arbetsmarknadsnämnden	1	3	2
Barn- och ungdomsnämnden	13	26	13
Bildningsnämnden	5	9	5
Kultur- och fritidsnämnden	40	85	45
Bygg- och miljönämnden	0	0	1
Samhällsbyggnadsnämnden	316	566	250
Summa	711	1 199	488

Förändrad investeringsram under 2024

Kommunens investeringsram har utökats enligt beslut i kommunfullmäktige 2024-03-26 §15 med totalt 329 mnkr

- 28,8 mnkr till vård- och äldreomsorgsnämnden försenade investeringar och utökad ram
- 157,2 mnkr till kommunstyrelsen försenade investeringar i simhallen och investeringar i säkerhet och civilt försvar
- 70,3 mnkr till kultur- och fritidsnämnden försenade investeringar
- 70,6 mnkr till samhällsbyggnadsnämnden försenad investering Ullevileden
- 0,3 mnkr till valnämnden utökad ram
- 2 mnkr till social- och omsorgsnämnden utökad ram för att tidigare kunna köpa kontorsutrustning

Kommunens investeringsram har utökats enligt beslut i kommunfullmäktige den 2025-01-28 § 3 med 7 mnkr

- 7 mnkr till Verksamhetsstöd och Service för ytterligare investeringar i IT-utrustning

Drift- och investeringsredovisning

Nämndernas kommentarer till avvikelser från investeringsramen 2024

Kommunstyrelsen

Investeringen i simhallen är slutredovisad och av den totala investeringsramen för simhallen på 990 mnkr har knappt 940 mnkr nyttjats, en positiv avvikelse på 50 mnkr jämfört med budget. För investeringar i civil beredskap var investeringsramen för 2024 totalt 109 mnkr. Av dessa har 10 mnkr nyttjats till livsmedelsförsörjning och trygghetspunkter.

Verksamhetsstöd och service

VSS investeringar består huvudsakligen av investeringar av IT-utrustning och gemensamma utvecklingsinsatser för förvaltningen. LKDATA står för det absolut största investeringsbehovet och kan till största delen härledas till löpande reinvesteringar.

VSS fick i slutet av året en utökad investeringsram med 7 mnkr till 67,8 mnkr. Utökningen av investeringsramen kan härledas till utbyten av utrustning i högre omfattning än ett normalår och syftet har varit att komma ikapp med den tekniskuld som ackumulerats under åren med pandemi och leveransproblem. Under 2024 har det framförallt varit datorer och nätutrustning som byggt upp den tekniska skulden.

Äldrenämnden

Årets investeringsram på 33 mnkr används inte fullt ut då investering i digitala medicinskåp och investeringar i välfärdsteknik, projektet Beata blivit försenade.

Social- och omsorgsnämnden

Avvikelsen från budget på 3 mnkr beror på senarelagd upphandling av kontorsmöbler avseende inköp till nya lokaler på Drottninggatan 45.

Arbetsmarknadsnämnden

Avvikelse från budget på 2 mnkr förklaras av att de golfbilar som tidigare bedömts behövas inte kommer köpas in, varför en del av investeringsramen inte nyttjats. Golfbilarna används vid drift och skötsel av parkområden.

Barn- och ungdomsnämnden

Investeringsramen på 26 mnkr har inte nyttjats fullt ut under 2024 och det har flera förklaringar. Lejonfastigheters investeringar i fastighetsstillbehör har inte tagits i anspråk enligt plan. Planerade medel för återinvesteringar har inte behövts i så stor utsträckning eftersom inventarier från nedlagda förskole- och skolenheter har nyttjats istället för nyinköp och i vissa fall har beställda inventarier inte levererats under 2024.

Bildningsnämnden

De kommunala verksamheterna har under 2024 haft svårigheter att nå en ekonomi i balans. Det har lett till att verksamheterna dragit ner på alla inköp så långt det varit möjligt. Investeringsramen på 9 mnkr har därför inte nyttjats i så stor utsträckning under 2024.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden har under året haft investeringsutgifter på 40 mnkr jämfört nämndens budget på drygt 85 mnkr. Det utrymme som inte har använts beror på försenade och framskjutna projekt.

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden har under året genomfört investeringar till ett belopp om 316 mnkr, vilket är 250 mnkr lägre än budgeterat. Avvikelsen mot budget beror mestadels på att samhällsbyggnadsnämndens exploateringsinvesteringar var lägre än budgeterat. På exploateringssidan har förutsättningarna för 2024 ändrats på grund av rådande marknadssituation där utbyggnadstakten har minskat och större projekt har förskjutits framåt i tiden.

Drift- och investeringsredovisning

Kommunens fem största investeringar

Kommunens fem största investeringar 2024	Belopp mnkr
Strategiska markinköp	157
Ullevileden etapp 2 och 3	131
Nya Simhallen	61
IT-investeringar, LK-Data	47
Djurgården Etapp 1	26
Summa	422

Färdigställda och pågående projekt

Pågående projekt är sådana investeringar som inte har blivit slutförda och aktiverade som anläggningstillgång. Avskrivningar och intern ränta beräknas inte för pågående projekt men när de tas i bruk och aktiveras belastas nämnderna med denna kostnad. Utgifter för pågående projekt under 2024 uppgick till 292 mnkr, jämfört med 260 mnkr föregående år. Av dessa 292 mnkr avser 131 mnkr projektet Ullevileden etapp 2 och 3.

Färdigställda projekt, belopp i mnkr

Färdigställda projekt	Utgifter/inkomster sedan projektets start			Varav årets investeringar		
	Beslutad budget	Ack. utfall nettoinvesteringar	Budget-avvikelse	Budget 2024	Utfall 2024 nettoinvesteringar	Budget-avvikelse
Kommunstyrelsen	1 241	1 182	59	363	305	58
varav Kommunledn förv	3	1	1	3	1	1
varav VSS (LKDATA & Ebbepark)	68	69	-2	68	69	-2
varav KS simhallen	991	938	52	113	61	52
varav KS strategiska markinköp	160	157	3	160	157	3
varav KS egna lokaler	20	16	4	20	16	4
Vård- och äldreomsorgsnämnden	16	8	8	16	8	8
Social och omsorgsnämnden	4	1	3	4	1	3
Arbetsmarknadsnämnden	3	1	2	3	1	2
Barn och ungdomsnämnden	26	14	13	26	14	13
varav nya platser	18	9	8	18	9	8
varav återanskaffning	9	4	4	9	4	4
Bildningsnämnden	10	5	5	10	5	5
varav inventarier och läromedel	7	4	3	7	4	3
varav nya platser	3	1	2	3	1	2
Kultur och fritidsnämnden	40	37	3	40	37	2
varav återanskaffning	7	3	4	7	3	4
varav idrott- och friluftsliv	28	29	-2	28	30	-2
varav bibliotek	5	5	0	5	5	0
Samhällsbyggnadsnämnden	221	178	43	56	48	8
Exploatering	140	108	32	21	25	-4
varav Uppsamlingsgata Ekängen (del av)	24	28	-4	8	11	-4
varav Näsby 5:55 Ekängen (del av)	29	23	6	8	14	-6
Övriga investeringar	55	45	10	30	18	12
varav Järnvägsparken etapp 1	12	7	4	11	5	7
varav Stadsdelspark Skäggetorp	8	5	3	10	4	6
varav stadsdelspark Johannelund	12	10	2	8	7	2
Reinvesteringar	26	26	0	5	5	0
varav belysning reinvesteringar	16	14	2	16	14	2
Bygg- och miljönämnden	1	0	1	1	0	1
Valnämnden	0	0	0	0	0	0
Summa färdigställda projekt	1 561	1 426	135	519	419	100

Drift- och investeringsredovisning

Pågående projekt, belopp i mnkr

Pågående projekt	Utgifter/inkomster sedan projektets start			Varav årets investeringar		
	Beslutad budget	Ack. utfall nettoinvesteringar	Budget-avvikelse	Budget 2024	Utfall 2024 nettoinvesteringar	Budget-avvikelse
Kommunstyrelsen	109	10	98	109	10	98
varav <i>Civil beredskap</i>	109	10	98	109	10	98
Vård- och äldreomsorgsnämnden	17	12	5	17	12	5
varav Beata	17	12	5	17	12	5
Kultur och fritidsnämnden	50	4	45	45	2	43
varav <i>motionsspår Ekängen</i>	4	0	4	4	0	4
varav <i>ny simhall, inventarier</i>	10	3	7	7	0	7
varav <i>idrottshall Vasahallen</i>	4	1	3	3	2	1
varav <i>Tinnerbäcksbadet</i>	3	0	3	3	0	3
varav <i>konstgräsplan Skarpan</i>	7	0	7	7	0	7
varav <i>naturgräs Ekängen</i>	6	0	6	6	0	6
<i>Elljusspår</i>	5	0	5	5	0	5
<i>Konstgräsbyte</i>	2	0	2	2	0	2
varav <i>Bokbuss</i>	8	0	8	8	0	8
Samhällsbyggnadsnämnden	1 778	403	1 375	509	268	241
Stora investeringar	961	162	799	240	134	106
varav <i>Ullevileden etapp 2 och 3</i>	461	159	302	233	131	102
varav <i>utveckling av Tinnisområdet</i>	500	3	497	15	3	12
Exploatering	478	160	318	157	65	92
varav <i>Djurgården etapp 1</i>	86	80	6	24	26	-3
varav <i>dagvattenkanal Ekängen</i>	22	22	0	7	12	-5
varav <i>Åsmedstadiket Etapp 2</i>	30	12	18	26	10	16
Övriga investeringar	287	47	240	49	30	19
varav <i>Trädgårdstorget</i>	11	1	10	10	1	10
varav <i>busshållplats Tinnerbäcksbadet</i>	6	0	5	5	0	5
Reinvesteringar	53	34	19	63	40	23
varav <i>beläggningsprogram</i>	38	3	35	38	3	35
varav <i>belysning reinvesteringar</i>	16	14	2	16	14	2
varav <i>brorenoveringar</i>	4	2	2	3	2	1
Summa pågående projekt	1 953	430	1 523	680	292	388

Drift- och investeringsredovisning

Sammanställning av investeringar, belopp i mnkr

Summa investeringar	Utgifter/inkomster sedan projektets start				Varav årets investeringar	
	Beslutad budget	Ack. utfall netto-investeringar	Budget-avvikelse	Budget 2024	Utfall 2024 netto-investeringar	Budget-avvikelse
Summa färdigställda projekt	1 561	1 426	135	519	419	100
Summa pågående projekt	1 953	430	1 523	680	292	388
Summa investeringar	3 514	1 856	1 659	1 199	711	489

Kommunens exploateringsverksamhet

Kommunens exploateringsverksamhet anskaffar, utvecklar och iordningsställer mark för bostads- och verksamhetsändamål. I de fall avsikten är att sälja en färdigställd exploateringsfastighet ska denna klassificeras och värderas som en omsättningstillgång. Gator, parkmark, belysning med mera, som kommer att finnas kvar i kommunens ägo redovisas som anläggningstillgångar och ingår i kommunens investeringsredovisning. Dessa investeringar kommer att påverka kommunens budget i form av drifts- och underhållskostnader.

Exploateringsredovisning, belopp i mnkr

Exploateringsredovisning	Bokslut 2024	Budget 2024*	Bokslut 2023
<i>Effekter på resultaträkningen</i>			
Intäkter markförsäljning	87	75	171
Exploateringsbidrag och övriga intäkter	38	15	4
Vinst avslutade projekt	5	0	28
Summa intäkter	130	90	202
Kostnader försäld mark	-9	-9	-13
Förlust avslutade projekt	-12	0	-1
Övriga kostnader	-3	-3	-2
Medfinansiering Trafikverket	-3	0	-112
Summa kostnader	-27	-12	-127
Resultat	103	78	76

*Linköpings kommun har ett årligt resultatkrav på 78 mnkr för exploateringsverksamheten

Exploateringsverksamheten för år 2024 genererar ett överskott om 103 mnkr, vilket är 25 mnkr högre än budget. Försäljningar har genomförts i sju projekt under året, men enbart två större som avser flerbostadshus där december månads försäljning i Folkungavallen är klart störst. En mängd avslut av äldre projekt har gjorts, merparten påverkar endast resultatet marginellt men ett fåtal äldre projekt får större påverkan eftersom det i dessa finns rester av den äldre redovisningsprincipen.

I december skrevs ett nytt medfinansieringsavtal med Trafikverket avseende Lingham. Avtalet omfattar två åtgärder, ny infart och ny förbifart. Utifrån åtgärdernas delvis skilda syften och nyttor, samt på grund av den kraftiga fördyringen som skett från tidigare avtal, så hanteras de två delarna på olika sätt redovisningsmässigt. Kostnaderna för förbifarten är direkt kopplat till det specifika exploateringsprojektet norra Himna och den kostnaden togs redan 2023 utifrån att detaljplanen för den exploateringen då vann laga kraft. Kostnaderna för infarten, som möjliggör långsiktig utveckling/exploatering av orten, aktiveras som en tillgång i balansräkningen och löses upp i 25-delar med start från 2024 (3,2 mnkr). I föregående års utfall finns även slutregleringen av medfinansieringen för flytt av landningsbanan inkluderat.

Revisionsberättelse för Linköpings kommun år 2024

Till Fullmäktige i Linköpings kommun
Organisationsnummer 212000-0449

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar och genom utsedda lekmannarevisorer/revisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens bolag och förbund. Granskningen har utförts av de förtroendevalda revisorerna som biträtts av sakkunniga.

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse".

Resultatet av granskningen redovisas i separata revisionsberättelser som överlämnats till kommunfullmäktige. Resultatet av bolagsgranskningen redovisas i granskningsrapporter som överlämnats till respektive bolag.

Nedan redovisas vår bedömning av rättvisande räkenskaperna, mål för god ekonomisk hushållning samt en sammanfattande bedömning av de enskilda revisionsberättelserna.

Vi har svårt att bedöma kommunens måluppfyllelse av de kommunövergripande verksamhetsmålen eftersom kommunen inte specificerar vad som ska uppnås under året. Redovisningen av verksamhetsmålen sammanfattar nämndernas måluppfyllelse och innehåller kvalitativa beskrivningar av genomförda åtgärder, uppnådda resultat och om det har skett en positiv utveckling. Dessa beskrivningar ger en bild av om kommunen har arbetat med målen och om nämnderna når sina egna mål inom det kommunövergripande verksamhetsmålet. Men de kommunövergripande verksamhetsmålen saknar tydliga mätbara nivåer eller indikatorer av vad som ska uppnås. Det gör det svårt att dra slutsatser om måluppfyllelsen. Därför kan vi inte avgöra om målen har uppnåtts eller inte.

Kommunfullmäktige beslutade 1998-02-24 § 20 om att kommunens redovisning av pensionskostnader ska ske enligt den så kallade fullfonderingsmodellen. Det innebär en avvikelse från lagens krav att pensioner intjänade före 1998 inte ska ingå redovisningen. Kommunfullmäktige beslutade 2023-06-13 § 222 att redovisa värdeförändringar för pensioner intjänade före 1998 direkt mot eget kapital.

Vi bedömer sammantaget att styrelse, nämnder och beredningar i Linköpings kommun har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, med ett undantag.

Social- och omsorgsnämnden bedöms delvis bedriva verksamheten på ett ändamålsenligt sätt och från ekonomisk synpunkt på ett delvis tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att styrelsens, nämndernas och utredningarnas interna kontroll har varit tillräcklig med ett undantag.

Social- och omsorgsnämndens interna kontroll bedöms delvis ha varit tillräcklig

Vi bedömer att räkenskaperna inte är rättvisande avseende redovisningen av pensioner intjänade före 1998.

Vi bedömer sammantaget att resultatet i årsredovisningen i allt väsentligt är förenligt med de finansiella målen för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. Vi bedömer också att balanskravet uppnås. Vi kan inte bedöma i vilken utsträckning kommunens övergripande verksamhetsmål har uppnåtts, utifrån att målen saknar tydliga tidsatta och målvärden. Vi bedömer att de strategiska utvecklingsuppgifterna i huvudsak är genomförda.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2024, utifrån att kommunfullmäktige 1998-02-26 beslutat om att inte följa lagens krav avseende pensioner intjänade före 1998 samt i juni 2023 beslutat om att inte följa lagens krav avseende redovisningen av värdeförändringar för dessa pensioner.

Vi återoppar de till nämnderna avlämnade revisionsberättelserna, bifogad redogörelse och revisionsrapporter.

Linköping den 9 april 2025

Eva Lindblad

Rutger Starwing

Gunnel Öman Genneback

Erik Söderberg

Jacob Cernvall

Dick Sverhssön

Elisabeth Jern

